

WABURG INSTITUTE

FHH 150

F
H
H

150

cf Convivium NS 23 (1955) p 492 ff.

PAVLI PRINCIPIS DE
LA SCALA ET HVN, MARCHIONIS
VERONAE &c. DOMINI CREVTZBVRGI PRVS-
STIAE, PRIMI TOMI MISCELLANEORVM, DE RERVM
causis & successibus atq; secretiori methodo ibidem
expressa, effigies ac exemplar, nimirum, vaticiniorum
& imaginum Ioachimi Abbatis Florensis Calabriæ, &
Anselmi Episcopi Marsichani, super statu summorum
Pontificum Rhomanæ Ecclesiæ, contra falsam, ini-
quam, vanam, confictam & seditiosam cuiusdam Pseu-
domagi, quæ nuper nomine Theophrasti Paracelsi
in lucem prodijt, pseudomagicam exposi-
tionem, vera, certa, & indubitata
explanatio.

Ez libris fris Balchassoni mons. magi hospitali missis
Anno 1570

COLONIAE AGRIPPINÆ,
Ex Officina Typographica Theodori Graminæi.
ANNO M. D. LXX.

EPIGRAMMA
BERNARDI MOLLERI IN PONTIFICVM RHO-
MANORVM VATICINIA D. PAVL I SCALIGERI
Principis opera iam emendata, & ad primi autho-
ris mentem in lucem traducta.

P*Rodijt efficto Paracelsi nomine codex:*
Pontificum codex vaticinatur opus.
Pontificum pictura manet, glostera recessit:
Nec pietas libro qua fuit ante, datur.
Mente sit aut horu quantum mutatus ab ipsa,
Quis literas vidit Itxa, videre potest.
Hec sunt heresos, sunt docti crimina scurra,
Ad libitum filo ducere cuncta suo.
Ex cerebro promunt, quod vult infanda malorum
Ilias, & proprium fallere scuttra cupit.
Dant terras caelo: mutant quadrata rotundu:
Et nocua miscent arte profana factu.
Scaliger incedit recto qui limite rectus,
Ex postliminio triste reduxit opus.
Corrigit explosu Paracelsi nomine librum;
Rursus & author it radidit ipse suum.
Magni Pontificum quia res cognoscere refert,
Hac igitur docti iure legenda reor.
Vade liber: vasto tradit te Scaliger orbis:
Liber & auspicio Cesariu esto liber.
Macenate nihil satis si Cesare maius,
Quid tum Scaligero latius esse putem?
Et tum Scaligero melius quid Principe, donec
Austrias Austriaco viuet in orbe domus?
Tuq; pater patriæ Cesare, tu maxime rerum,
Scaligeri tandem Principi esto memor.
Dum te Spēratenet poteris prodeſſe; nec obſtet
Relligio: vincit religione pares.
Suscipe Pontifices, & eorum ſuscipe formas;
Suscipe Scaligeri munera: ſume librum.
Sume virum: miseri nihil asperare laboreis.
Principe nil misero tristius eſſe put o.
Hu tua (crede mihi) ſtudis, non propria querit:
Auſoniam quarin reſtituiſſe ſicut.

INVICTISSIMO

INVICTISSIMO GLO-
RIOSISSIMO QVE SACRI RHOMANI
IMPERII IMPERATORI, CAESARI, DIVO

MAXIMILIANO HVIVS NOMINIS SECUNDO, RE-

gitotius Orientis, Patri Patriæ, Catholico, felici,

augusto. Paulus Princeps de la Scala &

Hun, &c. se supplex

commendat.

Sextus iam agitur annus, Cæsar Opt.
Max. quod ad Ecclesiæ Rhomanæ
cōmodum, & tuum emolumētum
procurandum & promouendum,
Prussia alegatus sim. Quod vbi a-
nimaduertissent Catholicae religio-
nis aduersarij, omnes artes suas coniunxerunt, quibus
impedirent propositum: omnemque idcirco lapidem
mouerunt, ut falsa criminatione, & nefaria delatione,
in odium & tuū, & Regis adducerer, atq; legatus, pu-
blica regis securitate munitus, inauditus, non citatus,
indefensus, contra iura legationis, omniumq; populo
rum leges & consuetudines, proscriberer. Itaque ut ho-
minum conceleratorum, tetram atque immanem, &
omni suppicio vindicandam coniurationem, libidine
& tyrānidem, intellexi, mox publicis typis subieci me-
am apologiam, atque editam in lucem Regi transmisi,
meq; à maximo, quod mihi ab impijs hominibus obij-
ciebatur, crimine excusai, illorumq; vesaniam ita cō-
futaui, ut vniuersa Europa facile meis partibus subscri-
beret. Cæterum preces meæ maximis & continuis cla-

E P I S T O L A

moribus effusæ, nullam mihi hactenus salutem impre-
trarunt: neq; iam quicquam proficio subsidium iuris
implorando. Conuerti igitur animum ad te, & nomen
tuum iam aliquoties inclamaui: sed neque tu aures ad
voces meas supplices, & queribundas adhibuisti. Inuo-
cauit tandem optimorum virorum præsidium, qui cau-
sam meam & legationem dispicerent, & Reuerendissi-
mo Domino, Ioanni è Comitibus de Hoya, Episcopo
& Principi Monasteriensi Catholico, docto, prudenti,
& Sacrae Rhomanæ Ecclesiæ, atq; nominis tui studio-
sissimo præsuli, fidem facerent: illeq; deinde re cogni-
ta, & tibi, & Pontifici maximo, & Regi, & Senatui, & or-
dinibus Regni, sicut ex adiuncto literarum exemplari,
apparet, innocentiam & legationem meam retegeret.
Ego postremò pro Colophone Miscellanea de rerum
caussis, tuo nomini dicaui, & Nasi calumnias dilui, &
ad Cardinalem atque Senatum de instauranda Rhoma-
næ Ecclesiæ doctrina scripsi, vnde nulla difficultate
meā erga te & Ecclesiam Rhomanā, fidem & obseruan-
tiam intelligere poteris: quibus etiam addidi hisce die-
bus vaticiniorum Ioachimi & Anselmi de statu Rho-
manorum Pontificum, contra cuiusdam Magi proter-
uam, tibi haud ingratā explanationem: quam & ipsam
tuo numini nuncupo, consecro, & religiosam illam de-
dicationem, denuò & me quoq; totum etiam atq; etiā
tuis commodis defero, summaquę religione deuincio,
obsequio do, atq; in perpetuum constituo. His omni-
bus puto aduersus te satis animi mei candorem, reue-
rentiam, & fidem, & mendacia hominum amētissimo-
rum, quibus in hæc mala fortunarumq; angustias præ-
cipitatus

NVNCVATORIA.

cipitatus, sum constare: ut nō videam quid obesse pos-
 fit, quo minus veterem illam tuam erga me clementi-
 am, quam tantopere nullam intermittens occasionem
 maxima cum humilitate imploro, exorem. Exaudi er-
 go voces meas Pater Patriæ vnice, percipe quæso pre-
 ces meas, attēde verba & clamorem meum, Rex meus,
 & Imperator meus. Sanè tantò magis me exaudire de-
 bes, quantò maior inde ad Ecclesiam, Imperium, et re-
 gnum tuum, salus, commodum, & incrementū reddit.
 Quid obsecro maius et gratius tibi contingere poterit,
 quam pax et tranquillitas Ecclesiæ, hæresum extermini-
 atio, et regni tui iustum et honestum augmentum?
 Non putes te hæc vllis Comitijs, vllis Cōcilijs, tot sum
 ptibus, tot laboribus, et periculis coactis, cōsequi pos-
 se: legatione mea fortè facilius, quod aio, eluxisset. Ver-
 ba, quæ profero, mea non sunt: probari possunt: neque
 aliud scripta mea omnia sonant. Proinde cùm et ad te,
 et ad Ecclesiam tantum emolumenti, ex mea legatione
 redeat, et ego propter eam tantis malorum fluctib. op-
 primar, ne quæso differ auxilium tuū, quin potius ac-
 curre ad supplicem tuæ clementiæ, extrahe me ex pro-
 fundis gurgitibus calamitatum, quib. innocens absor-
 beor: eripe vitam meam de manibus sicariorū, animam
 meam ab omnibus proiectam et derelictam, è canū ra-
 bidorum faucibus eripe: erue me ex ore crueto leonū,
 defende salutem meam, ab impetu hominum imma-
 nium et ferorum: restitue innocētiam meam Prussiæ,
 impartire mihi tuas hortatorias, et commendatitias ad
 regem Polonię affinem tuum, dominum meum Cle-
 mentissimum, et effice, ut mihi in Prussia ius et fortu-

EPISTOLA

næ meæ reddantur, & in legum violatores animaduer-
tatur: agè tuum priuilegium habeam, quo typographi
cas insidias reprimere & libros pro defensione Ecclesiæ
Rhomanæ cōscriptos excudere valeā: tum tua & Pon-
tifica & regia authoritate liceat mihi nulla vi interpel-
lante omnes Vniuersitates & Conuentus lustrare, om-
nesq; Ecclesiæ Rhomanæ hostes ad publicum certamē,
vita interposita, prouocare, (neq; enim illi se aliud ex-
petere profitentur) senties demum quid hæc res, &
Ecclesiæ, & tibi, & vniuersitati Reipub. Christianæ salutis,
commodi, laudis, & gloriæ perpetuæ atq; sempiternæ
sit allatura. Plura in eandem sententiam ex Miscellaneis
& Vaticinijs istis intelligere poteris. Tuū iam est opti-
me Cæsar, in re tā ardua & vniuerso orbi vtili ac necef-
faria ocyus deliberare, et insonti prospicere, Ecclesiæ
& tui imperij vtilitati consulere, & debitas pœnas ab
impijs tyrannis repetere. Hac ratione efficies profectō,
vt et religio et sanctitas in animis mortalium recipient
antiquum dignitatis locum: & populus maximo con-
fensu excitabitur, ad colendum & venerandum summa
pietate nomen Dei: et ego nullo tempore tanti benefi-
cij memoriam deponam, te semper ac nomen tuum
splendidissimum celebrabo, inter omnes pios & Chri-
stiani nominis cultores: atque ad Deum Opt. Max. pre-
ces ardenti pietate incensas, fundere nunquam inter-
mittam, quò extet monimentum in te diuinæ bonita-
tis admirabile atque semper durans, tuq; res diuinas cō-
templari, iustitiam colere, & humanā societatem tueri,
totamq; viuēdi rationem in modestia, & animi magni-
tudine atque in rerum humanarum contemptione &
despicientia

espicientia, & in omni virtute ponere perpetuò valeas, ac animum in corpore, intelligentiam conclusam in animo, ita dirigere, vt in terris iustè cum fide ac pietate viuens, ad cœlum migres & secum beatus æcum agas sempiternum Amen. Quod superest Cæsar inclite, faxit Deus, vt tibi Comitia, quæ iam celebras, ex animi tui sententia succedant, tuq; diu Catholicus, augustus, felix, saluus & in columnis valeas, & me clementi responso digneris. Datum Monasterij 3. Id. Iulij 1570.

SEQVITVR EXEMPLAR LITERARVM,

R Euerendissimi, ac Illustrissimi Präfulis, domini Ioannis è Comitib. de Hoya, Dei & Apostolicæ sedis gratia Episcopi et Principis Monasteriæ, administratoris Osnaburgensis et Paderbornensis dicæcessiū, vigilissimi, doctissimi et catholicissimi, ad Pium quintum Pontificem Rhomanæ et vniuersalis Ecclesiæ optimū maximum: Maximilianū secundum Imperatorem Cesarem glorioſissimū: Sigismundum Augustum regem Poloniæ potentissimum: Stanislauum Hosium Cardinalem et Episcopū Vuarniēsem: Iacobum Vckaniski Archiepiscopum Gnesnensem, legatum natum, et regni Poloniæ primatem: N. Padnierski, Episcopum Cracoviensem: Stanislauum Karnkoroski Episcopum Vula dislauensem et Pomeraniæ: Adamū Konarski Episcopum Posnaniēsem: Petrum Misckouuski Episcopum Plocensem: Franciscum Craniski præpositum Plocensem, regni Poloniæ vicecancellarium, præfules dignissimos.

SANCTISSIMO AC BEATISSIMO IN
CHRISTO PATRI AC DOMINO, DOMINO PIO EIUS, NO-
minis Quinto, Sanctæ Rhomana ac Vniuersalis Ecclesiæ Pontifici Opt.
Max. Domino nostro clementissimo.

Sanctissime ac Beatissime Pater Domine
mi clementissime.

Esquianus iam est, quod ad petitionem Illustris
Domini Pauli Scaligeri, intercessorias literas no-
stras, ad Serenissimum Poloniae Regem Dominum
et amicum nostrum charissimum ac obseruadis-
simum dedimus, quibus deprecabamur, ut ipsi tu-
to, in Regno, et statibus Serenissimæ Celsitud. sue, quibus, cum
legationis publicæ munere fungeretur præter culpam electus, ac
denudatus est, causam suam contra insultantes aduersarios age-
re, defendere, et prosequi liceret. Et cum is nobiscum in non exi-
qua expectatione fuisset, nostras suasque preces, tantum apud
Serenissimam Celsitudinem suam potuisse valere, ut proscriptio-
ne abolita et causa, ipsi accessus tutus, suæq; innocentiae et cau-
sa defensio pateret publicè: nihilominus querulenter nobis expo-
suit, se à Serenissima Celsitudine sua, nihil responsi accepisse ha-
cenus, nec se mirari satis posse: immo animo planè angi, quod et
Serenissima Celsitudo sua etiam ne ad nos quidem rescribe-
re, suamq; voluntatem et declarationem patefacere sit dignata.
Quæ res, cum ipsi in detrimentum vergat summum, et mora, qua
premitur, S. R. Ecclæsiæ, propter quam ablegatus fuit, et cui
studium, industriam, fidem et omnem suam operam impendit,
parum sit fructuosa: denuò nos cohortatus est, et studiosè roga-
uit, ut deprecationem nostram ad Serenissimam Cels. suam, non
tam propter illius causam, quam S. R. E. commodum, et utili-
tatem maximam, quam hinc illam omnino percepturam cogno-
mus,

uimus, ipsi impartiremur, quo scilicet Ecclesiæ, ac innocentia &
defensionis suæ intuitu, regnum, ducatus, status, prouincieq; de-
mum Sereniss. Celsit. sue omnes patefactæ ipsi, ac tutæ essent. Id
verò à Sereniss. Cels. sua, ut peteremus confidentius, sua efficit
innocentia, & fide dignorum quorundam virorum præclarate-
stimonia publica, quibus nos edocuit, ipsi status sui quæstionem,
non solum iniquè, & petulanter motam, sed cauſſa incognita, eo
que absente & legatum agente, ab aduersariis omnia sinistrè
tentata, parata, & proscriptionem summo sui & Rhomanæ Ec-
clesiæ incommodo proclamatam fuisse. Itaque non diffidimus se-
renissimam Cels. suam non solum sponte, tanto ac tam eximiae e-
ruditionis pietatis, & fidei Catholicæ addictissimo viro, ac pro-
pugnatori acerrimo, benefacturam, sed clementi & beneuolo a-
nimō passuram etiam esse, vt ipsi liceat regnum, terras, & domi-
nia Sereniss. Cels. sue vniuersa, tutò & absque periculo ingredi,
suamq; cauſſam de iure tutari, & Ecclesiæ Rhomanæ emolumen-
tum per legationem sibi iniunctam prouehere. Quo autem id fiat
significantius, & is præter hæc omnia, etiam à Sereniss. Cels. sua,
antequam quid contra ipsum statuatur amplius postliminij iure
plane restituatur, omniq; studio ac benevolentia iuuetur, submis-
oramus beatitudinem vestram, vt istius rei consequendæ, in no-
stri & sui gratiam sanctitas vestra simul hortator sit, atque do-
mino Scaligero, suas itidem hortatorias & commendatitias im-
partiatur, ac pro illo clementissimè intercedere dignetur. Id ea
qua est affectus obseruantia erga sedem Apostolicam promere-
bitur. Quod superest sanctitati & beatitudini vestræ, ad multos
annos omnia prospera precamur, & nos eidem deuotissimè com-
mendamus, suamq; desuper expectamus clemētem responſionem.
Ex Iburgo 9. Kalend. Martij, 1570.

Literas ad Caesarem & regem, mutatis mutandis, per omnia
eiusdem cum pontificijs tenoris, ordinis, formæ, & continuatio-
nis, Episcopus iussit fieri: sed ne illæ quidem, quæ ad Poloniae præ-
fules sunt datæ, nisi conclusione differunt: videlicet, Reuerendissimam,
D. V. studiose rogamus, ut nobiscum apud Serenissimam
Cels. suā deprecator & intercessor, ac promotor sit, & nostra of-
ficia sibi quam paratissima ducat. Valeat R. D. V. cui ad mul-
tos annos omnia precamur prospера, & suam desuper expe-
ctamus benevolam responcionem. Datum ex arce no-
stra Iburg. ut suprà. Subscriptis Princeps,
& Secretarius Laurentius
Scradæus.

AD

AD ZOILVM.

*Hec quicunque cupis rabie temerare canina,
Ne, precor, occulto sub lare clausus agas.
Si tibi quid Pallas tribuit, si doctus Apollo,
Dentur ab ingenio publica scripta tuo.
Sin minus, at tacitis me perges laedere sannis,
Zoile: non tecum sic ego teclus agam.*

*** 2 APPEN-

APPENDIX AD ZOILVM, ET ad vniuersas Sectas.

Quod si verò quid est Zoile, quemadmodum non potest non aliquid esse, quod fugillare, & calumniari in hoc opere valeas: cùm nullum sit remedium aduersus morsus Sycophantæ: Ecce ut veritas, & fidei meæ fundamenta, quibus sanctam, Catholicam, Apostolicam, & quidem Rhomanam Ecclesiam colo, tantò magis elucescat, non tibi h. ec mea scripta modò, sed me quoque ipsum, quo cunque in loco in arenam mecum cum omnibus tuis sectarijs descendere voles, siue Rhomæ coram summo Pontifice, & Reuerendissimo cœtu Cardinalium, siue Vienæ Austriæ, coram gloriofissimo Imperatore, eiusque sanctissima Repub. siue Lutetiae Parisiorum, siue Cracoviæ Polonorum, coram Sereniss. & Christianiss. regibus & utriusque cùm Aule, tum Academiæ, amplissimo confessu, siue Coloniæ Agrippinæ, coram omnibus vniuersi Imperij Illustriß. Electoribus, Principibus, & prudentissimis Senatibus, siue malueris Vvitebergæ Saxonum, aut in quacunque Europæ Academia, Deo fauente, offero: paratissimus, si causa cecidero, cadere & vita, ut & tu, & tui consecratores consequamini vitam: ea tamen ratione, ut id mibi nulla vi interpellante præstare liceat. Datum Monasterij nono Kalend. Augusti, 1570.

PAVLI PRINCIPIS DE
LA SCALA ET HVN , MARCHIONIS
VERONAE, &c. DOMINI C R E V T Z B V R G I P R V S -
SIAE, PRIMI TOMI MISCELLANORVM, DE RERVM
causis & successibus atq; secretiori methodo ibidem
expressa effigies ac exemplar, nimirum vaticiniorum
& imaginum Ioachimi Abbatis Florensis Calabriæ, &
Anselmi Episcopi Marsichani, super statu summorum
Pontificum Rhomanæ Ecclesiæ, contra falsam, ini-
quam, vanam, confictam & seditiosam cuiusdam Pseu-
domagi, quæ nuper nomine Theophrasti Paracelsi
in lucem prodijt , pseudomagicam exposi-
tionem vera, certa, & indubitata
explanatio.

VATICINIVM PRIMVM.

IOACHIM ABBAS.

Stellas congregabit, vt luceat in firmamento cœli. Ascende calue vt amplius decalueris, qui non vereris decaluare sponsam, vt comam vrsæ nutrias: vade & pacie columbam granis purissimis à fera pessima conculcantis: sed caue ne fatua pietate delusus, grana infecta, quibus vrsam pascis, columbæ propines, ne talicibo infecta grauiter infirmetur, tardè & difficulter curanda.

PAVLVS SCALIGER.

Paracelsus, siue quisquis ille sit Pseudomagus, qui imagines ex Ioachimi Abbatis & Anselmi Episcopi vaticinijs confectas, & ut ille ait, olim Nurenbergæ repertas, se ex fundatissimo veræ Magie vaticinio deduxisse & exposuisse profitetur, splendidissime mentitur. Nam primam hanc imaginem dicit esse Rbo- mani Pontificis cum duobus vrsis, alteri per os monetam in gerentis. Cæterum Ioachimus ipse met interpretatur non monetam sed grana esse. Ita istum pseudomagum aut solas imagines sine autoris adumbratione habuisse, consentaneum est, atq; pro sua libidine & interpretatum esse, & deprauasse: aut si adumbrationes illas vidit, exquisita quadam malitia & impostura ma gica: non tam magicè, quam affectatè, libidinose, nefarie, & me ra vesania, atque crudelitate, Pseudomagicè tractasse & consul tasse. Nihil dicam de stulto illo illius tripartito genere vaticini orum, cùm Astrologica prædictio, omnibus pijs suspecta sit, & Cacodæmonibus attributa: nisi forte per Astrologicam diuinatio nem, necessitatem Physicam intelligat, que ad naturales effe ctus, & actiones pertinet, quam nemo prudens unquam negavit, veluti quæ Geneseos libris abundè probatur, & quoq; lib. Regū confirmatur. Magica autem diuinatio, cuius ille facit mentionem, est nihil aliud, quam quedam consequentia necessitas: scilicet Deum pœnas irrogare delictis: sed quando & quas, qualesq; hu ius Magie non est discernere: nisi aliam Magiam, cuius tamen ibi mentionem nullam facit, putet. De prophetia iam aliud est, hec enim ad absolutam necessitatem spectat. Quod porrò ad Mat thæi capitulum negat referri naturalia signa, sed & Solis & Lunæ amissionem luminis, pestem, terræ motum, famem &c. tantum figuratè intelligenda esse: huic Pseudomago repugnat concors omnium Catholicorum & vetustissimorum interpretum

sententia, putà Origenis, Augustini, Chrysostomi, Effrem, Hieronymi &c. qui & historicè & figuratè de extremo iudicio Christi & Apostolorum verba exponunt, sicut suo loco prolixius tractavimus. Neglectis igitur insani hominis opinionibus, ad rem veniamus, & quid nam voluerint Ioachimus & Anselmus iuxta propriam illorum interpretationem, & historicam atq; symbolicam veritatè dignoscamus. Neq; verò curo quo genere illi divinationis, an spiritualis, naturalis, artificiosi, popularis, an dānati usi sint, id quod nos Epistola de ratione prophetandi, & libris instit. Philosoph. exposuimus: hoc tantū vrgebimus verāne fuerint que predixerint, & quid quomodōne portenderint. Iste autem Ioachimus natione Calaber fuit, & monachus ordinis sancti Benedicti, atq; in Florensicænobio eiusdem professionis Abbas. Multa scripsit, & in omnibus fermè libris suis consuevit miscere gnostica. Commentatus est in Apocalypsim & Esaiam, Ieremiā &c. & contra Petrum Lombardum theologum librum composuit, qui postea Concilio Lateranensi reiectus est. Vixit tempore Urbani tertij, & anno Domini 1178 Veronæ eundem conuenit. Itaque primum Ioachimi vaticinium ad Papam quidem, sicut & reliqua omnia, refertur: sed longè diuersaratione, quam Pseudomagus interpretatur, qui putat per vrsos illos designari eos, qui Papæ adstant, eumq; dilacerandi potestatem habent, auroq; & argento corrumpuntur &c. Ceterum veritas rei talis est, hunc Ioachimum vaticinatum esse, de primo qui sequeretur Pontifice ex familia Ursina. Quod præter alios Theolosphorus de Cusentia presbyter & eremita libro, quem anno Domini 1386. de statu Ecclesiæ scripsit, fol. 8. testatur, inquiens hæc vaticinia à Nicolao tertio ex ordine cœpisse. Is ergo erat Ioannes de Ursinis Caietanus nuncupatus, deinde Nicolaus tertius Papa declaratus & inaugurus anno 1277. Appellat illum caluum, amplius decaluanum

uandum, propterea quod nō verebatur decaluare sponsam, id est spoliare Romanam Ecclesiam, cuius Episcopus esset, ut comam vrsæ nutritret, id est familie Vrsinæ prospiceret. Nihil enim in Pontificatu duxit antiquius, quam Caroli Siciliæ regis potentiam imminuere, & stellas congregare, quò luceret in firmamento cœli, id est potentia superare reliquas Rhomanorum familias. Duos proinde vrsos ad eam rem nutrituit, id est, duos nepotes Bertholdum Vrsinum, & Latinum Cardinalem, ad fastigia rerum euexit: illum comitem Rhomandiole, hunc Hetruriæ Legatum constituens, quorum opera voti composieret. Dum ergo Regem nimis persequeretur, & suos nimis amat, multaque eis condonaret, multa etiam Ecclesiæ decedebāt, & ille caluus decaluabatur. Quapropter inquit, Vade & pasce columbam, id est Catholicam Ecclesiam, granis purissimis, id est purissima & optima religione, pietate, proposito & intentione: quo nomine, cum literis & nuncijs Rudolphi Imp. recepit omnem Rhomandiolum pro Ecclesia, atque etiam Bononiam, & Hetruriam omnē opulentissimas & feracissimas prouincias: sed à fera pessima cōculandas, hoc est à duobus prædictis Vrsis, qui illas ab Ecclesia abalienarunt. Idcirco monet Pontificem, ne fatua, id est ficta pietate de Iesus grana infecta, id est bona Ecclesiæ abalienata, quibus vrsam pasceret, columbe propinaret, hoc est Ecclesiæ uniuersali obedientiam, & pietatem simularet, atque eiusmodi cibo illam ad infirmitatem usq; quæ difficile curari posset, inficeret, scilicet rerum orbis Christiani damno atque incommodo magno: unde tandem odium non tam patrum, quam populorum incurrit. Huic enim Pontifici in animo fuerat, duos Reges creare, utrumq; Vrsinum: quorum alterum Hetruriæ, alterum Lombardiæ preficeret: quis inde Theutonicos partem Alpium incolentes, hinc Gallos Sicili-

am & regnum Neapolitanum tenentes, armis in officio conti-
nerent. Ut verò id ei facere liceret, Petro Aragonum Regi per-
suaserat, ut iure hereditario Cōstantiæ uxori suæ regnum Sici-
liæ repetere anniteretur. Senatoriam autem dignitatem ipse à
Carolo ad se transtulit: vetuitq; perpetuo edicto, ne quis rex aut
princeps magistratum ipsum petere, aut obire auderet. Quocir-
ca nepos Latinus Cardinalis in Hetruria Legatus, restitutis v-
biq; Gibellinis, Florentiæ ac in cæteris Hetruriæ urbibus pro
arbitrio animi magistratus imposuit. Munus verò Senatorium,
quod principibus & regibus demandari consueuerat, ipse solus
obivit. Suos ita amauit, vt aliunde raperet, quod eis condona-
ret. Nam quibusdam nobilibus Rhomanis castella vi abstulit, ac
suis dono dedit: maxime verò Surianum. Itaque imaginis huius
hic est sensus, Seges spicis vberibus & crebris in sinistra
manu super quam columba sedit, sunt bona Ecclesiæ, quæ
Ecclesia per columbam significatur. Huius segetis grana, id
est fructum bonorum Ecclesiasticorum, tradit dextra manu
duobus vrlsis, id est largè munificè & liberaliter confert duo-
bus nepotibus, vt luceat in firmamento cœli, id est ut regia
dignitate præfulgeant, super segetem & columbam, id est
fines Italie sine Ecclesiæ, quos defendant aduersus Theutones
& Gallos, vt dictum est. Vnde manifestè apparet, hanc primam
prædictionem Abbatis non ad omnes Pontifices, sed ad hunc solū
Nicolaum tertium pertinere, & arrogantem hunc, atque adulte-
rinū Magum, non tam erroris, q; splendidissimi mendacij, & cer-
tissimæ ignorantiae veræ magiæ, conuinci. Hæc ita esse, qui vitæ
Nicolai tertij inspiciat, intelliget, & imposturā Pseudomagi nul-
la difficultate deprehendet. Quod autem in hoc Pontifice præ-
ter summas virtutes & laudes illius, historijs proditas, quoq; hæc
& alia quedam, sicut & in multis alijs, vitia deprehendantur,

non Pontificatui, neque ulli aliæ rei id tribui debet quām peccatis populi. Deus enim facit regnare hominem hypocritam, propter peccata populi. Iob. 34. Ideoq; nos etiam Petrus Apostolus in prima sua epistola cap. 2. docet subditos esse oportere cuius humanæ creaturæ propter Dominum, siue regi tanquam præcellentí, siue præsidibus non solum bonis ac humanis verū etiam prauis. Qui enim potestati resistit Deo resistit. Rom. 13. Merito quoque illis obtemperandum est, tanquam reddituris rationem, pro ouibus suis. Quoniam inquit Apostolus, Obedite præpositis vestris, & subiacete eis. Ipsi enim per uigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri, ut cum gaudio hoc faciant, & non gementes, hoc enim non expedit vobis. Heb. 13. Itaq; iste Pseudomagus, & omnes illius consecratores, tanquam hæretici, fugiendi sunt, qui tam ini quis & cogitatis ineptijs, atq; imposturis plebem decipiunt, totq; turbulentis erroribus homines palantes implicat, & in magistratum concitant, & Pontifices maximos in odiū & contemptum populi adducunt. Imitatores enim sunt vetustissimorum hæreticorum, videlicet Hydroparastarum, Templariorum, Fraticellorum, Valdēsium, Begardorum, Beguinarum & similium. An propterea Israel damnandus est, quod Saul rex etiam à Deo delectus, & prophetiæ spiritu decoratus, tandem inobediens Deo factus, & spiritu maligno agitatus, Dauidem seruum Dei, regem propheticum, tanta atrocitate, & crudelitate inseclatus sit? An propterea fugienda est religio Mosaica, aut regij vatis scripta damnanda, quod Dauid, qui dictus est vir secundum cor Dei, adulterium homicidio copulauerit? An ideo fugienda est Cathædra Mosis, & damnada scripta Salomonis, quod videamus Salomonem, cui in principio regni Deus dederat sapientiam ultra mortales omnes, eò dementiæ perductum esse, ut peregrini simulachris immolaret? Idem fecit successor illius Ieroboam, qui vitulos aureo-

los aureos cōstatiles in Dan & Nephtalim posuit, & idololatra,
pessimus populu Isræl ad idololatriā induxit, vnde totius populi
Israël destructio secuta est: & diuisus est vniuersus Israël à domo
Dauid, nec secutus est quisq; domum Dauid, nisi tribus Iuda, &
tribus Beniamin: an propterea igitur fugienda erat domus Dauid?
Ita & hodie potior pars Europæ, & vniuersa Asia, & Africæ
partim heresi infecta, partim infidelitate circumsepta, diuisa est
à sede Petri: Ideonē sedes Petri mala erit: certè non plus quam
Domus Dauid, quam decem tribus dereliquerunt. Sed neque re-
ges Iuda peccatis caruerunt. Roboam enim succedens Salomoni
in regno, sed non in sapientia, sacerdo seniorum consilio, per adole-
scentum temeritatem conturbans populum duas tantum tribus
retinuit, & ita diuisa Monarchia Dauid, nec vñquam postea in-
staurata est. Huic successit Abia filius, qui & ipse peccata paren-
tis peccatis suis cumulauit: An propterea detestandum erat re-
gnum Iuda? Asa successor Abie licet per annos. 36. morem gesse-
rit Deo & idola ex domo patris sui Dauid abstulerit, tādem vero
& ipse fædus cum rege Syriæ percutiens displicuit Domino. Iosa-
pbat quoq; (bonus aliâs) impijs regibus Israël quandoq; præstitit
auxilium. Ioram succedens pessimus fuit, & occidit fratres suos,
& vestigia regum Israël secutus est. Ochosias filius, patris simi-
lis extitit. Ioas successor à Iorade Pontifice rex constitutus, cun-
ditis diebus Ioradis rectè vixit, quo mortuo & ipse desijt esse bo-
nus, & lapidari iussit Zachariam. Amasias successor, post bona
initia malum habuit finem, qui etiam Deos Seyr adorauit. Ozias
Amasiae filius, bene quidem coram Domino incessit, sacerdotium
tamen visibi usurpauit, sub Azaria pontifice: idcirco lepra per-
cussus, & regno deieclus fuit, atque pro ipso Ioatham filius re-
gnauit. Achas filius Ioathæ pessimus fuit idolo latra. Ezechias fi-
lius optimus equidem: sed etiam hic, siue propter elationem, siue
propter

propter elationem, siue propter ægritudinem ad mortem usque
 valetudinarius fuit. Manasses filius Ezechiae pessimus fuit idolo-
 latra, & prophetas occidit, licet postea pœnitentia ductus, veni-
 am obtinuerit. Amon filius patrem imitatus est quidem in vitijs,
 sed non in pœnitentia. Iosias successor pius & optimus diuinæ le-
 gis per omnia fuit seclator. Cæterum & ipse peccauit, quia con-
 tra voluntatem Domini pugnauit aduersus regem Aegypti. Ioa-
 thas successor totus malus fuit. Iechonias successor & ipse malus
 fuit: Sedechias successor tertius filius Iosie, & ultimus regum Iu-
 da & Ierusalem, quoq; malus per omnia fuit, atq; ideo quia non
 audiuit Ieremiam prophetam, perijt, & omnis Iuda cum eo abdu-
 ctus est in Babylonem, cui & oculi sunt eruti, & filii occisi, & va-
 niuersus populus à Chaldaeis trucidatus: & qui gladium effuge-
 rant, in servitutem redacti sunt Chaldaeorum. Atque hæc series
 regum Iuda, est linea Christi, in qua nemo peccatis, pauci idolola-
 tria caruerunt: an propterea regnum Iuda abiiciendum, aut linea
 Christi, quasi inde Messias non promanaret, negligenda erat? Ita
 fac pontifices omnes mali sunt, an ideo pontificatus malus? Nihil
 dicam de pontificibus, qui præcesserunt vaticinia Joachim, &
 Anselmi equidem sanctissimis tum Martyribus, tum Confessori-
 bus: hos solos inspicias, qui his vaticinijs describuntur, nulla diffi-
 cultate senties, longè plures bonos fuisse pontifices Rhomanos,
 quam reges Iuda. Quare sicut propter malos reges, regnum non
 erat malum: ita propter quosdam malos pontifices, pontificatus
 minimè censendus est malus. Post redditum autem populi Israel
 de Babylone, exactis regibus, pontifices & duces in auguraban-
 tur, qui modus usque ad Herodem seruatus est: ut videlicet sum-
 mi sacerdotes tenerent primatum, duces vero essent substituti,
 semper tamen duces erat de tribu Iuda, iuxta prophetam Iacob,
 Non auferetur sceptrum Iuda, & dux de fæmore eius. Quorum

primus pontifex Ihesus, & Dux Zorobabel. Hunc Duxem secutus est Abiud, de quo & sequentibus usq; ad Joseph nihil habetur in scripturis, nisi quod à Matthæo numerantur ita: Abiud genuit Eliachim, qui Azar, qui Sadoch &c: Quocirca gesta illorum debitè cognosci nequeunt. Ex pontificibus autem Ihesum secutus est Iacob, & Elizaphat boni, Iudas sanctus quidē, sed multis seditionibus agitatus. Ioannes quintus pontifex Hebreorum, & filius Iudei, fratrem Ihesum, qui ad pontificatum aspirabat, occidit. Iudas sextus pōtifex optimus fuit. Onias filius & ipse bonus & pacificus. Simon filius Oniae cognomine iustus. Eleazarus, Ptolemaeo Philadelpho iubente 72. legis interpretes in Alexandriam misit. Onias filius Simonis secundus. II. Hebreorū pontifex mente parvulus, pecunijs avarus. Quamobrem tota penè Iudea periclitata est, quod zelo avaricie negauerit tributa Euergeti Aegypti regi. Simon filius Oniae. 21. Pont. bonus. Onias magnus Simonis filius, qui fugiēs tyrannidem Antiochi, in Aegypto exstruxit templum simile Ierosolymitano, graniter peccauit. Simō filius Oniae bonus, habuit tres filios, Oniam, Ihesum, & Ioannem, qui postea ad tres principatus sacerdotij peruenierunt. Onias fuit pius, qui tandem ab Andronico occisus est. Iohannes genuit Mathatiam sacerdotem, qui habuit quinq; filios, Iudam, Ionathā, Simonem, Eleazarū & Ioannem. Mathatias aut̄ sacerdos, non fuit pontifex. Quia Demetrius Sother, Syriæ & Afīe rex, filius Selenci, occiso Antiocho Eupatore, & Lysia tutore, Alchimū pōtificem cōstituit, cum quo Bachides missus Ierosolymam, multos Iudeorū occidit. Hic se Iudas Malchabæus filius Mathatiae opposuit, & Nichanorē occidit. Hic Iudas fuit vir bellicosissimus, & fortissimus, & tantus triunphator, ut Israel nec ante se, nec post se parē habuerit, cuius gloria facinora libris Machabæorū expressa sunt. Hic templū trienio profanatū, cum fratribus purgauit. Postremò tandem pro le-

ge Dei, cū tribus annis Pōtificatū administrasset, in bello cecidit.
 Huic succēdit Ionathas frater, & pōtifex & Dux Iudeorū, non
 impar Iude fratri virtute, qui posteaq. 19. annos rexisset populu
 Iudeorum, à Triphone dolose captus, cū filijs interficitur. Simon
 tandem succedit frater Ionathæ, filius Mathatiae, tertius Iudeo-
 rum Dux, pariter & pontifex, qui sedit annis 8. religiosus & pru-
 dentissimus, & ipse nequiter à genero suo occisus. Iohannes Hir-
 canus Simonis filius, à Ptolomæo duce in coniunctio Ierichi iure ob-
 tinuit Sacerdotium, idq. 23. annis gessit optimè. Hunc secutus est
 Aristobulus filius, & ipse bonus pontifex & Dux, à Rhomanis
 amicitia impetravit: sedit annis 26, & multas seditiones à Pha-
 risæis & Essæis pertulit: tandem verò matrem cum duobus fra-
 tribus in vincula coniecit, primusq; diadema regni sibi inposuit,
 & fuit rex & sacerdos vno tantum anno: fratrem suum interfe-
 cit. Huic succēdit frater Alexander, rex & sacerdos, regnauit
 que annis 27. fratrem suum secundò à se genitum occidit: tertium
 regno priuatum secum viuere coegit: hic usque adeò tyranus fu-
 it, ut spacio sex annorum mille seniores peremerit, octingentos
 quoq; uxoratos viros unā cum uxoribus ac liberis in plateis pa-
 tibulis affixerit, qui eius crimina detestabantur. Hic habuit du-
 os filios, Hircanum & Aristobulum, & post mortem regnum
 reliquit Alexandræ uxori, quæ plurimum apud populum gratia
 valebat. Itaque Hircanus filius Alexandri, vigesimustertius Iu-
 deorum pontifex à matre constituitur, qua mortua Aristobulus
 arma mouit aduersus fratrem Hircanum, illumq; in campis Ieri-
 chontinis vicit: Hircanus autem ad Aretham regem Arabum
 confugit, indeq; reuersus cum magno exercitu Ierosolymam obse-
 dit. Visa hac fratrum dissensione, Scaurus soluit obsidionem ra-
 tus temporis conmoditatem adesse, qua Iudeam tributariam
 Rhomanis subigeret. Quocirca Pompeius Ierosolymam veniens,

in urbem Hircani factionibus receptus, templum expugnauit,
et profananit, licet inde nihil tulerit. Tandem Hircano de novo
principatum sacerdotij donauit, et Iudeam sub tributo constitu-
it, Aristobulum cum duobus filiis Alexandro et Antigono, totis
demque filiabus, captiuos Rhomam abduxit. Alexander Aristo-
buli filius, dum cum patre Rhomam abduceretur, elapsus est, et
Hircano patruo infidias tetendit: verum Antiochiae a Scipione
securi percussus periret. Antigonus tertius frater, solus cum duo-
bus filiis ex captiuitate Rhomana evasit, et Cæsarea, Iudeaque pos-
titus, Antipatrum Idumæum, virum strenuum, Iudeæ procura-
torem constituit, et rursus patruo suo Hircano regnum concessit:
ita tamen ut non rex vocaretur. Antigonus ad Pachorum Par-
thorum regem confugit, et ibi usque ad obitum Cæsaris perman-
xit: deinde urbem expugnauit, et comprehenso Hircano, aures
illius dentibus truncauit. Quamobrem M. Anthonius astante
Octavianio, Herodem regem Iudeæ declarauit: qui violenter ur-
bem ingressus, Antigonus comprehendit, et ad Anthonium in
Antiochiam vincetum remisit: ubi securi et ipse percussus interiit.
Atque hic est finis generis Asamoneorum, quod de familia sacer-
dotali fuerat: et regnum Iudeæ, atque per successionem sacerdo-
tium, vicina iam nativitate Domini nostri Ihesu Christi, defecit.
Et sic Mosis prophetia impleta est, Non deficiet princeps de Iuda,
nec dux de fœmoribus eius, donec veniat, cui repositum est, et ipse
erit expectatio gentium. Iste Herodes Hircanum principem sa-
cerdotum, et eius filium, qui patri in sacerdotio succedere debue-
rat, interfecit: scribas præterea omnes, postquam multa funesta
scelera perpetrauisset, ac diuinæ legis interpretes interemit. Par-
nulos in Bethleem simili scelere, cum Ihesu Christi nativitatem
Magorū indicio cognouisset, peremisit. Quo facto Herodes repente
morro intercutis percussus, et scatentibus toto corpore vermi-
bus mise

bus miseram exahalauit animam, quinque superstibis filijs, scilicet Archelao, Herode Antipa, Antipatro, Lysania, & Philippo. Ex quibus quatuor fuere Tetrarchæ, ut ex Euangelio apparet. Deinde cum Valerius Rhomanus à Tiberio imperatore procurator in Iudeam missus fuit: is suscepto magistratu primus apud Iudeos pontificatum vendere caput: & dum præfuit multos pontifices successuè posuit & amouit. Et primò quidem Annam à sacerdotio amouens, Hismaelis Iabi cuiusdam filium pontificem designauit: sed & hunc non multò post abiiciens, Eleazarum Annæ pontificis filium in sacerdotem surrogauit. Post annum autem, & hunc ab officio remouens, Simoni cuidam Cemiti filio, ministerium pontificatus tribuit, sed non amplius & ipse, quam vnius anni spacio est perfunctus pontificatu. Quo amoto, tandem Caipham pontificem maximum constituit, virum arrogantem, & alienæ felicitatis inuidum. Hos autem duos pontifices Euangelista commemorat: quia captus Ihesus in horto continuò per satellites ad Annam primò ductus est, tanquam sacerdotum Caiphæ, & tandem Annas misit eum ad Caipham. Hanc pontificum seriem ideo recitavi, ut Neopisti videant, etiam ex pontificibus semper plures fuisse malos, quam bonos: non tamen propterea pontificatum, aut Cathedram Mosis fuisse rejciendam, & funditus euertendam, quod scribæ, & Pharisæi, tam depravatis & perditis moribus, fieri q̄ pietate, Christi acerrimi hostes ad mortem usq; fuerint, Christus ipse testatur docens, eos in Cathedra Mosis sedentes audiendos esse, nec nisi eorum opera fugienda. Hic Christus illegitimis pontificibus, pecunia & malis artibus qui pontificatum consequuti fuerant, obtemperandum esse præcipit: & nos pontificibus in Cathedra Petri legitimè sedentibus minus obtemperabimus? nonne etiā prauis non tantum bonis Petrus apostolus, ut supra retuli, iubet nos oportere subditos esse?

An propterea Apostolatus detestandus est, Quia Iudas apostolus existes, Christum Iudeis tradidit? aut quia Petrus Apostolorum primum ceps, qui forte usque ad mortis societatem animum professus est, tandem suum abiuravit? aut quod Paulus Christianos acerrimè inseclatus sit? immo vero ordo Dei, verbu ipsius, & Ecclesiae spiritus spectandus est: non personae. Prophetauit Deus per Caipham, quia anni illius pontifex erat: cui aut dubium, quin Caiphas homo perfectissimus fuerit? non idcirco Caiphas erat audiendus, quia Caiphas esset, sed quia pontifex, per quem Deus loquebatur. Quis est expers peccati? Iohannes apostolus Certè mendacem eum dicit, omnisque veritatis expertem, quise peccati labe immunem profitetur. Si ergo non est, qui faciat bonum usque ad unum, ut quid igitur nos mutuis concordijs proscindimus? quid est, quod alter alterum iudicamus? sanè non aliam ob causam, quam ut tandem nos ipsi iudicemur: tales enim certa manet condemnatio. Videamus oes reges à Deo institutos, continuamque Christi regalem lineam, & pontificum omnium, paucissimos profectò deprehendemus bonos, longè plures malos & idololatras: & tamen ex illis nasci Christus voluit, & eos, qui se morti adiudicarunt, audiendos esse docuit, in Cathedra Mosis sedentes: quanto magis ergo pontifices in Cathedra Petri sedentes audiendi erunt? si illi audiendi erant, quorum successio destruta fuit, quorum sacerdotium finitum, quorum regnum defecerat: quanto magis iij audiendi sunt, quorum successio floret, quorum sacerdotium est sempiternum, ut regius vates psal. 109. testatur: quorum denique regnum sine fine manebit? Nam etiam si temporibus Antichristi, cuius precursores hodie plurimi conspiciuntur, obscurabitur, aut consummatione seculi obliterabitur, tamen tanto clarus & infinitis modis praestans redibit, instaurabitur, & elucescat. Mosaicisacerdotij & regni finem nobis & Iacob, & Moses praedixerent: Christi autem regni & Sacerdotij, David testatur

statutum perpetuum atque sempiternum fore ordinem, illum secundum
 præscriptum Melchisedeci. Itaque ex his omnibus liquidò
 constat, Cathedram Petri omnino esse obseruandam, & in illa se-
 dentes etiam malos, esse venerandos, propter ordinem per Chri-
 stum instauratum Melchisedeci. Nam, ut dictum est, malos
 Pontifices & magistratus dat nobis Deus, propter peccata no-
 stra. Nobis ergo & nostris peccatis malitiam vel pontificum, vel
 magistratum tribuamus, & non aut Pontificati, aut Pontifici-
 bus, aut magistratui. Hodie verò pro dolor omnes se egregios spe-
 catores præbent alienorum delictorum, suorum ne meminerunt
 quidem. Sed valcent hæc portenta, quæ certissimum idcirco ma-
 net exitium: valeat insanus Pseumagus cum sua emēta Magia,
 & portentosis figuris, cuius insignis malitia, & clarissima im-
 postura, vel ex quinto vaticinio patebit. Hic enim negat, Deum
 ex linea Papæ verbi Dei precones excitare. Adducit rationem:
 (puto Magicam si dijs placet) Quia Petrum & Andream ex reti
 piscium, & non ex Caiphæ, vel Annae linea excitauit: atque ideo,
 inquit, multo minus ex linea Rhomani Pontificis, aut ex eius nu-
 mero verbi sui concionatorem verum excitabit. At autor illarū
 figurarum, figura quinta dicit, Pontificem illum per eandem figa-
 ram designatam, benedicatum fore, & in nomine Domini
 venturum, & sponsum legitimum sponsæ, id est Ecclesie
 Rhomanæ futurum, ut ibidem videre est. Deinde istius Pseu-
 domagi magia, nescio ex qua sentina & cloaca flagitorum de-
 sumpta, quam egregiè argumentetur, vel idiota secernere potest.
 Lex enim & Prophetæ usque ad Christum: Euangeliū à Chri-
 sto initium habet, Lex à Mose. Sacrificij legalis ordo Leuiticus
 fuit: neque ex alia tribu, quam ex Levi sacerdotes veteris legis
 fiebant, qua finita, merito & ordo finitus fuit. Cumque nouæ legis
 sacerdotium institueretur, quis non videt, non ex ordine Leuiti-
 co, sed

co, sed ex ordine Melchisedech, cuius Malachias meminit, sumenos fuisse sacerdotes? Petrus ergo & Andreas, non propter Cai-pham vel Annam, sed propter finem legis, & Leuitici ordinis adimpletionem, secundum ordinem Melchisedech a Christo sacerdote & summo Pontifice sacerdotes & Apostoli instituti sunt. Et siquidem hic ordo Melchisedech eternus est, dicit enim Psal. 109 Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech: quid insanit insanus Pseudomagus, & fore ait, ut sicut Levi ordo cessauit, ita cessaturum & ordinem Melchisedeci, & nescio quemnam alium subsecuturum comminiscitur? Quid igitur ait Malachias? Non est, inquit, mibi voluntas in vobis, dicit Dominus omnipotens, & sacrificium non accipiam de manibus vestris. Quoniam ab ortu Solis usque ad occasum nomen meum glorificatur inter gentes, & in omni loco incensum offertur nominis meo, & sacrificium purum. Quoniam magnum est nomen meum in gentibus, dicit Dominus omnipotens. His Prophetæ verbis manifestè probari Missæ sacrificium docet vetustissimus martyr Irenæus lib. 4. cont. hæres. Valent. cap. 32. Sed & suis, inquit, discipulis dans consilium, primitias Deo offerre ex suis creaturis, non quasi indigenti, sed ut ipst̄, nec infructuosi nec ingratis sint, eum qui ex creatura panis est, accepit & gratias egit, dicens, Hoc est meum corpus. Et calicem similiter, qui est ex ea creatura, quæ est secundum nos, suum sanguinem confessus est, & noui testamenti nouam docuit oblationem, quam Ecclesia ab Apostolis accipiens in vniuerso mundo offert Deo, ei qui alimenta nobis præstat primitias suorum munierum in novo testamento, de quo in 12. Prophetis Malachias sic præsignificavit, Non est mihi voluntas &c. manifestissimè significans per hæc, quoniam prior quidem populus cessauit offerre Deo: omni autem loco sacrificium offertur, & hoc purum, nomen autem eius glorificatur in gentibus.

bus. Hæc ille. Vnde constat & Leuiticum ordinem cessasse, & Melchisedechicū aeternum fore, & Magi huius vanitatem & imposturam omni supplicio vindicandam esse.

VATICINIVM II.

IOACHIM ABBAS.

Clauibus claudet et non aperiet. Post Lunam ascendet Mars, sitiens sanguinem baptismalem: ascendet autem de turri ad altissimum solium, qui Solem clavis.

C rifi-

rissimum obfuscabit. Cum lilio et cruce aquilam cruciabit. Minime ædificabit mihi templum, quia vas sanguinis est: zelo immoderato, virtute simulata, denigrans et dissipans superflua: solus cunctans pacem, devorans vniuersa.

PAVLVS SCALIGER.

Per Lunam intelligit Nicolaum tertium, qui quo ad Ecclesiam decreuit, et quo ad suam familiam, quā eueexit, creuit: & res dubias post se reliquit. Post huius inquit Pontificis mortem, eligitur alius, patria de Turri, qui bello profundet Christianum sanguinem. Hic ergo fuit Martinus quartus, Simon antea vocatus, tituli sancte Ceciliae presbyter Cardinalis, natione Gallicus, patria Turonensis. Qui ascendit de turri, id est, de Turonensi patria ortus, ad altissimum gradum scilicet Pontificatus & obfuscavit solem clarissimum, id est Palæologum Imperatorem, paclla Lugdunensis Concilij non seruantem, & Petrum Aragonensem, contra ius fasque Siciliam occupantem, excommunicauit, atque sanguinem baptismi effudit, quia bellum contra Foroinianos ab Ecclesia deficientes in Flaminia gesit. & caussam dedit Vrsinis, vt Ioannes Latini fratribus ulturus in iurias, tutaturusque dignitatem sibi à populo Rhomano traditam comparato satis iusto exercitu in Viterbienses mouens, eorum agros longè ac latè populatus fit, & Palæologus cum Petro Aragoniae rege aduersus Carolum regem Siciliæ initio foedere bellum gravissimum gereret. Deinde etiam hic Martinus Cum lilio et cruce aquilam vexauit, quia auxilio Caroli Siciliæ regis Ludouici Galli fratribus & Imp. Constantinopolitanum anthemate notauit, & suis artibus noui motus in Cisalpina Gallia oborti sunt, Turiiani almodum potentes Mediolano pulsi, Florentin

rentini & Lucenses grauissimis incursionibus, per Luchinum in Hetruriam Vicarium ab Imperatore missum, spretis Pontificis interdictis, vexati, ac inter reges funestissimae clades secutae. Is taque minimè ædificauit Ecclesiam Domino, quia vas sanguinis fuit: nam inter alia propter regnum discordie, Galli nullo sexus discrimine habitu audita vesperi campana cœsi sunt. Quia in re adeò certè sœnitum est, ut etiam mulieres Gallico compresu prægnantes, cœse dicantur. Hinc tritus ille sermo est, cum quis multorum interitum exoptat, ut vespertas Siculas commemoret. Quocirca Martinus quartus immoderato zelo qua erga Caroli afficiebatur, & virtute simulata denigravit et dissipauit, quæ residua erant, ut Carolus filius Caroli magna calamitate affectus, & superatus non longè à Neapoli ingenti suorum clade, in Siciliam primum, deinde in Aragoniam captiuus abductus sit. Quare Pontifex granibus censuris interpositis, dedit in prædam occupanti regnum Petri. Atque ita dum cunctaretur Pontifex pacem, & supprias Carolo, deuorauit vniuersa, quia odijs & bellis intestinis cuncta in ruinam conuersa sunt. Ita clauibus clausit, quod aperire debbat excommunicando Paleologum & Aragonem. Insanit igitur insanus Pseudomagus, qui hanc Prophetiam, contra exprefsam mentem autoris, non dubitauit, sed itiosa sua expositione, eò detorquere, ut omnium Paparum spem atque solatium hoc vaticinio assereret in Galliae rege sitam esse: & hoc pacto Dominium Cæsaris suis ceruicibus Papas excussisse. Iam porrò nemo non videt, qui vel obiter Martini historiam legit, hoc vaticinium, in somum Martinum quartum, quadrare.

VATICINIVM III.

IOACHIM ABBAS.

Duros corporis sustinebit labores. Accipe supplātator excelsos honores: arbor inutilis, & infructuosa, quid cogitas te facturum ingentia, cùm sis mente & corpore debilis. Implere quæ cogitas non valebis. quia modicum vigilabis, citò dormies et non surges, semper in tribulatione viues, quamuis parum.

PAVLVS

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinum Pseudomagus in locum septimum retulit, usque adeò sue magiae peritus scilicet. Quod si Mago credendum esset, non Nicolao quarto, sed Benediceto duodecimo conueniret. Ita etiam autem propheticæ ita sunt dispositæ, ut ex ordine Pontificibus immineant. Quare & hic Pseudomagus quārum aberret, etiam cœcos latere nequit. Est ergo sensus, Martino quarto successorum Honorium quartum, patria R̄omanum, è gente Sabella. Hic Honorius excelsos honores consecutus, licet neminem credere in Pontificatu suo constituisse, omnibus prodeesse quo ad fieri poterat, prouocatus Petri Aragonum regis iniuria, qui regnum Siciliæ occupare conabatur, Martini interdicta contra Petru confirmauit, atq; hinc supplator factus est, & Arbor inutilis, & infructuosa, quia dū Edoardus Angliae rex in Vasconiam se confert, pacem compositurus inter Carolum adolescentē regis Francie filium, quem diximus bello captum, & Ferdinandum Aragoniæ regem (Petrus enim pater ex vulnera ad Gerundam accepto, sub hoc Honorio mortuus est, & filijs Ferdinando & Iacobo relictis, huic Siciliam, illi Aragoniam ex testamento reliquit) confessa iam ex sententia res erat, & de libertate Caroli agebatur, cum interim legatus Apostolicus & Comes Atrebatensis Auelini Comite adiuuante, Cathinam urbem occupant, eoque ex Hetruria collectas copias transmittunt. Hanc obrem Edoardus re infecta in patriam redit. Deinde superato Guidone Feltrano Honorius Flamminiam recipit. Multa mente voluebat, & plurimum ad propositum suum facere putabat quod Rudolphus Imperator comparandæ pecuniae studiosus, in Hetruria populos liberos ficeret, eos potissimum, qui se pecunia redimerent. Hæc inquam venditio non displicuit Honorio (licet indignatanto principi videretur) quod ea ratione Ecclesiastica ditio,

futura securior videbatur, cū nō amplius liceret Imperatori libe-
ras ciuitates vexare. Itaq; quāuis & corpore propter podagrā
& mente propter Gallicas factiones, quia ubiq; Gallorum regū
partes fouit, debilis fuerit, plurima tamē cogitabat perfis-
cere, nisi tribulationib. & duris laboribus quos sustinuit cōfectus
citius, videlicet anno secūdo sui Pōtificatus, mortuus fuisset. Ita et
hoc vaticiniū iuxta seriē historicā per optimē Honorio quarto cō-
uenit: & Pseudomagi infania manifestē appetit, qui hinc figurā
septimā confecit, Papā videlicet claves gerētem, quē clava feriat
famul. Neg. enim clava est quā gestat famulus, sed arbor in-
utilis siue truncus, sicut vaticiniū habet & vetustissimā figu-
rā ad oculum exhibent, quarū nobis ante lustra tria Ferdinandus rex postea Cæsar inclitus, copiam fecit, & iam Typographus
noſter, antiquitatis, & rerum abditarum studiosissimus, Theodo-
rus Graminæus, antiquo typo, antiquitus excusas transmisit. Ita-
que & figurā ordine & iconibus ipsis incognitis, quomodo futu-
rorum seriem explanabit? Vnde nullo labore conſtat, Pseudoma-
gum illum ex proposito figurā illas siue imagines corrupisse, &
contra autoris mentem pro sui animi libidine detorsisse. Attri-
buit homo ignarus hanc imaginem Sibyllæ, cūm tamen Abbatis
Ioachim ſit, ut prædicta vaticinia teſtantur. Cūm ergo iſte Pſeu-
domagus non habeat verum Iconis discriminem, nec ſenſum inde
verum depromere potest, taceo quod & hanc imaginem, ſicut &
reliquas, in genere ad Pontifices petulantissimē referat, atq;
hinc Pontificum ſiuē cleri, & populi discordiam perperā eliciat.
Quod aut̄ caput penes pedes Pontificis & famuli descriptū
ſit, denotat mortem regis Petri, qui ex vulnere ut dictum eſt oc-
cubuit. Famulus autē ille cum trunko Ioachimum Abbatem
vel spiritum propheticum significat, qui ut ſuprā Pontifi-
cem alloquitur. Valeat igitur homo impudens, cum ſuis ſomnijs.

VATICINIVM III.

IOACHIM ABBAS.

Oriens bibit de calice iræ Dei.

Omnino ad maximum gradum ascendisti miser, de
cœlo stellato regnans planeta, descendisti in baratum
vanitatis, primam sponsam viduatam relinquens. Heu,
heu imprudens, qui es totus circatur per nutrimentum
Vene-

Veneris occupatus: ad terram benedictionis non cogitas: tua in parte negligentia perdurat: cùm hoc audis irremediabiliter luge, erit enim tribulatio, qualis non fuit ab initio, vsque modò: quadrante viues, et subitò in Babylone morieris: vir mortis es, sed aliqua bona sunt in te inuenta. Cede igitur maiori, et meliori te, quia Dominus transtulit à te regnum Dei. In oriente commotio, et post commotionem ignis deuorans vniuersa.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus impudentissimus impostor & hic deprauat imaginem, depingit enim Papam inter duos sedentem medium, dextraque tenentem anguem, & vas auro plenum, quod iuueni porrigit egregio: pauperem verò sinistra manu detrudit senem, ac à se repellit. Deinde hanc imaginem collocat octauo loco, cùm quartum sibi iure vendicet, autore ita decernente, & explicante, vt sit Pontifex medius, & ex parte sinistra vidua cui manum humeris apposuit valedicens, ex parte dextera iuuacula, cui porrigit manu dextra quam draco morsu impetit poculum vini, & non vas auro plenum. Sensus igitur est, quòd Honoriū debeat sequi Pontifex sub quo Oriens bibat de calice iræ Dei, id est sub quo Thircus inuadat orientales regiones. Is fuit Nicolaus quartus, natione Picenus, patria Asculanus, Hieronymus antea vocatus, Ordinis minorū frater & generalis. Hunc dicit ad maximum gradum ascendisse miserum, id est ad Pontificatum maximum, & de cœlo stellato regnante planetam, id est ex sancto Seraphico ordine, in quo generalis tamquam planeta regnans præerat minoritis descendisse baratum

trum vanitatis, id est seculi huius delicias, pompam, luxum, & curas atque molestias. Primam sponsam viduatam reliquit, id est monasticam vitam deseruit, & imprudens totus se conuerit ad turpe nutrimentum Veneris, id est ad seculi huius fastigium. Quocirca vidua illa Monasticam vitam, iuuacula verò huius seculi culmen & gloriā portendit. Itaque ad terram benedictionis, id est ad cœlestem illam Hierusalem non cogitat, quia negligentia circumseptus detinetur. Ideò hortatur illum ut se audiat & lugeat, quia futurae sunt inquit angustiae & tribulationes inauditae & incredibiles. Erant enim Rhomæ variæ seditiones sedente Nicolao, variæque Christianorum dissensiones & dissidia, quib. dissidijs fretus Soldanus, Tripolim Asiae civitatem insignem, imperfecto Christianorum præsidio, igniferōque euertit. Parem calamitatem & Sidon & Barutum pertulere. Restabat Ptolemaida (vulgo Acon, cuius Episcopus Ioannes Gritto, hodie suffraganeus Mediolanensis Vestphaliae, id est Monasteriensis, vir apprimè doctus, multarum rerum experientia prædictus, pecunij pro sua conditione prædiues, viget) in annos duos inducias à Soldano consecuta. Hanc ut tueretur Nicolaus Pontifex, milites ad vexillum Christi vocat, ære suo conditum. Hi ad mille & quingenti fuere. Hos postea multi nullo dato nomine, nullis signis & auspicijs secuti, cum Ptolemaidam peruenissent, non minora Christianis, quam Saracenis damna intulere. Soldanus autem cum res suas repetiisset, nec redditæ esserent, nostris omnibus exitiū comminatus est. Magna inter Christianos de possessione Ptolemaidæ concertatio tum orta erat, cum eam Patriarcha Constantinopolitanus, Templarij Theutonici, rex Cypri, Siciliae rex Carolus vindicare amitterentur. Erat & Pisani in animo Ptolemaidam repetere (ut ipsi dicebāt) suo iure, quos profectò bellum in Hetruria ortum à tanta rei facie

ditate auertit. Gibellini in Guelphos concitati, omnibus pariter
exitium minabantur. Quocirca in Aretinos primum arma con-
uersa sunt, petetibus id exulibus Gibellinis. In agro Tiphernate
collata sunt castra castris, commissū praelium, magnaq; de Floren-
tioris Guelphis cædes fieri cæpta: verū nō ita multò pōst mutata
fortuna, carentib. in prælio Guilielmo Petramala Aretino Epi-
scopo, et Feltrano comite, ex Gibellinis ad tria millia interfec̄ta,
& duo millia capta dicuntur. Oppugnabatur tum & Caieta à Ia-
cobo Aragone. Et ne quid deesset ad perturbādā Christianorū
quietem, inter Philippum Franciæ, & Edoardum Angliæ reges
grauissimum bellum exortum est: quæ res et Christianos in Asia
mirificè perturbauit, et hostib. nostris delendi in Asia Christianū
nomen audaciam & spem dedit. Soldanus enim qui tum ægrotabat,
& paulò pōst mortuus est, ad centum et quinquaginta millia
hominum, filio duce Ptolemaidam miserat, quā ferro ac flamma
euertit. Eodem tēpore mortuo Rudolpho Imp. electus Adulphus
Hassus, ab Alberto Rudolphi filio in agro Spirensi prælio inter-
ficitur. Nicolaus aut̄ Pontifex tædio animi, quod male sibi omnia
cedere videret, quodq; etiam plus q; Pontificem decebat, in partes
declinauerat, Rhomæ sui pontificatus anno quarto moritur mēse
vno, die octauo. Idcirco inquit Abbas quadrante viues, et subi-
tō morieris. Expletis enim quatuor annis, mensem vñū et dies
octo nō excessit. vir inquit mortis es: sed aliqua bona inuē-
ta sunt in te. Oēs enim pariter amabat, nec plus se debere affi-
nibus & cognatis, quam cunus bono arbitrabatur. Virtutes &
vitia faciebant ut in hunc magis, quam in illum inclinareret. Cæte-
rū quia vir mortis erat, ob causas enumeratas, subiicit Abbas,
Cede igitur meliori, id est Cœlestino quinto: qua Domi-
nus transtulit à te regnum dei, id est Pontificatum, siue pa-
trimonium Christi, In Oriente commotio, id est discordia-
Christia-

Christianorū, & post commotionem ignis, id est Soldanus,
deuorans vniuersa. Cū ergo Pseudomagus huins vaticinij fi-
guram ad Pontifices omnes, omnesq[ue] presbyteros de iuniorib.
fæ-
minis &c. multò magis, quād de vetulis sollicitos detorquet, e-
osq[ue] meretricib. dare pecunias, honestis verò pauperibus & vi-
duis nihil: patrem ac matrem ac honestatem omnem deserere, vt
meretricibus adhærent, nugatur: egregiè more suo delirat, seq[ue]
& magiae suæ, & rerum ignorantissimum ostendit.

VATICINIVM. V.

IOACHIM ABBAS.

Voce vulpina perdet principatum. Benedictus qui venit in nomine Domini cœlestium omnium contemplator, simplex eductus de terra tenebrosa ascendit, & descendit. nam vox gemina & vulpina ipsius principatum vorabit, et tribulatus peregre morietur. O quantum dolet sponsa de casu legitimisponsi, ad deuorandum tradita leoni. Cur ô simplex homo sponsam dimittis truculenti canis latratibus tribuendam. Cogita nomen tuum, et prima opera fac, ut recipiaris in partibus orientis.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinium Pseudomagus loco tertio ponit, cum tamen autor illud quinto tribuat. Deinde hypocrisyn Pontificiam ille bac imagine describit, quasi verbis, Pontifex Deum adoret, corde vulpes existat. Cæterum veritas ita habet. Pontifex qui Nicolaum sequetur, pius & sanctus erit, atque vulpina quorundam persuasione Pontificatu renunciat. Talis fuit Cœlestinus quintus, Petrus Moroneus antè vocatus, professione Anachorita, patria Eserniensis, secundo à Sulmone miliario Cœnobium incoleſ, instante Carolo rege & Latino Cardinali præsentibus ducentis millibus hominum Aquilæ Pontifex creatus: adeò maiore omnium admiratione, quo ob sanctitatem vitæ à tanto fastigio rerum sponte remotior esse videbatur. Idcirco cœlestium omnium contemplator à Ioachimo vocatur, & in nomine Domini venisse, at simplicem eductum & de terra tenebrosa, id est remotiori ab hominū consuetudine, quia Eremita erat, ascensisse ad Pontificatum, & descendisse, id est Pontificatu per abdica-

abdicationē defunctum esse. Nam vox gemina & vulpina ipsius principatum voravit. Cum enim eandem vitæ normam austrietatemq; Cœlestinus, in qua tot ante annos fuerat maceratus, seruaret, & à priore vita ob pontificatum nequaquam declinaret; adeoq; benignus & facilis omnibus potentibus esset, contemptum dignitatis & imminutionem Pontificatus, quidam Cardinales, rati inde orituram, & maximè Benedictus Caietanus Cardinalis Anagninus vir in iure Ciuiti & Canonicō peritissimus, & vafer, qui primum locum apud pontificem tenebat, ex iure vnde ad suam intentionem selectis decretis persuasit optimo Pontifici, velut cui impositum esset salutis animarum totius orbis onus, vt se Pontificatu abdicaret. Itaque Cœlestinus respondit, nil aliud se facturum, quam quod Deus vellet, quodq; Carolus rex qui renunciationi vehementer aduersabatur, & Cardinales è repub. Christiana esse censerent. Tum verò Cardinales, & in primis Caietanus ille abdicationem Pontificis quærentes, vt id quam primum agat proposito reip. Christianæ discrimine, quod sua simplicitate imminere omnium ceruicibus ostendebant, affirmates omnia mala tum accidentia die iudicij sibi imputatum iri. Motus his verbis vir sanctus, & simplex, futurum se in eorum potestate dixit, modo id iure fieri posset. Quare constitutio omnium consensu facta est, licere Pontifici abdicare se magistratu. Quam quidem constitutionem Bonifacius octauus eius successor postea confirmauit quemadmodum lib. 6. decretalium apparet. Tum verò Cœlestinus ad priuatam vitam se redigens alterius subrogādi pontificis Cardinalib. ex instituto potestate dat, Pontificatus sui mense sexto. Atque ita Benedictus Caietanus plurimorum consensu Pontifex creatus, Cœlestimum ad Eremum abeūtem, ex itinere ad se retrahit, eundemq; præfecto arcis Fumonis, quæ in Hernicis est custodiendum tradit. Hac ratione motus (vt ipse dicebat) ne autores

30
seditionum aliquā calamitatem hoc duce, Ecclesiæ Dei aliquando inferrent, licet reuera hominis sanctitatem admirarentur. Ut cunque est, constat hominem ipsum magnæ ingratitudinis & calliditatis fuisse: quippe qui ambitionis causa & virum sanctū deceperit, dum eum magistratus abdicare compulit, & captum vitam Eremiticam appetētem in arce Fumonis dolore animi ante tempus mori coegerit, anno uno, mense quinto post initum Pontificatum. Sunt qui scribant Cœlestinum post mortem adeò miraculis claruisse, ut plerunq; in Concilijs de eo in sanctos referendo habitamentio sit: fuisseque plerosque, qui eum pro sancto colebant, & in catalogo Confessorum recenserent. Eius autem celebritas XIII. Calend. Iulij, qua die moritur, quoque obseruantur, ex institutione Clementis quinti Auenionii facta. Ita iam patet quibus dolis optimus Pontifex circumuentus fuerit, & vulpina voce principatum amiserit, & quomodo peregrè tribulatus mortuus sit, & quanto dolore hanc optimi Pontificis abdicationem multi tulerint, atque sponsus legitimus leoni traditus deuorandus fuerit. Hic simplex sponsus sponsam dimisit truculenti canis id est Caietani latribus tribuendā. Cogitauit nōmē suum, quod sit cœlestium contemplator, & fecit opera prima, Anachoritæ scilicet: quo circa receptus in partibus Orientis, hoc est catalogo Sanctorum adscriptus. En quām optimè historia vaticinio Ioachimi conueniat, & pseudomagi impostura splendidissima appareat, nemo non videt. Imaginis ergo huius papa flexis genibus coram extensa manu super arborem de cœlo stellato denotat hunc sanctum Pontificem manu Dei benedictum. Vulpes à tergo pendens ad cucullum, Caietanum Cardinalem: vexillum retro se possum & erectum abdicationem Pontificatus, & traditionem vulpi. Hic velim in memoriam reuocari, quod primo vaticinio de

nio de linea Papæ dictum est. Nemo enim non intelligit hunc Papam omnium votis sanctissimum fuisse, & somnia Pseudo-magi seditionissima & mendacissima omnibus iam palam inno-tefcere.

VATICINIVM VI.

IOACHIM ABBAS.

Fraudulenter intraisti, potenter regnasti, gemēs morieris. Ecce homo de Scariotis progenie, occultū principatum

cipatum habens, quo agnus ruit, Neronicè regnás, moriens desolatus. Abbreviabuntur enim dies illi, quibus totum mundum, tyrannus terribilis, conturbat, gallum ferit, aquilam deplumat. Gallus & aquila, eius superfluam auferent potestatem. Columbarium portans oliuæ, & in petræ foraminibus nidificans. cuius se curitas est in angulo testamenti, quid tantum affectas Babylonicum principatum, quem obtinere non poteris? contra iustum assurget, & ipsum vinculis alligabit.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus huius vaticinij figuram quarto loco tribuit, cū tamen autor earum, sexto illam ponat. Et quidem recte. Sextus enim hic est Pontifex ab Urzino, prima imagine denotato, cui hoc vaticinium conuenit, videlicet Bonifacius octauus, natione Hernicus, patria Anagninus. Benedictus Caietanus ante vocatus, qui verè ex progenie Iudæ Iscariotis fuit. Nam cùm esset Sancti Martini in montib. presbyter Cardinalis, adeò Pontificatus dignitatem exoptauit, ut nil ambitione & fraude prætermiserit quod ad eam consequēdam pertinere arbitraretur. Circumuenit enim Cœlestinum quintum & persuasit illi abdicationem Pontificatus: sed etiam aiunt hunc Bonifacium subornatores quosdam clanculum immisisse qui noctu demissa quasi cœlitus voce in cubiculum Cœlestini hominis simplicis ei persuaderent ut pontificatū dimitteret, si saluus fieri vellet: quem tandem proditorie captū, ut ex superiori vaticinio patet, miserè detinuit: idcirco retro Pontificem, masti monachi sedentis iconē, representatur: unde fit ut Ioachimus dixerit hunc Bonifacium occultum principatum habiturum, quo agnus, id est Cœlestinus quintus ruit. Nero-nicè

nicè regnauit, quia imperatoribus, regibus, principibus, nationibus, populis terrorem potius quàm religionē iniçere conabatur: quiique dare regna & auferre, pellere homines ac reducere pro arbitrio animi contendebat: aurum vndique conquisitum, plus quàm dici potest sibiens. Moriens desolatus fuit. Sarra namq^a Columnensis, à Bonifacio diu multumque vexatus, Pontificem Anagni e in domo paterna cepit, captumque Rhomam perduxit vbi quinto & trigesimo die post dolore animi confectus perijt. Propterea prædictus Ioachimus, Fraudulenter intraisti, potenter regnasti, gemens morieris. Atque ita decurtati sunt dies illi, quibus totum mundum tyranus terribilis conturbauit. Tantæ etenim arrogantiæ Bonifacius iste fuit, ut omnes ferè cōtemneret: & gratias à Nicolao quarto, & Cœlestino quinto reuocauerit. Gibellinos quoque uno odio omnes nūrificè persecutus est. Cardinales quosdam, (qui scripserant ad reges, ad principes, ad nationes, de arrogantiæ Bonifacij, & de ambitione, quod contra ius fasque Pontificatus sedem occupasset, reiecto fraudibus Cœlestino, eodemque in carcerem coniecto) vna cum tota Columnensiū familia, publico decreto schismaticos pronunciavit, beneficijs, dignitatibus, fundis paternis, castellis, oppidis, priuauit: quam priuationem Bonifacius postea in decreti formam retulit, ut libro apparet, quem sextum appellant. Sumptis deinde armis Bonifacius, concitatisque multis cruce signatis, eos opprimere conatus, Præneste quo, se cum Sarra viro insigni, eorum patruo, cuius paulò antè fecimus mentionē, receperant, obsidione cingit. Dilapsos inde capto ac direpto Præneste Zagarolum & Columnam confugientes per sequitur: unde non ita multò post abiire ob multitudinem hostium necesse fuit, à quibus hæc item castella diripiuntur, maximiè verò Columnæ paternum solum. Prochetum Archiepiscopum Genuensem, quoque ob nomen factionis

Gibellinae Archiepiscopatu priuauerat. Vrbem Eugubium, quæ Gibellinorum auspicijs ab Ecclesia defecerat, breui recuperauit. Alberto duci Austriae Imperij confirmationem bis, terq; petenti negauit. Tantum preterea, mortuo Iacobo Aragonio, cùm Ro- bertus Caroli filius, Calabriæ dux, in Siciliam traieciisset, Catho- namque cepisset, repente bellum exortum erat, ut tota ferè Italia tumultuaret, Pontifice nullibi ad pacem conficiendam autorita- tem suam interponente. Tantus quoque subito terræmotus exor- tus, quantus nūquam antea: quo quidem multis diebus per inter- nulla plurima durante, ædificia passim corruere. Apparuit tum quoq; cometes magnæ alicuius futuræ calamitatis indicium. Phi- lippū regē Francorū ob contumaciā & violatū ius gentiū anathe- mate percussit, omnesq; Francos iuramento regio absoluīt, & ha- bito generali Cōcilio, Philippū eiusq; regnū, Alberto Imperatori subiecit: quem initio Pontificatus sui repulerat. Idcirco dicit Ioa- chim: Gallū ferit. Aquilā deplumat. Gallus & Aquila eius superfluā auferent potestatem. Id quod factū est. Philippus enim superbiam Pontificis domitus, Sarram Columnensem cum Nogaretio Gallo Rhomam mittit. Sarra seruili habitu La- tium ingressus, collectis vndique amicis, Nogaretum cum ducen- tis equitibus Gallis mercede conducedis, è militia Caroli Valesij, patrimonij sancti Petri præfecti, Feretinum præmittit: qui inde sibi si opus esset auxilium ferret. Ipse verò Anagniam clam noctu ingressus adiuuantibus Gibellinis, quos Bonifacius diu multumq; vexauerat, Pontificem nil tale metuentem, in domo paterna ca- pit, refractis valuis, captumque Rhomam perducit, ubi quinto & trigesimo die post dolore animi confectus periret, Pontificatus sui anno octauo, mense nono, die decimo septimo. Atque ita de- curtati sunt dies illi, quibus Gallum infestabat, Aquilam de- plumabat, & potestas illius per Colunam & Gibellinos ablata.

Itaque alloquitur illum inquietus, Columba ramum portans
 oliuæ, id est fructum patrimonij Petri, & in petre foraminibus,
 hoc est ditionibus & fundis nidificas, cuius securitas est, in
 angulo testamenti, id est Anagnia ubi captus est. Quid tan-
 tum affectas Babylonicum id est Rhomanum principatum?
 quem obtinere id est retinere non poteris? contra iustum
 id est Clementem quintum insurget, & ipsum vinculis alligabit:
 captum enim praefecto arcis Fumonis, custodiendum tradidit. Iam
 ergo planè constat imago haec: Pontificem hunc esse Bonifacium
 octauum: retro sedentem monachum Cœlestinum quintum
 captum: Aquilam occidentalem baculo tridente manu dex-
 tra premit, id est excommunicatione, bello & insidijs. Gallus a-
 scendit baculum tridentem, id est Sarra Columna: à quo & capi-
 tur. Columnenses autem pro symbolo gallum gerunt. Idem etiam
 de Carolo Valesio Comite Philippi Francorum regis fratre, qui si
 liam Balduni vltimi Constantopolitanæ Imperatoris in uxorem
 duxerat intelligi potest, (Hic autem Baldinus è Comitibus
 Flandriæ erat) si Gallum pro Frâcis accipias. Huic enim conces-
 serat, ut socero suo liceret imperium ipsum repetere, à quo depul-
 sus fuerat. Errat igitur toto cœlo Pseudomagus, qui hic Gallos &
 anseres introducit, atque illis signis presbyteros minores, commu-
 niioresque sacrificulos, & uniuersum statum Ecclesiasticum, eo-
 rumque fastum, superbiam, abusum, & seductionem, & id ge-
 nus alia, notari nugatur, cui res gesta, & autoris vaticinia, & io-
 mago ipsa, & magica traditio ex diametro repugnant.

VATICINIVM VII.

IOACHIM ABBAS..

Viri sonis Inuidiæ orbabuntur.

Hæc est ausi nigerrima coruini generis:niger,Neronis opera dissipans subitò morietur in terra Perousa.. Cùm videbit fructum pulcherrimum ad vescendum suauem,tunc nutriet in gremio, qui sibi mortis initium ministrabit..

PAV.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus hanc imaginem quinto loco ponit, cùm tamen, autore ita indicante, septimum sibi vendicet. Septimus enim ab Ursino Pontifex fuit Benedictus undecimus, natione Italus, patria Tarquinius, Nicolaus antea vocatus, Cardinalis Hostiensis. Hunc appellat auem nigerrimam coruini generis, quia erat ordinis Dominicani. Hic Neronis opera dissipauit, id est cognita regis Philippi caussa, hominem Bonifacij censuris irretitum absoluit: in gratiam præterea recepit Ioannem & Iacobum Cardinales Columnenses, quos ingenti odio Bonifacius factionis Guelphæ studiosus, plus quam Pontificem decebat, persecutus fuerat. Subito mortuus est, in terra Perousa: mortuus enim est Perusij sui Pont. mense octavo, die decimo septimo. Viderat iam fructum pulcherrimum, ad vescénum suauem. Pacata enim Italia, Tartariam, Syriam, & Palestinam Christianos ingressos iuuare decreuerat. Nutriuit in gremio, qui sibi mortis initium ministravit: id fuit Perusium, eo enim profectus cum Curia fuerat, & eam ciuitatem unice amplexus est, in qua mortis initia accepit. Viri sonis iuidicis orbabuntur: Italia enim seditionibus vehementer laborabat. Itaque Benedictus retro coruum habens volantem, Italia est, dissidijs & seditionibus laborans. Arbor suavis ad pascendum est pacata Italia: fructus pulcherrimus est iuuare Christianos Tartariam, Syram & Palestinam ingressos. Draco quem in gremio nutrit Perusium est. Haec clam, quod capite ex cauda eminente significatur, conatus illius morte antevertit. Fuisse autem hunc Benedictum virum optimum ac sanctissimum declarant miracula a se post mortem edita, sanatis aegrotis, pulsisque dæmonibus exordibus

obſefforum . qui ex hac vita migrauit Pont. ſui mense 8. die 17. Quapropter Pſeudomagus egregie fallitur, cum draconem Caco- dæmonem Papæ interpretatur, iſumque Papam diabolum, & neſcio quamnam calamitatem regni Eccleſiaſtici, & hæreſim vermem arboreum, extra omne propositum confingit. Cæterū veritas ſatis ex rei historiā, & autoris vaticuio impleta in Bene- dicto vndecimo eluſeſcit.

VATICINIVM VIII.

IOACHIM ABBAS.

Mobilis & immobilis fiet, & maria plura vastabit.
 Vide h̄ic Babylonice spōsum fugiētem: spōsam suā sibi
 abominabilē quasi viduatā relinquēs, nomē Iesu disso-
 nū: crudelis, immundus, iniustus, virtute carens, appe-
 tēs vanitatem immoderatē, relaxās claves, cursor, gla-
 diator, congregans & corrumpens. Lucidissima stel-
 la perdet fulgorem, contra solem tenebrosum finali-
 ter pugnatura. Lunam persequitur: in altum corrupt,
 excella obscurabit.

PAVLVS SCALIGER.

Pseudomagus huius vaticinij imaginem ponit loco sexto, cūm
 illam autor octauo statuat. Octauus enim ab Ursino Pontifex
 mobilis factus est nimirum Clemens quintus, natione Vasco, Bur-
 degalensis Episcopus, Bertrandus Gottho antea vocatus, Perusij
 à collegio Cardinalium absens post longam contentionem Ponti-
 fix creatus. Hic Lugdunum Cardinales conuocauit, Curiamque
 Rhomanam in Gallias transtulit, & idcirco à Ioachimo mobi-
 lis nuncupatur, & immobilistandem, quia hæc translatio
 Curie, annis septuaginta quatuor in Gallijs mansit firma, que
 multas Dei Ecclesiæ prævaricationes, multa inuexit Christiano
 populo detrimenta. Itaque ait Ioachim, Vide h̄ic Babylonicae
 sponsum fugientem, id est Rhomanum Pontificem, Rhoma
 discedētem, Rhomam quasi abominabilem & viduam relinquēs.
 Rhomæ enim templo magna ex parte ob solitudinem & situm
 corruere, absentibus his, ad quos quidem eare restituere pertinebat.

Et quo-

Et quoque nomen Iesu prophanauit. quia crudelis, im-
mūdus, iniustus, vitijs deditus, vanus, claves extra suos
limites extendens, curforem & gladiatorem egit, congre-
gando & corrumpendo omnia. In coronatione illius Dux Bri-
tanniae Dominus maris, ruina muri oppressus mortuus est cum
plerisque alijs, dum pompa coronationis, vt fit, per urbem duceba-
tur. Huius impulsu Veneti cum Carolo secundo contra Imperato-
rem Constantinopolitanum fœdus inuerunt, vt Lunam perse-
querentur, & expeditionem aduersus Sarracenos maturarēt.
Henricus Imperator Italiam ingressus est, vnde varia & graui-
sima incommoda Italica illata sunt: cædebantur ciues, necabantur
senes, allidebantur infantes, nec ullus crudelitatis modus inerat.
Lucidissima stella huius Pōtificis perdidit fulgorem contra
solem tenebrosum finaliter pugnatura. Albertum enim
Imperatorem Ioannes ex fratre nepos interfecit. Ita Rhoma in
altum euecta corruuit, & excelsa quæq; obscurata sunt.
Quocirca Pontifex equitans & accipitrem manus iugis ge-
rens, & relinquens Ecclesiam post se, fuit Clemens iste quintus
deserens Episcopatum Romanum, & peregrinum more accipi-
tris rapiens: qui moritur Pont. sui anno 8. mense 10. die 15. At
Pseudomagus egregius impostor: nescio quid suis nugis hic com-
miniscitur, de potestate Papæ, quasi idcirco, quod ab Ecclesia sua
discesserit, omni iure se exuerit, quasi non nisi Romæ Ecclesia
Romana sicut & imperium Romanum administrari possit, aut
si aliquis moenia Romanae ciuitatis non incolat, idcirco nec Ec-
clesiam incolere videatur: egregia scilicet consequentia.

VATICINIVM IX.

IOACHIM ABBAS.

Contra Columbam hæc imago turpisima clericorum pugnabit. De infimo genere ascendet cruenta bestia prima & nouissima: quæ filium minimum & innocuum crudeliter deuorabit. Vnus est & pares non inueniet ad innocuum sanguinem effundendum. Id circa tempore suo surget Pseudopropheta & seducet mul-

F tos:

tos: qui per mala sua agnum mitissimum, plagiis crude
lissimis vulnerabit, ponens os suum in Christum Do-
minum. offusabit stellas cœli. Malitia sua sibi oppro-
brium ministrabit, qui erit solo nomine gratiosus.

PAVLVS SCALIGER.

Desribitur hic Ioannes vigesimus tertius, Iacobus Caturcen-
sis antea vocatus, Episcopus Portuensis, post longam viginti triū
Cardinalium altercationem Lugduni Pontifex creatus, indeque
Auenionem cum Curia profectus: qui abdicare se Episcopatu &
sacerdotio compulit Hugonem Caturensem Episcopum, priuatū
omnibus Pontificalibus insignibus, annulo, mitra, cappa, pileo, ca-
misiaque Rhomana. Priuatum autem degradatumque (ut istorū
vocabulo utar) ac curiae seculari traditum omnibus cruciatibus
coactum esse vitam cum morte commutare, quod in Pontificem
coniurasset. Idcirco cruenta bestia à Joachimo prædictitur, qui
filium minimum & innoxium crudeliter deuorauit:
Caturensis enim & ipse erat. Adeò præterea rebus nouis Pon-
tifex iste studuit ut & simplices Episcopatus bifaria diuiserit, ac
diuisos in unum redegerit: & Abbatias in Episcopatus, & Epi-
scopatus in Abbatias vicissim transtulerit. Nouas quoque digni-
tates, noua Collegia in Ecclesijs constituit, ac constituta prius, in
aliam formam transtulit. Instituit & nouum ordinem militum in
Lusitania qui Saracenis resisteret, Beticam, nostris temporibus
Granatæ nomen obtinentem, & Africam incolentibus, militi-
busque omnia bona Templariorum annuente rege Portugallie
concessa sunt. Damnauit item illos publico edicto, qui affirmaret
Christum eiusq; discipulos nihil priuati habuisse. Præterea hære-
ticum esse definiuit, si quis assereret, ipsis discipulis, venden-
di, donandi, testandi, acquirendi suopte ingenio ius non com-
petere,

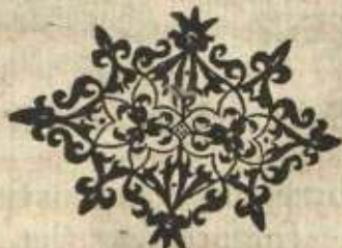
petere, quodd ad religionem non euntes, in alterius arbitrium trāſeant: vnde fit vt domini mancipia non sibi, sed domino acquirant: vel acquisita prius ex arbitrio & mandato eius pauperibus distribuant. Harum autem institutionum literas Apostolicas ad Gymnasia publica transmisit, ne amplius scholastici ea de re dispu-tare auderent. Damnavit etiam glossulam quādam fratris Petri ordinis minorum, qui conuentum quendam tertij ordinis, ad imitan-tandam Christi paupertatem animauerat, quorum de numero multi damnati & exusti fuere. Propterea prædixit Ioachim, hūc Pontificem fore imaginem turpissimam clericorum, & con-tra columbam id est Ecclesiam pugnaturum, & per mala sua agnum mitissimum, id est Christum Dominum crude-lissimis vulneribus affecturum. Subiicit deinde hūc Papam offuscaturum stellas cœli id est Imperatorem & alios principes excommunicaturum. Ita Vicecomites interdictis notauit, magis in Ludouicum Bauarū, qui titulos sibi imperij usurpabat, quam in Vicecomites viueclus. Tandem videns Pontifex, in Bauaro turbandi omnia principiū messe, ei sacra interdicit more solenni, vt fieri consuevit: Guidonēq[ue] Petramalam post occupatum Tipher num sacerdotio exautorauit. Nicolaum Estensem Ferrariæ Doz-minum & Bonacosium Passarinum Mantuae principem ana-themate notauit, Ferrariæque interdixit sacris, donec capta Ar-genta redderetur. Misit quoque Ioannem Vrsinum in Italiam properè, qui Florentinos & Guelphos omnes in Bauarum confir-maret, iam alpes cum magnis exercitiibus transeūtem. Itaque Bauarus peruenit Rhomam ibique coronatus Imperator Petrum Corbariensem ordinis minorum ex Reatino agro oriundum, Pon-tificem statim creat, Ioannis vigesimū tertij æmulum futurum, ho-minem quidem humili loco natum sed doctum & ad res geren-das aptissimum. Habuit hic primò uxorem, qua renuente, & re-

PAVLUS CAL. EXPLANATIO IMAGINVM

clamante religionem, & habitum S. Francisci suscepit. Creatus itaque Pseudopontifex, ac Nicolaus quintus appellatus, ab Imperatore, & his qui tum cū eo aderāt, ut verus Christi vicarius consalutatur. Creauit is quoque, more aliorum Pontificum Cardinales & Episcopos homines sui ipsius consimiles. Hunc antipapam tandem Bonifacius Pisanus Comes, rem gratam Ioanni Pontifici facturus Auenionem perduxit: ubi in carcerem conieclus, vitam cum morte permutauit. Hinc est vt Ioachim prædixerit tempore huius Pontificis surrectorum Pseudoprophetam, id est antipapā, cuius opera plurimi hæretici & schismatici exorti multos seduxerūt. Itaq; Ioanni XXIII. malitia propria opprobrium ministravit. Is enim inita cum Ioāne rege Boemiae amicitia principes Italiæ opprimere studuit. Quibus Robertus rex Siciliæ & Florentini repete aduersabantur, nullo Guelphorum, aut Gibellinorum discrimine habito. Deinde Mastinus Princeps de La-Scala, Marchio Veronæ, Philippus Gonzaga Mantuæ, Carræ riens Patauij, & Estenses Ferrariae Domini amicitiam & societatem cum Roberto ineunt: Mastinus Scaliger Brixiam ac Bergomum in deditonem accipit, & alijs alia aggressi occupant, depopulanturq; atque passim cæso tum in urbibus, tum in agris Ecclesiastico præsidio, & regem & Legatum Pontificis omni ope deslitutos terga dare compellunt, ut hic Auenionem, ille in Germaniam cum summa ignominia & opprobrio redire coactus sit. Hic Pontifex tandem eodem tempore moritur. Pontific. sui anno 19. mense 4. relicta in thesauris tanta viauri, quantā nullus ante se Pontifex: quo solo nomine gratus & gratus fuit. Iam clare imaginis expositio appetit. Gladius ex ore Pontificis tyrannidem significat, quam in agnum Christi exercuit: Virga siue flagellum in dextra manu seditiones, & persecutio[n]es: Claves in sinistra quibus Coluba insidet, excommunicationes

& sacrorum interdictiones: monstrum, cuius superior pars hominis, papali corona coronati, inferior verò cauda Draconis est, supplicans Pontifici, ad sinistram sub clavibus positum, designat antipapam illum captum, & propter caudam humi serpentem, ex humili loco natum. Ergo & hic Pseudomagus splendidissimi mendacij & imposturæ conuincitur, hanc imaginem pro sua libidine detorquens, quasi vermis ille astans Papæ, significaret vesus immutationem in Sacramento Cœnæ: de quo tamen ne gry quidem hic tractatum est. Deinde non ad omnes, ut Pseudomagus, sed ad hunc solum Ioannem vigesimum tertium hæc imago spectat: sicut & vaticinum auctoris, & historiæ veritas testatur.

F 3 VATI-

VATICINIVM X.

IOACHIM ABBAS.

Sex lucidabit Planetas: & unus finaliter ipsius
fulgorem excedet.

De sub vrbatis montuosis, & validis de terra candida vir ascendet, actus faciens singulares. Stellas parte lucidabit, & obscurabit, sed excelsa non auferet, quæ praedicta bestia offuscauit, sed remanebit agnus grauiter vulne-

vulneratus. Pauca sparget, & multa congregabit, egenus morietur, & propria sepultura carebit. Coruum persequetur. Columba regnabit, totus suus, totus alienus, sponsas multas viduatas relinquens.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc Vaticinium Benedicto duodecimo conuenit, patria Tolosano, ordinis Cisterciensis, Iacobo antea vocato, sanctae Prisciae Presbytero Cardinali. Tolosana terra enim est candida, montuosa, & valida, vna scilicet ex ciuitatibus, que hodie iuria regia reddit. Hic Pontifex lex Planetas illustravit, id est, sex Cardinales creavit, viros egregios, et instar Planetarum lucentes, non de sua stirpe, sed undeque ad tantam dignitatem vocatos. Sex prætere à principes sua autoritate decorauit, videlicet Stephanum Columnam, Ioannem Archiepiscopum Mediolanensem, & Luchinum fratres Vicecomites, Mastinum Scaligerum, Philippum Gonzagam, Albertum Carrariensem, Obicionem Estensem. Columna inter hos præcipue luxit. Reliquas stellas id est principes Passarinos, Fagiolanos, Rubeos &c. obscurauit & maxime in Bauarum censuras à Ioanne factas, ut in usurpatorem imperij confirmasit. At excelsa nō abstulit, quæ predicta bestia offuscauit, sed remansit agnus grauiter vulneratus. i. non recuperauit patrimonium Christi, quod in eodem statu, quo à Ioanne relictū accepit & reliquit. Pauca in pontificatus egit, aedes saltē pontificias cū turribus et pometis inchoauit et perfecit: suoq; iussu impensaq; basilicæ S. Petri teclū restituit: quemadmodū in basilica eadem positum Epigramma ad eius statuā indicat. Multa congregauit egenus mortuus est: quia multā vim auri nō cognatis suis et affinib. sed Ecclesiæ reliquit.

Pro-

Propria sepultura caruit, quia in Basílica Petri sepultus nō
est. Coruum persecutus est, quia tantæ fuit constantiæ, vt
dimoueri à recto vel vi, vel precario, vel pollicitationibus nun-
quam potuerit. Bonos enim diligebat: & vicissim malos, ac scele-
ratos apertè odio habebat. Ideo columba regnauit, cui sex il-
li principes paulò antè nominati morem gesserunt. Totus suus
fuit, quo ad egestatem, totus alienus, quod ad liberalitatem.
Multas sponsas viduatas, id est Ecclesiæ haudquam in-
stauratas, reliquit. Moritur Pont. sui anno 7. mense 3. die 17. Iam
patet hæc imago, Pontifex manu dextra trigonum sex stel-
larum benedicit, id est numero sex Cardinales creat, Aqui-
lam sub trigono stellarum, id est in Imperatorem censuras à Io-
anne latas confirmat. Ex Papali, corona à latere regia depen-
dens, denotat Pontificem in Italiam mittere legatum à latere,
& Senatui populoq. Rhomano persuadere, vt Senatoriam digni-
tatem, quam diu regio nomine gesserant, suis tandem & Ecclesi-
æ auspicijs administrarent. Hanc ob rem & Stephano Colum-
ne Senatoria dignitas in quinquennium prorogata est, & Colle-
gæ anni ei dati sunt. Pudeat ergo Pseudomagum, qui inde meno-
tiri non dubitauit, Papam stellis potestatem sibi in cœlos arroga-
re. Stellas deinde quinque in nubibus collocat, cùm in triangulo
sex contineantur, Papali benedictione consecratæ. Taceo quod
pro regio diademate imperiale depinxerit, & similia vanissima
homo vanus quasi futura quædam præsagia in opprobrium om-
nium Pontificum, cùm non nisi huic Pontifici hæc figura, quem-
admodum singulæ succendentibus singulis tantum conueniant, fal-
sissimè confignit.

VATICINIVM XI.

IOACHIM ABBA S.

Stolam suam in sanguine agni dealbabit.

Alta ascendet duplice benedictione præuentus, amator crucifixi, cultor pacis, altus ingenio: veruntamen quæ cogitat nō implebit. alta corruet, infima sublimabit, ornabit cœlum (nemore succidetur exten-

G dens

dens manus ad pauperem) viduas dispensabit, & tunc
caue sphæra volubilis, & nigra, vt impediariſ à vento
Aquilonis tribulatione: Cum lilio & cruce te defende.

PAVL VS SCALIGER.

*Hoc vaticinio describitur Clemens sextus, patria Lemoni-
censis, Petrus antea vocatus, primò Monachus, deinde Archie-
piscopus Rhotomagensis, postremò Pontifex Auenione creatus
est. Fuit enim multæ doctrinæ vir, compositæq; eloquentie quod
Ioachimus duplēm benedictionem vocat, liberalis in om-
nes, comis & perhumanus. Ceterū quæ cogitauit non impleuit.
Cùm enim intelligeret totam Italiā in tumultu esse, solos Lu-
chinum & Iannem Vicecomites vicarios Insubriæ confirmauit:
de reliquis Italie principibus nulla mentione habita: Existima-
bat enim solos vicecomites Banaro resistere posse, in Italiam (vt
ipse prædicabat) descensuro, qui vicissim, vt par pari Pontifici
redderet, in ditione Ecclesiastica multos vicarios imperiali auto-
ritate confirmauit. Alta corruit, & euertit atq; infima sub-
limauit, quia Rhomæ creandorū senatorū ex autoritate Apo-
stolica commutata ratione, Nicolaum Rentij, ciuem Rhomanū,
publicum scribam, virū quidem erecti ad libertatē, excelsiq; anis-
mi, qui occupato armis Capitolio, tantum sibi benevolentiae, et au-
toritatis apud omnes comparauerat, vt facile quò vellet, mentē
populi Rhomani flecteret, & quædam etiam externæ prouinciae
putarent, per illum Rhomani imperij gloriā renasci, à Carolo Bo-
hemie rege captum, sibiq; Auenionem missum, et dono datum in
vincula coniecit, & Cardinales quosdam Rhomā misit, qui sta-
tum urbis componerent, & Francisco Petrarcha suaſore, pro-
miscuè senatores ad tollendam seditionē ex plebe ipsa, crearent,*

cūm

cum non satis constaret in ipsa vrbe Rhoma, qui senatorij quicq; plebei ordinis essent, & ignotis parentibus orti. Itaq; declarati sunt senatores Petrus Sarra columnensis & Ioannes Vrsifilius. Ornavit cœlum, id est Carolum Ioannis Bohemifiliū, ob multarum linguarum literarumq; peritiam, in Bauari etiam contumeliam, ab Electoribus in Cæsarē designari fecit. Ludouicus Bauarus tandem de equo cadens in nemore, prope Furstenfeldt, in sinu cuiusdam rustici obiit: ideo inquit Ioachim, nemore succidetur extendens manus ad pauperem. Viduam dispensauit. Quia Iohannam filiam Andreæ, nepotis Roberti regis Neapolitanj, qui sine stirpe virili moriens, hanc ipsam hæc redem instituerat, et Caroli regis Hungarie filio vxorem dederat, quem illa tanquam hominem socordem perosa, per insidias interemerat, alteriq; fratre ueli nupserat Ludouico olim Tarentini principis filio, quem Roberti quoq; fuisse fratrem constabat, dispensando absoluit, eundemq; Ludouicum Tarentinum, regem Neapolitanū decreuit. Atq; ideo sphæra volubilis, & nigra, ipsa scilicet Italia cincta fuit tribulatione. Ludouicus enim rex Hungarie, primi mariti frater tantum scelus vlturus, cum paratiſſimo exercitu in Italiam venit. Vocatur & Carolus Imperator in Italiam à Pisanis ob tyrannidem Vicecomitū, qui etiam Bononiam, Anglare, Burgū sancti sepulchri, & id genus alia Ecclesiæ oppida Pontificia lemerant, quare Pontifex cōmotus misso in Italiam Legato, Florentinos & Mastinū Scaligerū in Vicecomitem concitauit. Veritus tandem Imperatorem Pontifex, ne Italiam ferro ac flamma vastaret, quemadmodū se facturū, Imperator minabatur, ad pacē componendam animū induxit. pacē quoq; & fædus componere inter Philippū regem Franciæ, cuius auxilijs aduersarijs resisteret, & Eduardū Angliæ annixus est. Atq; hoc est quo dicit Ioachim, cū lilio & cruce te defende.

Itaque stolam suam in sanguine agni dealbauit: id est Ca-
roli regis Hungariæ filij, à Iohanna interempti. Cumq; foris pro-
desse Christianis non posset, domi Ecclesiastico senatui consuluit,
et boni tandem pastoris officio funeris est. moritur anno 1352.
Pont. sui anno 10. mense 7. die 28. Proinde hæc figura habet cru-
cem et lily quo se defendere nitebatur. Caput agni ad pe-
dem Pontificis, interemptum Caroli regis Hungariæ filium, in
cuius nece cum Iohanna dispensauit, denastationem Christiani-
tatis, designat, quum Christianis prodesse non potuit: Gallus ad
pedem coronatus, Senatorem Columnensem (symbolum enim
Columnensem Gallus est) regia potestate fulgentem, quem Rho-
manis suo nomine præfecit. Serpens est vicecomes (insigne est
serpens Vicecomitum) sinistram Pontificis claves tenentem mor-
dens, id est bona Ecclesiæ inuidens. Insanit ergo Pseudomagus,
qui nescio quid de cohortatione ad pænitentiam Pontificum hanc
imaginem agere nugatur, errans etiam in ipsa imagine, nam pro-
cingulo Monachali, saccum refertum dinitijs, contra mentem au-
toris, et pro cruce cum lilio fractum baculum crucis depinxit,
ut vel hac ratione satis constet hunc nullam veræ ma-
giæ notitiam habuisse, sed omnia mera
libidine conspurcasse.

VATI.

VATICINIVM XII.

IOACHIM ABBAS.

Lupus habitabit cum agno, pariter cibabit.

Ad honores ascendet duplex homo iste, veniens de centro nubiloso, concordans discordantes, lunam reuoluens, nouaculam in manu gestans ad superflua recessanda: carnes comedet assas, & vinum bibet myrrham.

G 3 tum

tum, pauper ingrediens, alta considerans, in infimis
condescendens.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinio significatur Innocentius sextus, patria Lemoniensis, Stephanus antea vocatus, pontificij civilisque iuris consultissimus: Idcirco appellat illum Ioachim hominem duplum, venientem de centro nubiloso, id est munere & officio procuratorio ad Episcopatum Claremontanum, deinde Cardinalatum, tandem Pontificatum: concordantē, discordantes, nam tumultuantem ciuitatem Romanam in creandis senatoribus, Innocentius optimè sedauit, externo senatore ad urbē missō, Raymundo Ptolemeo ciue Senensi, qui annum integrū magistrum ges̄it. Hic Innocentius Lunam reuoluit. Vir enim erat integerrime vitae, magnaeq; constantiae & severitatis, qui beneficia Ecclesiastica non nisi probatissimis sacerdotibus, tum vita, tum doctrina dedit. Nouaculā in manu gestans superflua resecuit, quia multas reseruationes à Clemente factas suscep̄dit, constituitq; statim, ut omnes Prælati, omnesq; qui beneficia habebant, ad Ecclesiā suas sub anathematis pœna profici scerētur. Dicebat enim oues pascuas, à proprio pastore, nō à mercenario custodiri debere. Impensam quoq; domesticā, quæ magna erat imminuit, familiam suam ad certum & honestū redigens numerum, nec domi voluit nisi viros probatissimos. Idem ut facerent Cardinales acerrimo edictō mandauit, diétitans suam, ac omnium Ecclesiasticorū vitam, cæteris exemplo esse debere, ad imitationem saluatoris nostri, cuius tota vita, ad institutionem humani generis respiciebat. Præterea verò sacri palati auditoribus sala ria instituit, ne muneribus corrumpi in decernēdis litibus ob inopiam

piam possent. Dicebat enim, famelicos non facile, etiam ab alieno cibo abstinere, si sit oblata quovis modo edendi facultas. In vietū parcus est habitus, ideo carnes comedit astas, & vinū bibit myrrhatū, id est dilutum, quo ille instar lachrymæ ex myrrhæ cortice inciso defluentis, quo mortuorū cadauera incorrupta conservantur animo incorrupto existet. Atq; ita pauper ingredicns, alta considerauit, & Lupus habitans cum agno, simul nutritus est. Sicut enim ad virtutes cohortator exemplo suo fuit, & in vietū parcus est habitus, ita in sumptu bellico largissimus dū bello repetit, quæ superioribus temporibus Ecclesiae erepta fuerant. Aegidiū namq; Hispanū è gente Carilla Cardinalem Sabinum virū insignem è latere suo in Italiā misit, qui bello hostes Ecclesiae persequeretur, ditionemq; Ecclesiasticā tuitiorem redderet, eo maximè tempore, quo Imperator Constantiopolitanus, Aragonum rex, & Veneti contra Genuenses interfædera iniere. Nec Rhomæ certè minor perturbatio, quam Constantinopoli tum fuit. Franciscus enim Baroncellus Rhomanus ciuis admodū potens, pulsis è Senatoria dignitate, Ioanne Vrsono, & Petro Columnensi, tribunitiam dignitatem sibi usurpat cum his titulis, Franciscus Baroncellus scriba senatus, Dei gratia almæ urbis Tribunus secundus, ac Rhomanus Consul. Tum verò Innocentius Pontifex re cognita ad comprimendam hominis audaciam, Nicolaum Renty, qui eodem modo dominatum appetierat, è carcere Auenionensi ductum, Rhomam mittit ad Tribunatum repetendum. Is itaque urbem ingressus adiuuante nobilitate, ac magna plebis parte, Baroncellum è Capitolio deieclum interficit, ac solus tribunatu potitur. Abeunte tandem Carolo Imperatore in Germaniam, Aegidius Legatus omnia ferè oppida breui recepit, quæ aduersarij, instigante Ludouico Baharo in Flaminia, quam Rhomandisolam vocamus, in Marchia

Marchia Anconitana in patrimonio S. Petri occupauerat. Cum autem Aegidius Italiā pacasset, arcesq; in ditione Ecclesiastica plures ac per necessarias ædificasset, omnesq; Italos principes ac populum ad officium redigisset, ad annum quintum legationis suæ successorem habuit, Arduinum Burgundum Abbatem Cistercensem, hominem rebus agendis nequaquam idoneū. Hanc ob rem abeunte Aegidio, omnes Italæ principes ac populi arma capiunt. Abbas Cluniacensis Bononiam Bernabouī Vicecomiti proditione Aulegiani accipit, et tam Bononiam quam Rheygium aduersus Bernabouem bello prementem acriter defendit, & accitis in societatem belli Canē Scaligero, Philippino Gonzaga, Nicolao Estensi, in Brixianos mouit. Tum Bernabos Brixianorum periculo motus, relicta Bononia ac Rheygio, in hostem proficisciens, apud Montem clarum tanto prælio superatur, ut æ grè deinceps urbis mœnia tutatus sit. Eodem ferè tempore Florentini Galeatho Malatesta duce Pisanos superant. Verùm composita à Pontifice inter Pisanos & Florentinos pace, Ioannes Haucut Pisaniorū stipendijs militare solitus, milites omnes pas- sim per omnem Italianam sparsos colligens, magnum omnibus terrorem iniecit, tumultuante potissimum ciuitate Rhomana in creandis senatoribus, quam discordiam Innocentius optimè sedauit, ut supra dictum est. Non quieuere autem compositis etiam hoc modo rebus Rhomani. Nam pulso Senatore, septem ciues crea- runt cum summa potestate, quos reformatores totius Reipubli- cæ vocarunt. Hanc ob rem Innocentius Hugonem Lusignaneū, Cypri regem, ad bellum, quod in Thurcos gerebatur, proficisci- tem, senatorem creavit, mandauitq; ut magistratum reformato- rum omnino aboleret. Erat autem tum maximè intentus abolen- do bello, quod inter Anglos, & Gallos gerebatur, quo omnibus proficiisci in Thurcum liceret. Verùm cum Angli in Pitiriensi a- gro Gal-

gro Gallos superassent, cepissentq; regem cum Philippo filio, rem
difficiliorem factu fecisse videbantur. Cum Eduardus magnitu-
dine animi motus, captiuos omnes hac conditione liberat, ne am-
plius contra se bella gerant: qui non ita multò post pacis foedera
rumpentes, Eduardum capere arma, & obsidere Parisios im-
pellunt. Parare & classem contra hostes Christiani nominis In-
nocentius constituerat, cum & Pisani qui rem nauticam optimè
norant, cum Florentinis, & Veneti qui classe plurimum vale-
bant, cum Lodouico Hungariæ rege bellatum gererent. Tar-
uisium enim rex magnis copijs tum obsidebat: nec seditionibus
intestinis Veneti carebant. Nam Marinus dux affectatæ tyran-
nidis conuictus securi percutitur. In tantis verò animi perturba-
tionibus afflicatus Innocentius pontificatus sui anno nono, men-
se octauo, die sexto moritur. Idcirco inquit Ioachim, Alta con-
siderans, in infimis condescendens. Itaque depingitur In-
nocentius sinistra manu claves tenens, dextra nouaculam,
qua Ecclesiam repurgare conabatur. Est etiam induitus vesti-
bus sacratis, stans in corona, ut intelligamus illum integerri-
mæ vitæ, magnæq; constantiæ & seueritatis virum. quocirca
& gladium ad sinistrum latus habet: sed illum primis pedibus
lupo obtinente: id quod ex supra dictis, maximè ex Aegidij, Nie-
colai, Arduini, & tot intestinis seditionibus liquidò constat. Vao-
leat ergo Pseudomagus cum suis scorpionistis rusticis, & hæ-
reticis presbyteris, quos omnes homo hæreticiissi-
mus per Lupum figurari somniat, &
alij id genus nugis.

VATICINIVM XIII.

IOACHIM ABBAS.

Iste solus clarè aperiet librum scriptum
dige^to Dei.

Ad alta vocaris ô Princeps mente canus. quid ago-
nizas? surge, & esto robustus: interfice Neronem, &
cris securus: sana vulneratos, accipe flabellum, interfi-
ce muscas, ejcc de templo vendentes, doctrinā illumi-
na-

nata m assume, annuncia iustum, vita circumcisos: dirige columbam, reprime sitibundos.

PAVLVS SCALIGER.

Desribitur hic *Urbanus quintus*, *patria Lemonicensis*, *Guilielmus Grisant* antea vocatus, *S. Victoris Massiliensis Abbas*, absens etiam omnium consensu ad alta vocatur, id est Pontifex creatur. *Iste, inquit Ioachim, solus clarè aperiet librum scriptum digito Dei: erat enim vir singularis virtutis, ingentis animi, innocentissimæq; vitae. Hunc alloquitur Ioachim inquiens,* O Princeps mente canus quid agonizas? surge, & esto robustus. Statim proinde, ut pontificatum, vocatus Auenionē, in ijt, ad tuendam libertatem Ecclesiasticam animum adiecit, eorumq; opera vñsus est, qui ad eam rem animati erant. Itaq; *Aegidium Cardinalem Hispanū, virum præstantem, cuius antea minimum, in Italī cum summa potestate misit, qui ita Canem Scaligerum, Ludouicum Gonzagam, Nicolaū Estensem, Franciscū Carrariū initis fœderibus in Bernabouem, quem Ioachim Neronem appellat, concitauit, ut prælio ab his superatus, & sauciis ægrè aufugerit, amissio in bello filio: captisq; Andrea Pepu lo Bononiensi exule, Synebaldo Ordelapho, Paulo Mirandula, Guidone Foliano, Azone Corrigiensi, Guilielmo Canalcaboue et gregijs copiarum suarum ducibus. Atque hoc illud est, quod Ioachim ait, Interfice Neronem, & eris securus. Vicecomites enim omnis seditionis et cōtentionis in Italia autores erant, quibus repressis sanauit vulneratos. Etsi enim pmoti calamitate Vicecomitū, Franciæ, Angliæ, ac Cypri reges misere ad Aegidiū, ut vicecomitib. pacē redderet, neq; discesserint re infecta legati, reddit a namq; pax erat: ea tamē diuturna nō fuit. Ioannes enim Haucut vicecomitib. militans, cū Florētinos bello laceßeret, eorū*

copias apud Miniate oppidum grauiter profligauit. Hanc ob rem
Aegidius Legatus Thomam Obicionem egregium copiarum du-
cem, cum tribus millibus equitum, & satis magno peditatu Flo-
rentinis auxilio mittit. Pugnatum est inter Aretium & Corto-
nam dubio Marte quatuor horis: atque demum Thomas ita hostes
superat adnitente peditatu, ut ex sex millibus equitum, qui cum
Anglico militabat, pauci euaserint, atque ipse dux in dditionem
venerit. Huius autem tantæ victoriæ fama permotus qui ab Ec-
clesia defecerat statim dditionem fecere. Rectè igitur prædixit
Ioachim, bunc Pontificem accepturū flabellum & interfecturū
muscas electrumq; de templo vendentes. Flabellum est indu-
stria Aegidij, muscæ sunt copie Vicecomitum: vendentes &
repressi sitibundi in templo sunt, qui ab Ecclesia defecerant.
His ita feliciter peractis Vrbanus ad quartum sui Pontificatus
annum in Italiam venit componendarum rerum cauſa, doctri-
nam illuminatam assumens, annuncians iustum, & vita
circumcisos, id est pietate, iustitia & sanctis moribus Co-
lumbam, id est Ecclesiam instaurauit. Cum porro Carolus Impe-
rator intellexisset Vrbanum Rhomam profectum, eo & ipse
quoque cum uxore & liberis statim aduolauit. moritur Vrbanus
Pontificatus sui anno octauo, mense quarto. Itaque imaginis dex-
tra manus claves continens auxiliante illi angelo, significat, ope
divina Ecclesiam instauratam esse. Stellis quinque cœlitus de-
missis, ipsaq; manu inde prominete, supra flabellum vel flagel-
lum, significatur industria & confederatione, Aegidij Cardi-
nalis, Canis Scaligerij, cognomento Signorij siue Facini, Ludouici
Gonzagæ ac Nicolai Estensis, & Francisci Carrarij, in aduersa-
rios & rebelles animaduersum esse. Aquila denotat Carolu ad
Pontificem in Italiam profectum, Pontificem salutasse. Os enim
Aquila apertum habet, quasi Pontifici loquatur: apertum
etiam

etiam est, quia denorauit Lucam, adimens illam Pisanis, & Miniate oppidum Florentinis, sibiq; vendicans: & accepit à Florentinis in gentem pecuniam, ne eos bello vexaret. Falsò igitur Pseu domagus somniat à pontificibus recessuram clavium potestatem, & pontifices proprijs virgis pœnas luituros, neue collidantur Pa uonem illis, per quem ille Austriacos intelligit, opitulaturum. Li cet Austriaci semper Ecclesiæ fuerint deuotissimi: nō tamen Pa uonem, sed aquilam imago continet: id quod & historiæ veritas declarat. Haec omnia ad solum Urbanum quintum referuntur, iam dudum impleta.

H 3. VATI-

IOACHIM ABBAS.

Flores rubei, aquam adoriferam distillabunt.

Obscuratum est aurum, mutatus est color optimus,
rubigore consumet, dulce principium inuenisti, sed
finem tribulatum. Væ primum abiit, & ecce vœ secun-
dum. Fugiamus à facie eius. Clama in fortitudine, quia
iam incipiunt, vltimi cruciatus. Ha ha vbi est Lucifer?

quo

quo abierunt stellæ? curramus & non respiciamus re-
tro, quia ab Aquilone pandetur omne malum.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic ad oculum Gregorius undecimus, patria Lemonicensis, Petrus Belfortis antea vocatus Clementis sextine pos, sanctæ Mariæ nouæ Diaconus Cardinalis, Auenione Pontifex omnium consensu creatus, qui fuit tantæ innocentie, & placabilitatis, adeoq; humanus & pius, ut ab omnib. vnicè diligeretur. Hic Pontificatu inito statim Legatū in Italiam misit, vt res Ecclesiasticas recenseret: qui cum in Italiam venisset, & res Ecclesiasticas recenseret, inita cum vicecomitibus pace, siquidē omnia in perturbatione fuere. Erant enim inimici omnes ipsis Venetis, exceptis vicecomitibus: quæ res initium fuit perturbandi omnia. Ideò inquit Ioachim, obscuratum est aurum, id est Urbani quinti instauratio neglecta: mutatus color optimus, id est status Italæ per Urbanum compositus: dulce quidem principium inuenit, scilicet pacata omnia, sed tribulatum finem, quia in seditionibus fato concessit, rubigine consumptus, id est intolerabili vesicæ dolore mortuus. Rubigo enim est vitium metalli, & propriè id, quod in ferro contrahi videmus, aridum & rubrum metallū paulatim erodens: Ita in renibus vel vesica quoq; generatur simile quid siue calculus, siue arena, meatum urinæ prohibens, aspergiumq; gignens cruciatum. Væ pri-
mum abijt, quod sub Ludouico Bauaro Imp. excitatum erat: & ecce vœ secundū, quod auctoribus Vicecomitum paratū fuit. Plurimæ enim ciuitates se in libertatē vindicabant, & primi Tiphernates (quos Castellanos vocat) ab Ecclesia desciuere: hos deinceps Perusini, Tuderini, Spoletini, Eugubini, Viterbienses,

Foro-

Forolivienses, Asculani secuti sunt. Idcirco ait Ioachim fugiamus à facie eius: Clama in fortitudine. Clamauerunt sanè in fortitudine aduersarij Ecclesiæ. Occupauerat tum etiam Astorgius Manfredus, sub Bauaro tyrannidis dulcedine gustata, Granariolum agri Fauentini castellum: ad quem opprimendum è Bononia Legatus Ioannem Haucut, cum aliquot cohortibus mittit. Tutatis sunt Astorgium Florentini & Bononienses: qui excluso Haucut cum omni præsidio in libertatem se vindicauerunt. Haucut verò cernens Fauentinos ad rebellionem spectare, & ciuitatem crudeliter diripuit cæsis passim omnibus, quos obouios miles habuit, & solum urbis viginti millibus nummum aurum, Nicolao & Alberto Estensibus fratribus vendidit, occupato Bagnacavallo: ubi impedimenta exercitus sui ad tempus reposuit. Hinc est quod dicit Ioachim, Iam incipiunt vltimi cruciatus. Ha ha ubi est Lucifer? scilicet obedientia Ecclesiastica, quæ instar Luciferi, tot seculis luxit: quò abierunt stellæ? videlicet principes potestati Ecclesiastice subiecti. Curramus & non aspiciamus retro, quia ab Aquilone pandetur omne malum. Pontifex enim cognita rerum permutatione, Cardinalem Gebennensem Legatum cum sex millibus equitum Britonum in Italiam mittit, qui per Taurinos descendentes sine ullo maleficio, usque ad Bononiæ portas peruenere, urbem obseSSI. Sed Legatus cognito Florentinorum aduentu, qui Rudolpho Varaneo duce Bononiensibus supprias ferebant, cum copijs suis Cesennam hyematum concessit: in qua urbe ita tumultuatum est ob superbiam Gallorum, ut sexcenti Britones interfecti sint, reliqui urbe eiecli. Qui postea per arcem ingressi, aucti numero, ædibus & rapiinis omnia compleuere: ne que his quidem parcentes quorum ætas suppliciter veniam petit: sole virgines & iuniores matronæ ad iniuriam reseruatæ sunt. Forolivienses autem veriti-

ne à legato inopia consilijs & Gubernatoris opprimerentur, Syne-
baldum, Pynum, Ioannem, Theobaldum, Ordelaphos dominos in
urbem recipiunt, quorum virtute ab impetu Britonum defensi
constantissimè sunt. Existimans autem Gregorius Pontifex, hæc
omnia mala, quæ in Italia committebantur, sua absentia fieri,
naufragiumque tam diuturnum absente gubernatore committi,
de profectio[n]e sua, ad Italiam vir bonus diu multumque cogitare
cœpit: sed hominē per maximè mouere cuiusdam Episcopi verba,
qui interrogatus à Pontifice, dum simul inambularent, cur non
rediret ad Ecclesiam suam, quam haud par erat, tam diu sine pa-
store nudam relinqui, Cur, inquit, tu summe Pontifex cæteris ex-
emplū daturus tuum Episcopatum non repetis, Ecclesiamq; Rhô-
manā? Motus his verbis Pontifex, paratisq; in Rhodano 21. trire-
mibus, alio se iturus simulans, ne à Gallis retineretur, si se profes-
eturum ad urbem intellexissent: ipsam namq; curiā emolumenti
caussa in Gallia volebant. Genuā itaque primò, inde Cornetū: un-
de terrestri itinere nauigationē pertæsus hyeme prælertim, Rhô-
manam peruenit anno Domini 1376. Idibus Ianuarijs, Pont. sui 7.
migrationis verò Rhomanæ Curiae in Gallias anno septuagesimo
quarto. Quo autem apparatu, quaque incredibili populi Rhomani
laetitia suscep[t]us in urbem sit, honorato quoq; obuiam prodeunte,
non attinet dicere, Cùm vultu, gestu, acclamationibus, omnem
laetitiae speciem effuderint, vt filii solent, redeuntes peregrè excepta
to parente. Indigebant omnia aduentu Pōtificis. Nam & moenia
& Basilicæ, & publica, ac priuata ædificia ubique ruinam mina-
bantur, quæ certè magna ex parte restituit, vt turris suo iussu æ-
dificata ad sanctam Mariam maiorem indicat. Labefactati etiā
ita ciuitatis mores erant, vt nihil urbanitatis habere videretur:
vtq; illi mores aliundè petendi essent, quæ totum orbem terrarū
quondam ad urbanitatem redegerat. Collocata itaque in urbe

sede sua, Pōtifex, vt bonum pastorem decet, omnia circumspice-
re cāpit, de medelaq; vulneribus inferenda cogitare, vt illud Io-
achimi impleretur, Flores rubei ex cruento scilicet san-
guine nati, aquam adoriferam distillabunt. Pax igitur
qua sanari nondum obducta vulnera poterant, sibi diu multumq;
cogitantib; oblata est. Legatum itaque primō ad Florentinos mit-
tit, qui ad arma spectabant, eosq; adhortatur, vt æquas pacis con-
ditiones non detrectent. Hi verò Pontificis potentiam suspectā
habentes, ne ad pacem cogerentur, cum Bernaboue hoste, pater-
no, anitoq; fēdus & amicitia ineunt. Postea verò Ioannem Han-
cut pecunia, & pollicitationibus corruptum, ab Ecclesia in par-
tes suas trahunt, quo successu elati, nullum iniuriæ contumelieq;
genus prætermittunt, quod in Pontificem transferri posset: qua
ex re anathemate notati, hac insolentia v̄si sunt, vt etiam sacer-
dotes suos, quibus à sacris interdictum erat, celebrare contra ius
fasq; coegerint. Tum verò Pontifex à precibus ad arma conuer-
sus, conciliatis prius Bononiensibus, qui suo nomine urbem guber-
narent, Varraneum mercede conductit: bac in re Florentinorum
artibus v̄sus: eiq; exercitū Ecclesiæ committit, paulò pōst, in Flo-
rentinos moturo. Id ne vt destinauerat statim faceret, discordia
inter Genuenses & Venetos orta effectit. Veritus enim est, ne aq;
liqua externa vis Italiam invaderet, si ipse quoque cum Florenti-
nis decertaret. Nam dum Andronicus Genuensium auxilio fre-
tus, quibus Tenedon Insulam mercedem facinoris permiserat,
patrem Caroli Ioannem Constantinopolitanum Imperatorem re-
gno deturbasset, Veneti eundem in patriam reduxerunt, ac Te-
nedon Insulam ab eo accepere. Qua ex re indignati Genuenses in
aliud tempus vindictam distulere, veriti Pontificis anathema,
qui vtriq; populo interminabatur, nisi ab armis discederent, cūm
diceret neutri eorum bellum illud competere. Sed dum vir san-
ctus

Elus accuratè agit omnia, quæ ad Pōtificem pertinent, intolera-
 bili vesicæ dolore, ut dicitur est, moritur anno Pont. sui 8. mense
 5. anno Domini 1378. quinto Calend. April. tantoq; omnium cum
 gemitu & lachrymis sepelitur, quāto nunquā antea quisq; sepul-
 tus est, parente enim & unico genitore priuati omnes videbātur:
 lugebantq; non modò præsentem, verū etiam futuram calamiti-
 tam, in quam sublato optimo Pontifice ob patrum discordiam
 incidere. Iam imaginis sensus facile patet. Papa enim baculum
 peregrinationis manu dextra gerens, significat, illū terre-
 stri itinere Rhomam tanquam peregre exoptatum parentem re-
 dyse. Miles gladium in Pontificem vibrans & lāce à la-
 tere, cladē Cesennatē significat, qua sexcēti Britones, ex parte
 Pōtificis in rēfēcti sunt. Prohibuit autem manus Dei, sua diuina
 prouidentia, partim per Pōtificias censuras, partim per stellas,
 id est Principes Pontifici morem gerentes, ne planè copiæ Ponti-
 fici funderentur, & potestas illius euerteretur, quin potius ille
 resumptis viribus in aduersarios atrocissimè intenderetur: signi-
 ficat quoq; defectionem Haucut ad Florentinos & iniurias atq;
 contumelias à Florentinis Pontifici illatas, qui etiā anathemate
 notati, contra ius fasq; sacerdotes, quibus à sacris interdictum
 erat, celebrare compulerunt. Gladius à sinistris Pontificis, cu-
 ius capulus ad pedes ipsius est, designat Pontificem à precibus
 ad arma conuersum, sicut ex prædictis appareat. Valeat proinde
 & hic Pseudomagus impostor cum suis ementitis vēturis punitio-
 nibus, quæ tamen prophetia ad hunc solum Gregorium Pontificē
 spectabat, in eoq; impleta est. Quām deinde bene Pseudomagus
 sua magia vtatur, vel imago illius patefacit, quæ duos gladios pe-
 nes Pontificem depictos continet, cùm saltē vñus esse de-
 beat, vnius, non duorum Pontificum.

VATICINIVM XV.

IOACHIM ABBAS.

Terribilis es, & quis resistet tibi?

Hæc est fera vltima aspectu terribilis, quæ detrahet
stellas: tunc fugiant aues, & reptilia tantummodo re-
manebunt, fera crudelis, vniuersa consumens, infer-
nus te expectat. Terribilis es, & quis tibi resistet?

PAV-

PAVLVS SCALIGER.

Notatur hoc vaticinio *Urbanus sextus*, patria Neapolitanus, antea Bartholomaeus Barensis Episcopus dictus, homo planè ineptus, rusticus, inexorabilis, callidus, et iniuriarum memor, ac vindicta malebat videri & metui potius, quam diligi. Hic Pontificatus accepto, non pacem inter Christianos componere, sed magis Cardinalium, & Ioannæ reginæ iniurias vleisci pro viribus conatus est: propter quod Florentinos anathemate notatos, ut in suam deduceret sententiam, absoluimus. Natura prorsus inquietus erat: quo circa apud Nuceriam Cardinales creans, quosdam ex antiquis in carcerem coniecit, homo infelissimus. Hic Pontifex fera aspectu terribilis, & ultima Joachimo appellatur: in hoc Pontif. enim de statu summorum Pontificum prophetia illius finit. Aspectu autem terribilis, hic Pontifex non iniuria dicitur, cum nihil boni in Pontificatu suo, sed omnia mala egerit, feraq; crudelis, vniuersa consumens, omnibus metuenda fuerit. Habuit Antipapam Gebennensem Cardinalem, natione Gallum, cui Clementi septimo initia appellatio fuit, fauentibus Ioanna regina, & octo Cardinalibus: unde magna discordia in Ecclesia Dei orta, & diuturna, videlicet 39. annorum quam schisma vocant, cu pars Christianorum principum Urbano, pars Gebennensi faueret. Neque hoc modo contenti seditiosi Cardinales Britones, qui multa Ecclesiæ Castella, multas urbis villas iam diripuerant, arcessq; occupauerant, in Pontificem & Rhomanos mittunt. Ad pontem Salarum Rhomanus populus hosti in composito agmine obuiam factus, superatur, & ceditur. Verum cum postea apud Marinum pugnam magna animorū concitatione iniissent, adeò Britones cedunt, ut vix nuncius tantæ clavis superfuerit. Qui in arcibus erant, se aliquandiu ac suos tutati sunt, maxime vero

arcis Surianæ præfectus, qui post multos annos Martino Pontifici deditio nem fecit. Interim Genuenses odium quod in Venetos mente conceperant, ostendunt ascito in societatem belli Ludouico Hungariæ rege, Austriae duce, Patriarcha Aquileiæ, et Francisco Carrario: Cùm à partibus Venetis rex Cypri Perinus Lusignaneus, et Vicecomes Bernabos essent, et utrinq; dubio Mar te acriter pugnatur, mari, terra, omnia depopulatur, ferro igniq; absuntur, quo tempore etiam Bombardicus usus, à sono et tonitru sic dictus, innovuit: multæ utrinq; cædes iniucem acceptæ datæq; sunt. Accessit tum Venetis et Calocoannes Græcorum Imperator, & Peram Genuensium, Constantinopolii vicinam oppugnare aggressus est. Videbat enim Genuenses pluribus bellis, & quidē grauissimis implicitos. Sed Andronicus eius filius patri ac Veneto æquè hostis, Thurcorū, Bulgarorumq; præsidij & societate fretus, eam acerrimè defendit: eoq; terroris patrē deduxit, vt in partes Genuensium statim transiret. Urbanus verò non intentus componendæ paci inter Christianos, vt par erat, sed iniurias à Iohanna regina acceptas vlcisci cupiens, Ludonicū Vngaria regem impulit, vt Andreasij fratris mortem se adiuuāte vlcisceretur: qui Carolum filium in Tarsiniis contra Venetos dimicantem in Iohannā concitans, res Venetorū propè afflictas meliusculas fecit. Itaq; Carolus ex Hungaria contra Iohannā accitus cum octo millibus equitum in Italiam venit, Aretiū primò in potestatem suam rededit, Guelphorū & Gibellinorum seditionibus diu agitatū. Florentini veriti ne sustinere tanti regis impetu non possent, pacem à rege, datis quadraginta millibus nummū auri redimunt. Carolus salutato Rhomæ Urbano regnū ingressus, superatis etiā Iohannæ ducibus Neapolim dedetibus ciuibus, capit. Dum hæc ad Neapolim, & Aretiū agerentur, noua bellum ibes Italiam inumbrauit. Nā Ludouicus Andegauensis, à regib. Francorum

corum originē ducens, Italiā ingressus cū triginta millibus equi-
 tum, nō longē à Bononia confederat, à Clemente antipapa impul-
 sus: non tam ut reginā Iohānam obseßam liberaret, quām ut Vr-
 banū armis Pontificatu deiceret: Ludouicus per Marsos iter fa-
 ciēs, ad Cassiensem saltū iam peruenērat. Adhuc enim ad 12. mil-
 lia equitū expectabat, qui Italīā ingressi, duce Andegrano, per
 Placentinū, Lucensem, Florentinū, Senensem agrū iter facien-
 tes, Aretiū iam peruenērāt, urbemq; à Guelphis introducti, post
 illatā ab Albrico cladē, diripuere. Interea Ludouicus Andega-
 uensis moritur. Quocirca Andegranius in Gallias rediit, ipsi q; mi-
 lites bini terniū mendicantes etiā in patriam se contulerunt. Tū
 verò Vrbanus terrore Gallico liberatus, Neapolim se conferens,
 à rege petit, vt sibi liceat creare nepotem suū Campanum princi-
 pem: quod cū impetrare nequiusset, homo sub specie iusti et hone-
 sti minus Vrbanus, ac nulli gratus, ad minas cōuersus, eō iracun-
 dia regē compulit, vt custodijs adhibitis, per aliquod dies prodire
 in publicū nequiuerit. Verū dissimulata ad tempus iniuria, Nu-
 ceriam ad vitandos æstus (vt ipse dicebat) cum bona regis venia
 profectus: Communitaq; firmis praesidijs vrbe, et nouos Cardina-
 les creat, & septem ex veteribus in carcerem coniicit: quod dice-
 ret eos cum rege & antipapa contra se coniurasse. Propterea in-
 quid Ioachim, hunc esse feram terribilem quę detrahet stel-
 las. Præterea verò & processum (vt istorum more loquar) con-
 tra regem inchoauit, missa de more citatione: qui breui se ventu-
 rum Nuceriam respondit, diluiturumq; obiecta crimina, non vera-
 bis modò, verū etiam armis. Nuceriam itaque cum satis magno
 exercitu veniens, urbem obsidet. Motus autem hac indignitate
 Raymundus Balcianus ē gente Vrsina, Comitis Nicolani filius,
 qui postea Tarentinus princeps est habitus, suis copijs fretus, quas
 sub rege ductauerat, Vrbanum cum tota Curia, ad proximum
 littus

littus deductum, Genuensem triremibus ad id instructis para-
tis q̄ imposuit. Propterea inquit Ioachim tunc fugiant aues, &
reptilia tantummodo remanebunt, id est quae Pontificem
comitari non poterant. Quibus triremibus dum Genuam Ponti-
fex desertur, ex septem Cardinalibus Nuceriae captis, quinque
saccis inuolutos in mare demersit & reptilibus, mandauit.
At verò mortuo Ludouico Hungariae, proceres Hungari Caro-
lum statim per Legatos accersunt: qui eò profectus dum conuen-
tum ad res componendas celebrat, curante regina, quae odium
dissimulauerat, obtruncatur. At Urbanus circumacto anno, quo
se Genuam contulerat, intelligens Ecclesiasticas ciuitates à Flo-
rentinis ad libertatem (vt antea) incitari, Lucam primo, mox
Senas & Perusium peruenit. Confirmatis deinde aduentu suo ci-
uitatibus, desiderio (vt ipse dicebat) videndi Neapolim. Ferenti-
num usque proficiscitur: ea mente reuera, vt Ladislauum admo-
dum puerum, & Ioannem Caroli filios hereditate paterna de-
turbaret. Multi enim proceres Ludouico Andegauensi studere
soliti, potiundi regni spem ei præstabant, sed magna v̄si fide Caie-
tani, pueris in vita retentis, regnum quoque cum summa laude
seruauerunt. Pontifex ergore infecta Rhomam redijt, & tan-
dem Pontificatu infeliciter defunctus moritur, anno Pont. sui II.
mense 8. paucis admodum eius mortem, vt pote hominis rusticet
inexcorabilis, flentibus. Cuius sepulchrum Rhomæ in Basilica be-
ati Petri adhuc visitur cum epitaphio satis rustico et inepto. Ideò
Ioachim ait: Infernus te expectat terribilis es. Depingitur
hic itaque iste Pontifex, tanquam Draco, veneno suo insidios &
artibus vniuersam Europam, & circumiacentes regiones infici-
ens: habens caput humanum, auriculas asininas, coronam regiā,
ex qua galea prominet, Iudeorum, & gentilium, atque Thurco-
rum modo retorta, vt intelligamus illum fuisse hominem rusticū,
callidum,

callidum, vindictæ cupidum, corde iniquum, & ad omne malum propensum. Caudæ caput alterum inest, id est Antipapa, nouem stellis adornatus, hoc est oculo illis Cardinalibus & Iohanna regina, qui partibus suis fauebant. Hic Antipapa magnum ignem ore conflat, dum Vrbanum mouet, ut clam & ex insidijs omnes illas turbas Italiæ procuret. Ludouicum Hungariæ regem enim aduersus Iohannam idcirco prouocauit, cuius tandem nomine Carolus cum exercitu ingressus Neapolim cepit: Ludouicus Gaudensis & ipse ad vastadum Italiam venerat. Omnes isti huius Pontificis artibus vitam cum morte permutarunt: ideo supra draconem, tres magnæ stellæ depictæ cernuntur. Minores quinq; inclusæ, significant, ex septem illis Cardinalibus Nuceriae captis, quinq; illos saccis inuolutos, & in mare demersos. Luna enim domina maris est. Itaq; insanus Pseudomagus valeat cū sua galea Caiphæ & Anne, et similibus futurorum præsagiorū ineptijs. Hæc enim omnia ad annum Domini 1389. impleta sunt.

Reuelata aut̄ erant Ioachimo, dū eſset Abbas in monasterio Florenſi in Calabria, circa annū Domini 1176. Concludit

has reuelationes Abbas hoc paſto: Potens est Do-

minus mutare propositum suum,

quia in manibus eius om-

nia astra sunt

cœli.

K SEQVVN-

SEQVVNTVR AN-
SELMI EPISCOPI MARSICHANI VA-
TICINIA SCRIPTA AB EO, ANNO DO-
mini 1278. quæ post obitum Bonifacij Papæ
Octauii in lucem data erant
Perufij.

VATICINIVM XVI

AN-

ANSELMVS EPISCOPVS.

Incipit principium malorum, hypocrisis
abundabit.

Neq; zelus, neque vrsa catulos pascens, in quinque Rhomam sceptrum conturbat nouam: & triginta sex annis miser ambulabit. Primus filius, ferè habens quinq; filios, à figuris medius tibi est: ærea autem ciuitas barbaros in se recipit. Cùm autem viderit vrsa, matrem Canū, miserabiliter lugebit, in altitudine cœli, vt à Deo consequatur auxilium. Multos decipis misera, nequis sima, sub aliena pelle vnitæ: falcem conuerte intra, absconde deceptionem: immuta faciem, sicut benè manens: canes nutris nouos, vt eos habeas in medio tempestatum: sed Christus manifestabit cogitationes tuas: serpens autem omnes velociter cōsumet, cum ijs quos lactas: lactaberis pœnaliter, & manus expandes, quum pedes peruertes, sicut abiiciens te ipsum extra: sed Dominus hypocrism tuam ostendet. Quid mali facis ô tu habens faciem canis admixtam alieno morsu? Quid tu feris? quid mundo aperis os tuum ad pusillos? quomo do eructabit cortuum verbum bonum ciuitati?

PAVLVS SCALIGER.

Cùm vidisset Anselmus Ioachimi vaticinia ultra 15. Pontificē senō extendere, ille tandem adiecit prognosticon totidē Pontificū. Et siquidē Ioachim in terribili pōtifice desijt: Anselmus incipit à principio malorū, et abundātia hypocrisis. Itaq; suis coloribus successorē Vrbani videlicet Bonifaciū nonum, patria Neapolitanū, Petrum Tomacellū antea vocatū depinxit. Neq; zelus inquit,

neque vrsa catulos pascens, id est, neque Pontifex, neq; magistratus ullus afficiuntur commoditate catulorum, Reip. Christianæ: sed in quinque sceptris, id est, in quinque Pontifices transmittit schisma quod Rhomæ conturbat nouam. Bonifacius enim fuit tanti animi consiliique, ut primus populi Rhomani vim omnem in Pontificem transtulerit, creatis suo nutu magistratis omnibus, munitaq; sancti Angeli arce in mole Hadrianisita ad Tiberis pontem, quo ab urbe in Vaticanum itur: Munitisque item pontibus, quibus in transiberim Rhomani commeant. Jubileum tandem celebrauit: atq; ita Rhomæ urbis ad Ecclesie subiecctionem reductæ gloria & pecunijs iubileo anno perceptis annis, rem ag gressus est nouam, quæ Pontifices Romanos successores suos, non minus orbis Christiani, quam Rhomæ Dominos reddidit. Lege etenim promulgata constituit, non licere cuiquam sacerdotij, ad quod promoueretur, beneficiū consequi, prinsquam primi illius anni estimationis pecunias Pontificali aerario dissoluisse. Bonifacius ergo annatarum usum beneficij Ecclesiasticis primus imposuit, hac conditione, ut qui beneficium consequeretur, dimidium anni prouentus fisco Apostolico per solueret, quā consuetudinem omnes admiserunt preter Anglos, qui id de solis Episcopatibus concessere: in cæteris beneficij non adeò. Triginta sex annis à Pontificatu suo Ecclesia misera & schismatica incessit. Primus filius feræ, id est schismatis, Bonifacius est, successor Urbani, penes quem schisma cœpit, & qui filios quinq; habuit, scilicet hunc Bonifacium, Innocentium septimum, Gregorium duodecimum, Alexandrum quintum & Ioannem vigesimum tertium, omnes Pontifices in ipso schismate. Medius a figuris primus filius Bonifacius est. Quia inter Urbanum & Innocentium. Prima etenim figura Urbanus sextus est: secunda, Bonifacius nonus: tertia Innocentius septimus. Reliquis filij enim ex

una figura pro manarunt. Innocentius quippe, quod simul Cardinales tres creauerit, postea tres Pontifices, videlicet Angelum Cornarium, tandem Gregorium duodecimum, successorem Innocentij Petrum Philardum Cretensem, tandem Alexandru quintum, successorem Gregorij duodecimi. Hunc secutus est Ioannes vigesimus quartus, sed depositus, & tertius filius Otto Columna, Martinus quintus in eius locum suffecitus. Aerea autem civitas Rhoma dicitur, quod uniuersae Europae aës ad eam comparetur, & omnes populi illius vectigales quodammodo sint. Hec, inquit Anselmus, sub hoc Bonifacio barbaros recepit. Undique enim religionis causa populi Rhomam confluebant, propter iubileum annum. Itaque videns magistratus, matrem canum, id est Pontificem, cui ad summam gloriam nil certe defuisse, nisi affinium et cognatorum affinitatibus obtemperans aliquam notam contraxisset. Multa enim crimina per Simoniacam prauitatem committebantur, potentibus contra ius fasq; omnia tum fratribus, tum cognatis: quorum magna multitudo quæstus gratia Rhomam venerat. Idcirco ut sa id est magistratus populusq; Rhomanus, vehementer egrè ferebant, illum suos ad tantum fastigium euehere, & indies orabant Deum, ut se tantis miserijs liberaret. Multos enim decipiebat Bonifacius miserè, idq; sub aliena pelle vnitus. Indulgentie enim, quibus vnitus erat, & quidem plenariae ita passim vendebantur, ut iam vilesceret clavium & literarum Apostolicarum autoritas. Propterea hortatur illum Anselmus, ut falcem conuertat, intret in conscientiam, & abscondat deceptionē, iniuriet faciem instar bene agentis: quandoquidem canes nutriat nouos, ut eos habeat in mediocitate pestatum. Reuocare ergo haec omnia Bonifacius conatus, cognitorum precibus eō identidem redire cogebatur. Unde melius actum cum Ecclesia Deicenserem, si Pontifices, reiectis affinibus & cognac-

tis, vel saltem in mediocri fortuna collocatis, Pontificiae dignita-
ti potius, quam carni consulerent. Hinc subiungit Anselmus, sed
Christus manifestabit cogitationes tuas. Serpens enim,
id est Ladislao rex, quem in sinu suo aluit, & in regnum pater-
num restituit, omnes velociter consumet, cum ijs quos la-
etas, hoc est fundamento regni sui confirmato, omnes proceres
dominatu priuauit, & parere recusantes e patria deiecit. Idem
præstítit huius successor Innocentius septimus, & ipse de sinu suo
eductus. Laetatus ergo est pñaliter Pontifex. Nam in tanta
rerum perturbatione diu afflictatus, dolore laterum tandem mo-
ritur. Atque hoc illud est, quod Anselmus ait, Manus expandes,
cum pedes peruertes, sicut abiijcienste ipsum extra, id esto-
mnia te moriente fient irrita, & Dominus tuam hypocrisim
ostendet. Ideo in haec verba prorumpit Anselmus, Quid mali
facis o tu habens faciem canis admixtam alieno mortu?
quid tu feris? quid mundo aperis os tuum ad pusillos? quomodo
eruabit cor tuum verbum bonum ciuitati? Fortè his
verbis quoque innuere voluit, quod quendam virum, quem san-
ctitati deditū commemorant, Pontifex, ut quidam aiunt, inno-
centem ē medio sustulerit. Ex alpibus namq; descenderat in Ita-
liam, anno ante Iubileum, presbyter quidam cum magna homi-
num multitudine. Is quidem albo indutus panno, tantam mode-
stiam vultu ac verbis præ se ferebat, vt ab omnibus sanctus ha-
beretur. In Italiā itaque descendens, magnam hominum ac mu-
lierum multitudinem, in sententiam sui ipsius breui deduxerat.
Linteis albis circumvoluti omnes sine discrimine, mares an fæ-
minæ, rustici an ciues, serui an liberi essent, passim veluti pecora,
vbi nox oppressisset dormiebant. Publicè in vicis epulabantur,
per latis vndique certatim quasi ad sacrum epulis. Crucifixum sa-
cerdos ipse præ se ferebat: quem lachrymari ob hominum errata
dictio

diclitabat. Id quoties accidisset, suclamabant omnes, veniam à Deo petentes. Laudes beatæ virginis canebant euntes & stantes, hymnis ad id aptè compositis. Ex Cisalpinis autem in Flaminium, Hetruriam, Picentes aucta opinione sanctitatis veniens, non plebem modò rudem & crudelem, sed & Principes, & Episcopos ciuitatum in sententiam suam facile pertraxit. Subsistit Viterbiæ cum magna multitudine labore itineris fessus. Rhomam inde (ut ipse dicebat) ad visenda loca sancta, sanctorumque corpora venturus. Sed Bonifacius fraudem subesse veritus, quod diceret hominem superstitionis pontificatus appetere, adiuvante illa multitudine, milites aliquot præmittit, qui hominem comprehensum ad se perducant. Sunt qui scribant huius fraudem quæstione detectā fuisse, hominemq; in tanto facinore deprehensem, meritas pœnas luisse, igne scilicet, quo exustū ferunt. Sunt etiam qui dicant nil fraudis in homine deprehensem fuisse, sed id factum à Pontifice abolendo rumori, quo hominem per inuidiam captum et necatum affirmabant. Utrum verius sit, Deus nouit. Puto tamen hanc rem hic Anselmum tetigisse. Moritur Pontifi. Jui anno 14. mense 9. anno Domini 1404. Itaque sensus imaginis est, Pontificem vrsum humeris gerere, id est, Remp. Rhomanam, & tamen vrsis ex utroque latere, lugentibus propter schisma & alia incommoda perniciem Ecclesiae Rhomanae totiusque Reipub. Christianæ, nullam opem adferre. Valeat ergo Pseudomagus cum sua futura punitione, quam somniat per vros futuram.

Autor enim ipse, et veritas historie testatur, hoc va-
ticinium in Bonifacio nono consum-
matum esse.

VATL

VATICINIVM XVII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Decimæ dissipabuntur in effusione sanguinis.

Secundus est filius: alia fera, volans serpens ad meridiem, iunctus nigro, & niger totus priuatus lumine, à coruis manifestatus, tempore & figura localibus, qui succedunt paterno fini: existens enim serpens niger destrutor Vrsæ. O quæ esca miserorum coruorum: existens

stens genus abominabile eorum, Ab oriente miserabiliter turbabis te ipsum, simul & ciuitatem tuarum gentium dabis in tempore melsi.

PAVLVS SCALIGER.

Successorem Bonifacij noni Innocentium septimum, patria Sulmonensem, Cosmatum antea vocatum, sanctæ Crucis presbyterum Cardinalem, Rhomæ, tumultuâte tota Italia, Pontificem creatum, dicit esse secundum à Bonifacio filium, in schismate procreatû. Aliamq; feram, volantem scilicet serpentem ad meridiem, scilicet Rhomam, iunctum nigro, id est Bonifacio, & niger totus priuatus lumine. Nam quam secordiam Bonifacio & Urbano, existens Cardinalis, exprobauit, dicens eorum secordia fieri, quo minus schisma Ecclesie Rhomanæ, totiusque Reipub. Christianæ perniciens, hactenus extinctum & sublatum sit, in eam ipse incidit. Faclus enim Pontifex, in multis Urbani & Bonifacij vestigia secutus est, & quos priuatus carpebat non modò quod tantopere laudabat effecit, verùmetiam iniquo animo ferebat, si quis apud se ea de re verbum ullum fecisset. Propterea & tempore & figura successit paterno fini, à coruis id est Rhomanis manifestatus. Adeò enim tumultuosè omnia gubernabat, ut cum semel Rhomani restitui in libertatem, reddiq; sibi Capitoliū, Pontem Milvium, & arcem Hadriani peterent, instarentq; item ut schisma, sicut in ipsa creatione sponderat, rem perniciosi exempli de Ecclesia tolleret, bella extinguqueret, & seditiones, regge Gallorum ad eam rem conficiendam operam suam pollicente: ac Petro Luna antipapa, nequaquam tantam concordia abmunte, Rhomanos ipsos Pontifex perinde ac coruos, fures, & latrones ad Ludonicum nepotem diuertentem, apud hospitale santo

Eti spiritus via saxeā, tanquam ad certum carnificem miserit.
Undecim enim ciues Reipublicæ suæ labenti, negligentia Ponti-
ficiis, consulturi, statim necantur, è fenestrisq; deiciuntur, quod
diceret eo modo tolli seditiones & schisma, non alio quidem mo-
do posse. Hac autem fœnitia motus populus Rhomanus, accito
Ladislao Apuli.e rege, arma capit, supplicium de Ludouico sum-
pturus. Verùm Pontifex declinaturus populi furorem, Viterbi-
um cum Ludouico citato gressu proficiscitur. Tum verò populus
cùm fœnire in autorem tantifacioris non posset, in aulicos iram
conuertit, quorum bona magna ex parte direpta sunt. Seruati
tamen quidam dicuntur, in ædibus Cardinalium Rhomanorum,
qui adiuuantibus clientibus, & grētamen ad se confugientes tutas-
tisunt. Capto deinde Capitolio, occupatoq; ponte Milvio, arcem
Adriani occupare frustra conatisunt, adiuuantibus etiam Rho-
manos, Ioanne Columna Troiae Comite, Gentile Monterano Co-
mite Carrarie, egregijs tum copiarum ducibus, & Ladislai Re-
gis auspicijs militibus. Verùm superueniente Paulo Vrsino,
mandato Pontificis, cum Mostarda, & Ceccabolino turmarum
præfectis, in pratis Neronianis Iohannem Columnam & reli-
quam Ladislai militiam fundunt. Hanc ob rem quidem Rhoma-
ni multis incommodis circumuenti, cùm & homines & eorum
pecora abigerentur, residente etiam ira iam antea concepta,
Pontificem in gratiam recipiunt, rogantq; ut ad urbem redeat.
Erat enim natura comis & blandus, adeoque Pontificij civilisq;
iuris peritus, vt facile homines, tum rationibus, tum suauitate di-
cendi, in sui ipsius sententiam alliceret. Rebus itaque hoc modo
compositis, Rhomam veniens plures Cardinales delegit, ex qui-
bus tandem tres Pontifices inauguri sunt, videlicet Grego-
rius duodecimus, Alexander quintus, & Martinus
quintus confirmatoque pontificatus suo, Ludouicum nepotem
agri

agri Piceni Marchionem creat: eundemq[ue] Firmanum principem constituit. Moritur pontifi sui anno secundo. Atque ita serpens niger destruxit vrsam, Rempublicam Rhomanam: & abominationem, escam miseris coruis parauit. Cæterum non multò post Pontifex se ab oriente miserè deturbauit, Rhomæ namque mortuus vnicuique scelerato peccandi licentiam reliquit, simul et ciuitatem Rhomanam antea gentibus tempore messis prædam dederat: Ladislaus enim occupauerat Rhomam, & Perusium ditione acceperat. Iam patet decimas, id est Ecclesiæ facultates dissipatas, in effusione sanguinis. Itaque Papa vexillum Ecclesiæ tenens dextram manu, significat hunc Pontificem de Rhomanis & Ecclesia triumphasse: Leua continet arundinem supra quam coruus volat in os serpentis, id est Pontifex quasi aliud agens Rhomanos mittit ad Ludouicum nepotem, tanquam carnificem, deuorandos. Valeat igitur Pseudomagus cum suo diabolo, et ementita columba, atque dialogo.

L 2 VATI-

VATICINIVM XVIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Potentia vestigia Simonis magi tenebit.

Supplicium tertium auis crucifera, equus corniger,
principium habens unitatem, & finē vocationis, vnius
recuruæ figuræ numeroruæ extremæ, Sicut in tempore
boni anni veniet dies, in qua tenebit immediatè figuræ
cur-

curuatæ multam, magnus quidam rex volucrum. Solus enim recipiens principium, media die explebit in cornuto, mediætate stella poli vesperæ, & propterea cum velox existens ad bella paratus. O genus Bizantij habens aditus nobis inclinatos: ô amice, sed vltima syllaba lucrabitur te in locis irriguis, propter spem, & finis cornu est.

PAVLVS SCALIGER.

Anselmus hoc vaticinio notat Gregorium duodecimum, natiōne Venetum, antea Angelum Cornarium dictum. Hic enim maximæ seueritatis et sanctimoniæ vir, pontificatu suscepto, iterato ad deponendum Pontificatum se scripto adhibitis notarijs, & testibus obligavit, si Benedictus antipapa, qui alterum Pontificatum in Gallia tenebat, se quoq; abdicaret. Cohortantes igitur in principio sese prædicti Pontifices, & ad mutuam abdicationem offerentes, de loco, quo sine discrimine uterq; venire posset, disputatio erat. Qua de re cum inter ipsos non satis conueniret, collusores, et fidefragi, ab utroq; Cardinalium conuentu sunt habiti, & maioris diuisionis autores. Quapropter Concilium Pisis celebratum est, in quo collusionis conuicti, Pontificatu ambo priuatis sunt, & Alexander electus. Cæterum absente Gregorio armis omnia Rhomæ circumsonabant. Gregorius autem quasi profugus Ariminum ad Carolum Malatestam se contulit, ab eoq; per quam benignè acceptus. Benedictus autem ad Castellum Pisani schole locum munitissimum configuit. Porro licet uterq; exauktoratus fuerit, neuter tamen destitutus à creatione Cardinalium, maximè vero Gregorius, qui dum Lucæ esset, in primis de consensu Cardinalium, qui nondū ab eo decesserant, Gabrielem Condelearium, postea Eugenium quartum, Cardinalem creat. Hic

tandem ad Concilium Constantiense misso Carolo Malatesta O-
ratore, pontificatus liberè abdicavit. Itaque potentia vestigia
Simonis Magitenebat, cùm præponeret publicè utilitati prima-
tam gloriam & emolumenntum. Supplicum ergo scilicet tertij si-
ly, videlicet avis crucifera id est aquila, quam supra coronam ge-
rit, & equus corniger id est unicornis: Nam propter unitatem
quidem Gregorius suscepit Pontificatum, eo tamen fine, ut pro-
pter eandem unitatem, exigente vocatione, suscipiat recurvam
numeris figuram, quæ est C. quod centum significat, hoc loci au-
tem denotat, Cessa. Adueniente ergo boni anni die, id est Con-
stantiensis Concilij: urgente rege volucrum, id est Cæsare, qui so-
lus in cornuto, id est Gregorio gente Cornaria, media die, id est
in confessu Cardinalium: principium, id est traditam potestatem
Gregorio, recipiens explevit, idq; mediante stella poli, id est Ca-
rolo Malatesta, principe Arimini, & quidem vespere, id est ad
extremum, cùm videret rem secus fieri haud posse, propter me-
tum belli, ad quod Cæsar velox & paratus erat. Idcirco exclu-
mat, O Bizantium, id est Constantinopolis, vtinam haberes au-
ditum paratum, Ò amice: Sed ultima syllaba id est voluntas libe-
raque abdicatio lucrata est illum in locis irriguis, id est ad mare
propter spem, quæ cornu sedauit, vt esset agri Piceni consensu o-
mnis conuentus legatus. Vnicornius igitur in hac figura unita-
tem significat, supra mitram papalem aquila, Cæsarem: à dex-
tris adolescens Carolum Malatestam oratorem. Quasi dicat pro-
pter unitatem et concordiam Gregorius duodecimus in gratiam
Imperatoris, per Malatestam oratorem abdicabit se Pontifica-
tu. Valeat proinde Pseudomagus, cum suis somnijs, qui hic nef-
cio quid de castitate vnicornis, & clauibus Pontificum somniat:
sed & aquilam omisit, vsque adeò peritus suæ magiae, scilicet.

VATICINIVM XIX.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Confusio & error incitabitur.

Iste ab ursa, carens gladijs, & homo mouens incisionē
rosæ: tamē siccabitur sicut rosa: Incidet rosam cui⁹ mo-
tus tertius: & est tertia litera, & tertium elementum si-
gnificat, manus falx: illa in prima litera incidit rosam,
miserum elementum illud. Inde recipiens eam non
misi-

miserebitur tuis: quamuis in principatu maneas. Vide enim, iste incipit colligere, rosam ante ferens. habens finem, in quo multum frustra lætare.

PAVLVS SCALIGER.

Vaticinium hoc depingit Alexandrum quintum, natione Cretensem, Petrum Candianum antea vocatum, virum doctrina & sanctitate vitæ præclarum, in Concilio Pisano, Gregorio & Benedicto abrogatis, omnium consensu, Pontificem creatum. Hunc dicit ab ursa esse, & carere gladijs, id est Rempub. Romanam, non ferro, sed verbo gubernare, atque cum quouis Principe optimo, & liberalitate & magnitudine animi, conferri posse. Adeò enim munificus erat in pauperes, & viros sua benignitate dignos, ut breui nil sibi reliquerit. Vnde per iocum dicere interdum solebat, se diuitem Episcopum fuisse, pauperem Cardinalem, mendicum Pontificem. In eo enim defuit habendi cupiditas, quæ una cum re & ætate accrescit simul. Sed hoc vitium casdere in viros bonos, & rerum humanarum contemptores non potest: qui quò magis consenescunt, eò minus viatici indigere se cognoscunt: & ob hanc rem cupiditates sedant, refrenant auaritiam, ac cæteras animi labes expellunt. Tati præterea animi Alexander fuit, vt Ladislauum regem tum potissimum, qui ditionē Ecclesiæ, Pontificibus absentibus, diu multumque vexauerat, oppidaque aliquot vi occupauerat, in Concilio Pisano approbantibus qui tum aderant, regno priuauerit: iusq; illud Andegauia Duci competere declarauerit. Idecirco inquit Anselmus, Et homo mouens incisionem rose, id est regis Neapolitani, siccabitur sicut rosa: octauo enim Pontificatus sui mense Bononiæ mortuus & sepultus est. Cum vero Alexander grauiter ægrotare cœpisset,

nosset q;

nossetq; mortem propè instare, Cardinales ad se venientes ad concordiam, ad pacem, ad tuendam Ecclesiæ dignitatem adhortatur. Testatus prætereà est per eam mortem quam ante oculos se continuò cernere dicebat: nec reformidare, conscientia benè actæ vitæ motus, se existimare & credere, quæ in Concilio Pisano decreta fuissent, recte atque integrè facta esse omnia, sine dolo male fraudeue. Cùm hæc dixisset lachrymantibus omnibus qui aderant, illud Salvatoris verbum ægrè proferens, Pacem meam do vobis, pacem meam relinquo vobis, statim moritur. Pontific. sui mense octauo. Cæterum Ladislai illa priuatio, magnam confusione & errorem concitauit. Incidit enim Alexander rosam, hic q; motus tertius est, cùm secundus in Innocentio septimo fuerit, & supplicium tertium in Gregorio duodecimo, & tertia litera, tertium scilicet elementū, utpote manus falcaria (nam primum elementum est litera prima, siue columna, cui inest rex Apulie coronatus: secunda cui inest imago monachi, id est Alexandri quinti, hic Pontifex enim fuit frater ordinis minorum: tertia cui inest manus, id est concilium, falcem monacho, id est Pontifici tradens) in prima litera siue columna (columnis autem stabilitatem & potentiam indicat: sic concilium stabile & potens est: itidem & Pontificatus & regnum, ex quorum dissensione confusio & error: sicut ex illorum concordia, robur & fortitudo nascitur) incidit rosam, id est regem regno priuauit. Miserum appellat illud elementum, quia recepta rosa Ladislaus non est Pontificis ullius, quam dia vixit, misertus, licet Pontificatu potentes fuerint. Varia enim fortuna inter pontifices sequentes & regem semper fuit. Itaq; cœperat Alexander colligere Ecclesiam, a rosa initium sumens, sed propter vitæ suæ subitum finem, frustra laborauit. Valeat ergo Pseudomagus cum sua idololatria, suisq; nugis, et impostura: ne hic quidem prætermisit imponere: profal-

ce enim cornu pinxit: idq; contra autoris mentem, vt vetustissimum exemplar, & textus ipse Anselmi, testatur, ut tanto commodiis suas nugas distrahere astutissimus serpens valeat. Neq; enim aliam causam subesse puto, cur verba vaticinij, si vidit, omiserit, quam ut, neglecta interpretatione prophetiae, ipse sibi nouam & seditionis am confingeret.

VATICINIVM XX.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Elatio paupertatis, obedientia, castitas, gastrimarginæ & hypocritarum destructio.

Vide iterum alienum medium, falcem magnam, & rosam quam fert tertium ante duplicatum primum elementum. Item coniuncta fore quatuor mensium, te scribo, & principatus ante omnia, templa idolorum, post paululum resuscitabo, tres ante tres annos in vnū. Viues senex valde, præcipitaberis in infernum duabus tribulationibus, in medio.

PAVLVS SCALIGER.

Depingitur h̄ic Ioannes vigesimus quartus, patria Neapolitanus, & nobilis Baldesar cognomento Cossa, Bononiae omnium consensu Pontifex creatus. Appellat illum medium, id est in medio constitutū Pontificem, sed alienum, quia depositus tandem in Concilio Constantiensī fuit. Falcem magnam id est apparatus & copias, quarum duces Paulus Vrsus, & Sfortia, aduersus Ladislauum, mittuntur, et Rosam quam fert tertium ante duplicatum primum Elementum, id est rex Apulie: ob oculos Pontifici Anselmus ponit, vt benē deliberet, quod semel statuendum putauerit. Hoc est, admonet officij Pontificem, vt diligenter consideret, quæ mala sequi possint, si in regem bellum moveat: videlicet id fore, vt alienus de medio fiat, hoc est Pontificatu deiiciatur. Ladislauus enim Pontificem viciū sequenti anno bello vexare cœpit. Ideò Pontifex timore correptus Florentiam primò, postmodum Bononiā venit, ac tandem Mantuam ad Ioannem Franciscum Gonzagam profectus est. Deinde & Laudæ, & Cremonæ cum Sigismundo Cæsare, de

pellendo Ladislao, qui Rhomam & multa Ecclesiae oppida occu-
pauerat, conuentum habuit. Inde ad Concilium Ioannes omnium
nationum consensu citatus (quod Anselmus coniuncta appelle-
bat) Constantiam, ad tollendum schisma proficiscitur: admonen-
tibus tamen quibusdam ne id faceret, quod vererentur, ne cum
Pontifex accederet, priuatus reueteretur, quod etiam contigit.
Itaque superueniente Sigismundo, multa crimina Pontifici obie-
cta sunt, quorum causa mutato habitu familiaq; clanculum no-
natur fugiens, cum iam quatuor mesib; in concilio fuisset, Scaphu-
sam se contulit, veritus ne quid grauius in se consuleretur. Idcir-
co, inquit Anselmus, Coniuncta fore quatuor mensum,
te scribo, id est, vbi Concilium quatuor menses supera-
uerit, te accuso: & principatus ante omnia templa ido-
lorum, post paululum resuscitabo, tres ante tres annos in
vnus, id est nationes omnes videlicet Italicam, Gallicam, Ger-
manicam, Hispanicam, & Anglicam in tria idola, videlicet Io-
annem, Gregorium, & Benedictum fuscitabo: harum enim nati-
onum suffragijs in Concilio tria illa deposita sunt idola, & unus
electus omnium votis Martinus quintus. Triennio autem Hey-
delbergae Ioannes captus asseruatus est, senex valde, & in infer-
num, id est captiuitatem illam, in medio, Concilij scilicet præcipi-
tatus, duabus tribulationibus, quod & vincetus esset, & sine ullo
cubiculario famulone Italico. Captiuitas per se tribulatio fuit v-
na: secunda illa fuit, quod Theutonici erant custodes omnes, qui-
bus cum Ioannes non nisi nutu & signis loquebatur, cum nec ipse
linguam Theutonicam, nec illi vicissim Italicam scirent: Tres igi-
tur annos ante triennium suæ captiuitatis fuscitati erant princi-
patus ante templa idolorum. Nam & Apulia rex Ecclesiam ve-
xauit, & totidem annis vero Pontifice Ecclesia caruit, multisq;
schismaticis patuit, qui verè templa Idolorum dicuntur. Iam in

confessus est, sub hoc Pontifice elationem paupertatis fuisse, quia
 pauperum facultatibus elatus, vi sibi pontificatum vendicauit,
 inquiens ad Cardinales, votum à se poscentes, Date mihi Petri
 chlamidē ego eam dabo Pontifici, pallium humeris suis imponens,
 cuius potentiam veriti Cardinales: Bononiensis enim Legatus e-
 rat, & stipatus militibus, natura miles, illum in Pontificem me-
 tu crearunt. Atq; hoc innuit rosa quā manu sinistra gestat. Obe-
 dientia tandem in eo fuit, nam à carceribus liberatus, ad Marti-
 num venit sese pedibus Martinus subiiciens, eum ut Pontificē ve-
 rum & unicum recognouit, sed etiam obedientiam omnes natio-
 nes uidem præstiterunt: Castitas instaurata: gastrimargia atque
 hypocrisis sublata est, cùm omnes nationes, & in primis Impera-
 tor, nimio gaudio effusus, nullo habitu dignitatis sua discrimine,
 conclave ingressus, gratias omnibus egit, qui tantum virum &
 tam necessarium Reipub. Christianæ propè extinctæ delegissent:
 & ante Pontificem prostratus, cum summa veneratione eius pe-
 des exosculatus est, quem contrà Pontifex, non secus ac fratrem
 in precio habuit, eiq; gratias egit, quod sua opera et industria pax
 tandem Ecclesiæ Dei redditæ esset. Hinc constat Pontificis ima-
 ginem, magnam falcam manu dextra continentem & meten-
 tem, bellum aduersus regem Ladislauum pro Ecclesia, designare.
 Crus cum pede nudum truncatum à sinistris, deiectionem & de-
 nudationem Ioannis repræsentat. A dextris litera B. siue pro li-
 tera ipsa sumatur, siue pro chalybe igniaria, carcerem, & tribuo
 lationem, maximè cum supina iaceat M denotat. Valeat
 ergo Pseudomagus cum suo monacho concio-
 natore, somnijsque vigi-
 lantium.

VATICINIVM XXI.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Incisio hypocrisis in abominatione erit.

Vacca ante quintum, & filij vrsæ pascentis figura,
manifestat locum, & modum, vnde adueniens solus
manifestat, vel denotat mihi primos amicos: & habens
virtutem, dispensa circa amicos: propterea inuenisti fi-
nem

nem dulcissimum, solus sublimaris ad gloriā, & mortuo relinques, potentissimè potentias : sicut imbre enim bene inuenies potentias.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur Martinus quintus, patria Rhomanus, Ottho columna, prius vocatus, non magis suo, quam Ecclesiæ iam labentis tempore Pontifex in Concilio creatus, nationum omnium, & Cardinalium consensu. Qui in pontificatu constitutus non somno, & otio, sed negotio & solicitudini deditus, omnia ad rem pertinentia miro perfecit modo. Vir antea nequaquam sagax existimat, sed benignus. In pontificatu tamen ita opinionem de se prius habitam redarguit, ut sagacitas quidem in eo summa: benignitas verò neque superflua, neque minimâ reperiatur. Quid agendum, & quid vitandum esset, statim reposita acutissimè dijudicabat. Brevis in dicendo, cautor in agendo, adeò ut prius rem factam, cernerent homines, quam ab eo excogitatam putarent. Ex eius ore nullum verbum tam crebrò quam iustitiae prodibat. Ad suos p̄fæpe conuersus, maximè ad eos qui provincias & ciuitates gubernabant, his verbis vtebatur, Diligite iustitiam, qui iudicatis terram. Indigebat tum profecto tali Pontifice Ecclesia Dei, qui nauiculam Petrischismatis, & seditionum omnium fluctibus quassam, redigere in portum salutis gubernaculo admotus sciret & posset. Summa: Vir hic in omni vita integer fuit. Idcirco vacca ante quintum, scilicet Martium constituitur, id est Iohannes vigesimus quartus sese pedibus Martini subiicit, id quod factum est opera filij vrsæ, id est, Sigismundi Rhomani Imperatoris, cuius figura, id est industria, manifestant locum & modum, scilicet Constantiam & artem,

vnde

vnde Martinus adueniens, solus manifestauit amicos, id est solus pacem & concordiam in Ecclesiam Dei, diu schismate & varijs calamitatibus vexatam inuexit. Virtute igitur, potestate scilicet Pontificali adornatus, omnia circa amicos dispensauit, id est ritè disposuit, quæcunque ad amicitiam & tranquillitatem spearent. Nulli tum latrones extabant maximè deuictio, & extincto Brachio Alphonsi militie duce, nulli sicarij & fures, licebat tum frui ocio et liberè per sylvas noctu etiam ac tutò commcare. Ac licet inter Philippum Ducem Mediolanensem, et Venetos subortum erat bellum calamitosum: uno in anno ter collatis signis pugnatum est, bis æquo Marte vtrinque discessum, tertio Philippi copia superata & Carolus Malatesta totius exercitus dux captus: Quocirca extrellum remedium Philippo erat Sigismundum Vilhelnum & Brunorum Scaligeros in Venetos concitare (ut fidem inueniat series nostra, & Venetorum splendissimum mendaciū elucescat, qui omnibus suis historijs tradunt, Scaligerorum familiam extinctam esse in Vilhelmo Canis Rabidi filio, eiusque duobus liberis, Antonio & Brunoro à Francisco Carrario, tempore Innocentij septimi, necatis. Hic porrò Martinus ab Innocentio quintus Pontifex est, sub quo & Sigismundus & Brunorus Scaligeri, dolo Venetorum, filij Canis & Bartholomæi ultimi qui Veronæ imperauit, apud Hungariæ regem existentes, in Venetos concitantur) Martinus tamen Pontifex Philippi res in maximo discrimine videns pacem inter Philippum & Venetos felicissimè composuit. Propterea inuenit hic Pontifex finem dulcissimum, id est summam obedientiam omnium nationum, & solus fuit sublimatus, id est ad summum fastigium pontificatus, existimationis, pietatis, & iustitiae euectus. Qui etiam mortuus potentiam summam atque obedientiam, suo successori reliquit, non secus ac imbre, cælitus affluenter demissum. Hinc factum

factum est, ut hypocrisis in abominationem venerit. Itaque Imagi-
 nis hic est Jensus, Papa compositis ad commiserationem mani-
 bus, probitatem & pietatem indicat. Vacca ante pedes Ioannem
 vigesimum quartum humiliatum, qua humilitate Martinus mo-
 tus, illum primum Cardinalem Tusculanum effecit. Imperator et
 Imperatrix, siue rex & regina, Sigismundum atque consortem
 illius innuit: ambo enim Concilio interfuerunt, & reverentiam
 Martino exhibuerunt. Significatur etiam rex Alouisius, Ludo-
 uici regis filius, qui à Martino regni Neapolitanititulum confe-
 cutus est, Cardinalium omnium consensu. In regnum namque per
 adoptionem à regina Ioanna Ladislai sorore vocatus erat. Quia
 de re Alphonsus Aragonū rex, de Martino conquestus est, quod
 diceret eius opera se à regina Ioanna abrogatum regno esse, quē
 prius hæredem instituerat, & Alouisium regis Siciliae filium, no-
 num hæredem institutum. Adhunc etiam Pontificem Oratores
 Cōstantinopolitani Imperatoris venere, pollicētes Græcos, quod
 ad fidem pertineret, velle in sententiam Latinorum venire, si
 æquæ conditiones proponerentur. Quæ omnia per semi imagines
 illas regum, intelligenda veniunt. Siue ergo per imaginem regis
 Imper. Sigismundus, siue rex Alouisius, aut Alphonsus: siue per
 reginæ imaginem, Imperatrix, vel regina Ioanna intelligentur,
 idem est: quod si duæ regum imagines sunt, aut duos reges desi-
 gnant, Alouisium et Alphonsum, aut duos Imperatores denotant:
 maximè verò Imperatores Orientalem et Occidentalem, illis de-
 signari putarem, quorum alter Pontifici obedientiam præstite-
 rat, alter præstare cupiebat, sicut in Eugenio quarto patet. Pa-
 cata hoc modo vndeque Ecclesia Dei, vir integerrimus, pontifi-
 catus sui anno decimoquarto, mense tertio Rhomæ Apoplexia
 moritur, etatis sue anno 63. & sepelitur in basilica Constanti-
 niana comitante populo Rhomano, comitante Clero, non aliter

flente quam si Ecclesia Dei, si vrbis Rhoma vnico atque optimo
parente orbata fuisset. Valeat ergo Pseudomagus cum suo Tan-
ro & id genus ementitis nenij.

VATICINIVM XXII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Occasionem filij Balac se stabuntur.
Alia Vrfa secundò pascens catulos: & in omnibus il-
la,

la, præterquam in vmbra tantum: natura temporum,
natiuitas abortiua. In vltima enim scribitur vltimæ.
Subsolares antè, vtrisque Coronis manifestantur, diui-
siones, totius pænitentiae.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic Eugenius quartus, patria Venetus, familia
Condeleria, Gabriel antea vocatus, Gregorij 12. ex sorore ne-
pos. Vir certè in vita varius. Principio enim Pontificatus sui
malis consilijs ductus, diuina humanaq; omnia perturbauit. Nam
et populum Rhomanum, Cardinalis Vrsini artibus, ad arma ex-
ciuit: & Concilio Basiliensi, vnde infinita mala orta sunt, au-
toritatem dedit, approbatis eorum per literas Apostolicas de-
cretis. Idcirco inquit Anselmus, Alia vrla secundò pascens
Catulos, id est Pontifex hic à primi vaticinij Pontifice Nicolao
tertio, familia Vrsino, secundus est, qui factio Vrsinæ faueat,
contra Columnensem inueteratum odium. Qui quidem Pontifex
in omnibus similis fuit Nicolao, quod ad patrocinium Vrsinorum
attinet, sed in vmbra tantum, id est, non ex Vrsina gente, sed
Vrsinam gentem tantum adumbrans & representans, veluti
quod sub vmbra sua, suoq; patrocinio, idq; malis consilijs, omnia fi-
erent. Verum postea ad se ipsum rediens, & remota vmbra, om-
nia prudenter ac constantissimè egit, vir aspectu insigni & ve-
neratione dignus: liberalis in omnes, tum vel maxime in litera-
tos, quorum familiaritate delectatus est: ad iram non facile mo-
uebatur ob iniurias illatas, & maledicentiam hominum, aut mi-
mos, & dicteria scribentium: Gymnasia omnia, & in primis
Rhomanum quam diligentissimè fouit: Religiosos mirum in mo-
dum dilexit, eosque opibus, & immunitatibus auxit: consiliis in-

paclis seruandis, & à vino abstinentissimus fuit. Bella autem ita
amauit, quod in Pontifice mirum videri debet, vt & Ladislaum
regem, cum Iuliano Cardinali in Thurcos miserit: quorum de nu-
mero ad triginta millia vno prælio cæsa, inter Hadrianopolim,
& Danubium sunt: & Delphinum Caroli regis Francie filium,
composita prius inter regem et Ducem Burgudie pace, cum ma-
gno equitatu in Basilienses concitauerit: cuius impetu dissipatus
ille conuentus est, & adimpletur, quod Anselmus prædixit. Na-
tura temporum, nativitas abortiuua, id est Basiliense Con-
cilium, pro ratione temporis, non tempestiuè ortum est. Proinde
in hac ultima occasione filij Balac, id est dissensione, et schisma-
te, præscribitur ultimæ. Felix enim in Concilio Basiliensi ultimo
schismate, ob varias, An Pontifex esset supra Concilium, nō sine
scandalo Reipub. Christianæ disceptationes, artibus Philippi Du-
cis Mediolanensis Eugenio infensi Pontifex creatus, & præscri-
ptus est, id est ad mortem usq; Eugenij permanxit. Unde magnæ
seditiones in Ecclesia Dei exortæ sunt: cum Christiana Respub.
trifariam diuisa, aut Felicem, aut Eugenium sequeretur, essent quod
qui neutræ vocarētur, videlicet Germani, quod neutri obtem-
perarent. Ceterū ante istas subsolares, id est Pontificias Conci-
liorumque diuisiones, utrisque coronis manifestatæ sunt pœnitentiæ
totius. Et Sigismundus enim Cæsar ab Eugenio coronam im-
perij suscepit, eodem anno, quo Nicolao Scaligero filio Sigismundi
Vilhelmi, mortua priore uxore Barbara Leopoldi Austrij fi-
lia, secundam videlicet Isabellam, Leonelli Astæ, & Alexan-
driæ Marchionis filiam elocauit: atque Concilij tempore ante ele-
ctionem Felicis, mortem cum vita permutauit: & Cæsar Græco-
rum ad Eugenium, primum Ferrariam, deinde Florentiam, Con-
cilio Basiliensi translato, ibique discussa, Græcorum et Latinorum
contentione, cum suis victus pœnitentiam egit. Fassi etenim sunt

Græ-

Græci, & spiritum sanctum à patre filioq[ue] procedere, homousion-
que esse, non à patre tantum, ut ipsi credebant, prouenire, & in
azymo sine fermento triticeo pane corpus Christi consecrari, ac
purgatoriū locum esse crediderunt, Postremo etiam confessi sunt
R̄homanum Pontificem verum Christi vicarium, Petriq[ue] legitio-
num successorem, primū in orbe locum tenere, cui & Orienta-
lis & Occidentalis Ecclesia meritò pareret. Abeuntibus autem
Græcis re hoc modo composita, Armenij etiam cum fide nostra
conuenere, sublatis crebris disputationibus eorum erroribus, pro-
mulgatisq[ue] Eugenij literis super ea re, querationem concordia
ostenderent, cum inscriptione, Datum in sacro sancta Oecumenico
caſſione Concilij Florentini, quod in Cathedrali Ecclesia habi-
tum est, Anno Domini 1439. vigesima secunda Nouemb. die. Ita
p[re]nitentia totius facile eluxit, & utriusque imperij corona Eu-
genio manifestata fuit: licet quidam occasionem Balac ſectati, &
Eugenium deturbare, suisq[ue] maledicēis commaculare, & censu-
ris conficere, conati fuerint. moritur pontif. sui anno 16. septimo
Kal. Martij 1446. Iam imago facile patet, Pontifex enim Eu-
genius vrsam, id est Cardinalem Vrſinum fouet, & hic sub
vmbra Pontificis, catulos suos pascit, ſicut expositum
est. Valeat ergo Pseudomagus, cum sua
fame, & ultima punitione, in-
signis impostor.

VATICINIVM XXIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Potestas, cœnobia, ad locum pastorū redibunt.
 Heu misera, sustinens passiones, ciuitas miserabilis,
 vt appareat, lumen mox tenebit circa paruum tempus
 sedens. In te omnino effusio sanguinum, vnde denarij
 incipientes non deficiant, & quinq; principatus à mo-
 narchia tua Draconem confringent, quem occidit li-
 lium:

lium: frustatim laniabunt membra illius non cæsa ad pugnam, intestina excitata: & mirabilem multitudinē cædcent gladio, ad millaria sex, septem numerata, & omnis implicitus fornicationes, & cædes maculatus, ad ultor, raptor, iniustus, sodomita, videbunt lumen ante oculos eius.

PAVLVS SCALIGER.

Depingitur Basiliense Concilium, Basileam appellat ciuitatem miseram, & tribulationibus idcirco subiectam, quod cupiat in ea Concilium elucere, & potius Florentino esse. Propterea inquit lumen mox tenebit, circa paruum tempus. Philippus Dux Mediolanensis enim, egrè ferens Florentinos, adiuuante Eugenio atque adhortante, Franciscum Sfortiam Venetis auxilio misisse, cum his agit, qui in Basiliensi Concilio erant, ut Eugenium citarent: fecere illi id quidem bis terue, Verum cum id ex sententia ei non cederet, eò dementiae eos perpulit, ut abrogato Eugenio, Amedeum Sabaudiae Ducem sacerorum suum, qui Eremitanam vitam ad Ripaliam cum quibusdam nobilibus ducebat, Pontificem crearent, Felicemque appellarent. Hinc, ut antea dictum est, magna seditiones in Ecclesia Dei exortae sunt. Hoc porro lumen Pontificatus Felix exiguo tempore gesit, qui, cum pacis & humilitatis amator existeret, mortuo Eugenio Pontifice, illico nullis pulsatus precibus, Nicolao eius successori humanissime cessit. relictoque nomine Papæ, Cardinalatus honorem retinuit, & à Nicolao Legatus de Latere Germanie creatus fuit. Ex Concilio Basiliensi planè effusio sanguinum seditionesque variae promanarunt. Hinc enim nomine Basiliensis Concilij triremes Gallicæ in Ionium missæ fuerant, aduer-

aduersus Eugenium: Hinc direptiones, & perturbationes ditios
nis Ecclesiasticæ: Hinc Philippi erga Eugenium odium, qui Fo-
rumliuum, Imolam, Rauennam, Bononiam tum opera Picenni-
ni occupauit, quo cogitata Eugenij disturbaret: Hinc Christiana
Respub. trifariam diuisa, & id genus infinita incommoda nata
sunt. Vnde denarij incipientes non defecerunt, id est centuriones
milites stipendijs conducti, Eugenio nō deerant. Hic enim cogni-
ta iniustitia, Delphinum Caroli Francorum regis filium cum ma-
gno equitatu in Basilienses concitauit, cuius impetu conuentus il-
lico dissipatus est, & quinque principatus à monarchia Basiliens-
sis Concilij, id est quinque nationes, Hispaniae, Galliae, Germa-
niae, Pannoniae, & Italie, Draconem id est Concilium illud sua
dispersione confregerunt: quod occidit lilyum, id est Delphinus Ca-
roli filius dissipauit. Quocirca frustratim membra Concilij lania-
ta sunt, quæ ad pugnam caesa non erant, & intestina excitata, id
est terga dantibus nationibus Cardinalibus Concilij, Basilea di-
repta & depopulata est, & eorum magnus numerus cæsus, quæ
depopulatio & clades, per sex vel septem milliaria continuata
fuit, atque illorum fornicatio cædes, adulterium, rapacitas, iniu-
stitia, sodomia retecta, ac tandem potestas Pontifici Nicolao red-
dita, & legitimis pastoribus à legitimo Pontifice ordinatis, &
cœnobij, atque id genus Ecclesiæ facultatibus præfectis cessum.
Itaque ciuitas armatis plena seditionem denotat Concilij Basili-
ensis, & Delphini in Basilienses impetum. Valeat igitur Pseudo-
magus cum suis ineptijs, qui per hanc ciuitatem Rhomam à Ca-
rolo quinto, nec dum nato, expugnatam, designari somniat. Erat
quidem tum Rhoma à Columnensibus & Romanis pressa, &
Philippo Duce Mediolani, qui omnem vim belli in Eugenium, v-
bique antea parta pace, conuerterat: nisi Antonij Ridij, præfecti
arcis sancti Angeli sagacitas fecisset: tum tamen neq; expugna-
ta, neque

ta, neque depopulata aut prorsus direpta fuit. Mirum deinde est,
quod Pseudomagus hic fateatur rem præteritam, cum tamē hacte
nus semper futuram inculcauerit, mendacij insigne argumentum.

VATICINIVM XXIIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona gratia, simonia cessabit.

Vulpinam figurasti amicitiam, patientem sensum
refrenas, sicut multum senex & canus habens sensum.

O Veniens

Veniens autem dupliciter, Volutiones septies voluntariæ omnes dimisisti, constringendas ad inuicem, & effusiones vallis sanguinum effundendas. Tu propter victoriam expandisti manus bene gratioſo, & brauium accepisti in fine ſceptri.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinū vigesimo quinto loco ponit Pseudomagus, autor verò vigesimo quarto attribuit: quo depingitur Nicolaus quintus, Thomas Sarzanus antea vocatus, à Sarzana oppido Lucensis agri, humili loco & familia natus, uno anno Episcopus Bononiensis, Cardinalis, & tandem Pontifex omnium consensu creatus. Vulpinam inquit figuraſti amicitiam, id est hic Nicolaus antequam Cardinalis fieret, cum Ioanne Caruagialla, qui postea sancti Angeli Cardinalis est habitus, in Germaniam missus erat, ad tollendum Basiliense Concilium, neutralitatemq. Redeuntes itaque ad Eugeniuū cum hac opinione, quod castigatis Germanorum postulatis, ſchisma & neutralitatem, rem quidē Rhomanæ ſedi pernicioſiſſimam fuſtuliffent, ſi ſtare promiſſis Germani statuiffent & voluiffent: idcirco ſubclamantibus omnibus, Cardinales decernuntur. Atque ita venit Nicolaus Rhomā dupliciter, ſcilicet Episcopus & Cardinalis, Vulpinam figurauit amicitiam, id est Conciliij Basiliensis vulpinas artes redigere in concordiam conatus fuit, patientia non fecus, ac ſi ſenio fuſſet confectus ſenſum refrenauit, id quod vel in illis diſputationibus, que cum Græcis Florentiæ, et Ferrariæ ſunt habitæ, egredię oſtendit. Hic dedit Rhomæ aurea ſecula, confilio illuſtris, omnique virtute illuſtrior: doctos excoluit doctior ipſe viros, abſtulit errorem, quo urbem infecerat ſchisma. Reſtituit mores, mœnia,

nia, templis, domos: Cinxit caput & Friderici & coniugis ipsius,
 aureo honore. Res Italas icto fædere composuit, et Rhomanæ lin-
 gue complurima volumina attica prodidit, quæ sexcentis iam an-
 te à annis in situ & tenebris iacuerant: misit & literatos viros
 per omnem Europam, quorū industria libri conquirerentur, qui
 maiorum negligentia, & Barbarorum rapinis iam perierant.
 Eleemosynas quoque multas in pauperes erogasuit: maximè verò
 in nobiles, ad inopiam ob varios rerum humanarum casus redi-
 ctos, Virgines inopes sua pecunia & munificentia maritis collo-
 cauit. Anaritiæ admodum expers fuit, vt neque officium ullum
 vendiderit unquam, neque beneficium Simoniaca prauitate du-
 etus ulli collocauerit. Gratus erga de se, et Ecclesia Dei meritos,
 amator iustitiae, pacis autor, et cōseruator: clemens in delinquen-
 tes, Ceremoniarum diligentissimus obseruator, nihil quod ad di-
 uinum cultum pertineret omittens. Reclè igitur prædixit An-
 selmus in hoc Pontifice bonam gratiam, & Simoniam cessasse.
 Septies sponte legatos misit ad Alphonsum regem, Philippū Du-
 cem, Franciscum Sfortiam, Venetos, & reliquos Italiae Princi-
 pes ad componendam pacem, sedandos exacerbatos animos, &
 impediendam profusionem sanguinis. Tandem pacatis rebus Ita-
 lie, expandit manus, vt, si quæ deinceps dissensio discordiaue
 inter eos orta esset, eius tollendæ ius potestatemq; Pontifex ha-
 beret: vt q; qui arma alteri intulisset, cognita à Pontifice caussa,
 is statim communis omnium hostis haberetur. Proinde bene gra-
 tiosus, veluti qui in fine sceptri brauium obtinuit, habitus est.
 In fine autem sceptri ait, quia paulò post, ubi audierat Con-
 stantinopolim captam, & Imperatorem Græcorum trucidatum,
 fatis concessit. anno pontifici sui octauo, 1455. Iam imago constat,
 Pontifici enim hic vulpes vexillum & claves defert, id est
 Felix quintus, qui dolo Philippi Ducis Pontifex in Concilio Basi-

liensi fuit creatus, hortante Friderico Imperatore, pontificatus se
sponte abdicauit. Quamobrem Nicolaus erga Amadeum vsus est
hac benignitate, ad hominem namque galerū Cardinalatus mi-
sit, eundemq; Legatum Germaniae fecit, ne omnino sine dignita-
te visueret. Valeat ergo Pseudomagus cum suo termino, & simi-
libus nugis.

VATICINIVM XXV.

ANSEL-

ANSELMVS EPISCOPVS.

Potestas & unitas imminuetur.

Væ tibi ciuitas septicollis, in qua R. litera laudatur,
 In mœnibus tuis tūc appropinquabit casus, & destru-
 ctio tuorum potentium & vindicantium iustitiā, quæ
 habet digitos tuos falcatos, est falx desertitudinis: & in
 altissimis blasphemabūt, syncopa cadit sanguis: Iohan-
 nis bona gratia, Constantinus, pauper eris, Vide autem
 tu qui sancta consideras, & sancta ferens super hume-
 rum, ne puluis tuus fiat opprobrium. In barba profun-
 da iuste incidet, & maximè vituperaberis. Item consili-
 arius mortis cuius nomen Ca. Bo.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinio indicatur excidium Constantinopolitanum. Væ
 inquit tibi septicollis ciuitas in qua R. litera laudatur, id est Rhō-
 ma quæ septem colles cōtinet. In mœnibus tuis tunc appropinqua-
 bit casus, id est res tua agitur, dum proximi paries ardet. Poten-
 tes tui cadent, qui vindicant iustitiam. Græci enim dum impe-
 rabant & proiustitia, id est Christiana Religione & libertate
 propugnabant, bene cum Rhomanis agebatur. Habebat enim
 Græcia Rhomanorum digitos falcatos, id est Græci Rhoma-
 nis aduersus Thurcam pro falce erant: iam vero ipsi facti sunt
 falx deserti, in cuius altitudine, id est imperio, dominatur nunc
 blasphemia, id est fœda Thurcorum gens, & infidelis. syncopa
 cadit sanguis. Iohannes bona gratia Constantinus,
 pauper eris, id est abscissus atque è medio sublatus est Con-
 stantinus, Iohannis bona gratia, tanquam fratri successor,

propterea à quia à Rhomanis vicinis, iunctis fædere Christiano,
 derelictus nil habuerit auxiliū: quae res Nicolao quinto mortem
 accinuit. Quocirca minatur Rhomæ inquiens, Vide autem tu Rhomæ
 circa sancta, id est reliquias sanctorum occupata. ne puluis tu-
 us, id est populus, aequè opprobrio ac Constantinopolis fiat. In bar-
 bam enim profundam incidet, id est primò Longobardia perua-
 det, cuius præcursor Philippus Dux est. Et tunc maximè vitupe-
 raberis, id est tunc cumulabitur in te summa blasphemia. sed id
 fore consilio inquit, cuiusdam consiliarij mortis cuius nomen Ca-
 Bo. Fortè innuit, quod sub Clemente Carolus Borbonius, exerci-
 tus Caroli quinti primarius Dux Rhomam occupauit, sed non si-
 ne graui iactura: ipse Borbonius enim cecidit, idcirco appellat il-
 lum Anselmus consiliarium mortis, cuius interitus militum ani-
 mos, quibus erat charissimus, grauissimè irritauit. Quare milita-
 ris insolentia, quam cæterorum Ducum autoritas compescere nō
 satis poterat, plurima petulantissimè designauit, acerba auditissi-
 mjs, qui Apostolicæ sedi sinceriter adhærent. Pontifex qui confu-
 gerat in Castrum S. Angeli aliquot post diebus, cum arctius pres-
 meretur, se dedidit, quæ tamen omnia gesta sunt Cæsare nescien-
 te: sicut postea res ipsa testatum fecit. Iam imaginis sensus diffici-
 lis esse nequit. Ciuitas hæc Constantinopolis est, in qua digitæ Rho-
 manorum, siue manus ipsæ abscissæ, id est potentia imminuta est:
 sunt autem depictæ tres alterutrinque, propter violatam fidem,
 qua Rhomani Græcis succurrere tenebantur, idq; in virtute tri-
 adis, quam homouision confessi Eugenio fuerant. Valeat ergo
 insanus Pseudomagus, cum sua Nurenbergensi ima-
 gine: hanc ille vigesimo quarto loco po-
 nit, cum autor illam statuat
 vigesimo quinto.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona operatio, thesaurū pauperibus erogabit.

Et reuelabitur virtus, qui habet pronomen monachi, petram habitans. Eia, venit mihi relinquens, iustū agrestem, & gemebundus congregans bona, dissipans omne brauiū iniquitatis, & iniustificatū. Quādo maior stella apparebit nigra? nudus itē vade ad inferiora terrę.

PAV-

PAVLVS SCALIGER.

Depingitur hic Calixtus, Alphonsus cognomine, Boria ante vocatus, patria Satiuensis, Cardinalium suffragijs Pontifex creatus, qui in omni vita integerrimus fuit, et eleemosynas Christi pauperibus frequentes erogabat, propterea illi Anselmus bonam tribuit operationem, & thesauri in pauperes erogationem, Et reuelabitur, inquit, virtus illius, qui habet pronomē monachi, id est qui veri monachi vitam & mores retinebit. Hic enim fuit in victu parcus, in sermone modestissimus, facilis aditu, quantum ei per etatem licebat: iam enim octagesimum attigerat annum: nec tamen de studijs suis quicquam remiserat, legebat ipse, aut legentes audiebat, si quid in tanto rerum fastigio ei temporis supererat. Officium transfigurationis Domini nostri Iesu Christi ipse composuit. Tantæ denique fuit sanctitatis, ut non dubitate rit Vsumcassianus Persarū & Armenie princeps, superatis per sepe hostibus, ad ipsum scribere, se quidem victoriam ex hoste reportasse, ob preces ab eo ad Deum habitas, eiusque beneficij diuinipotius, quam humanise aliquando memorem futurum. Itidem & Ioannes Scaliger, Hunorū princeps, & Dux militiae Hungarorum, cum Ioanne Capistrano, crucem pro vexillo hostibus inferente, ad Bellogradum contra Thurcos dimicantes precibus Calixti & Christianorum tribuebant, & Bellogradum ingenti clade superarunt. Sex enim hominum millia ex hostibus interfecit, cum parua nostrorum manu. Quare Thurcus perterritus Constantinopolim properè se recepit. Actum de crudelissimo genere tum certè fuisset, si Christiani principes, omisisse intestinis bellis & odijs, terra ac mari tantam victoriā prosecutis fuissent, quemadmodum Calixtus prædicabat & monebat. Quo fit ut recte Anselmus de huius Pontificis sanctitate vaticinatus sit, Petram

tram inquit illum habitaturum, quia in palatio domini Petri,
id est Ecclesia Christi, vera petra, habitauit firmus. Hic venit
Ecclesiæ optatus, iustus, & sollicitè congregans bona, aduersus
Christiani nominis hostes. Quamobrem Prædicatores per vniuer-
sam Europā statim misit, qui omnes Christianos in Thurcos ani-
marent, suisq; opibus profectionem adiuuarent, sedecim proinde
triremes Rhomæ ædificatas in hostem misit, Patriarcha Aqui-
legiensis præfecto, qui triennio maritima hostium Asianorum ve-
xauit, Insulas quasdam cepit, & magnas calamitates hostibus
intulit. Alphonsus rex, & Burgundie Dux Crucis signum susci-
pientes, ituros se in hostem profitebantur, vel armatos milites
missuros. Sacerdotibus propterea aliquot dierum supplicationes
decreuit, mādauit prætereat ut assiduo rogatu Deus flecteretur:
circa meridiem campanis signum dari iussit fidelibus, ut oratio-
nibus eos iuuarent, qui contra Thurcos cōtinuò dimicabant. Quo-
circa etiam officium transfigurationis, ut dictum est, instituit,
ac dissipauit omne brauum iniquitatis & iniustitiae prorsus ab-
rogauit. Reliquit centum & quindecim millia nummū aureo-
rum, quos in Iysus bellicos contra Thurcos comparauerat, sub ip-
sa Eclipsi mortuus est pontificatus sui anno tertio, mense tertio,
die decimo sexto. Idcirco prædictus Anselmus, Quando maior stel-
la apparebit nigra, nudus item vade ad inferiora terræ. Propte-
rea etiam nudus super saxum durum depictus est, cui adstat alius
sui ordinis, id est Dominicus sanctæ Crucis Cardinalis, & sum-
mus penitentiarius, vir quidem grauis & sapientissimus,
qui & ipse, dum Calixti funus celebrarent, mori-
tur. Valeat ergo Pseudomagus cum
sua egestate.

VATICINIVM XXVII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona intentio, charitas abundabit.

Mortuus quasi non videtur, & nunc oblitus eius aspectus: nouerunt cum multi: quamuis nullus iustus videat: à deitate & oriente manifestatus, ex insperato sceptris tenebit istius imperij. Stylus manifestatus in cœlo,

cœlo, præco inuisibilis ter clamabit maximè, Ite cum festinantia ad Occidentem septicollis, & inuenietis vi-
rum habitatorem, amicum meum, fortē, nō in regia domo, caluum, iustum, mansuetum & mitem, ac altæ
mentis, acutissimum ad videndum futura præcipue,
Iterum habebit septicollis imperium.

PAVLVS SCALIGER.

Desribitur h̄ic Pius secundus, Aeneas Sylvius, cognominé
Picolhomineus antea vocatus, natione Italus, Senis Oriundus,
Corfiniani ortus patre Sylvio, matre Victoria, patrum omnium
consensu Pontifex creatus, cuius pater à plebe Senensi cum re-
liqua nobilitate è Republica deiectus, ad fundum gentilitium
Corfinianum vallis Vrciae oppidum se contulit, infantemque eo
loci ex uxore suscepit. Hic tandem ad literas animum applicuit,
singulari memoria, & summa docilitate præeditus, parcè adeò
ac duriter vitam duxit, ut omnia ruris officia ob inopiam adire
sit coactus. Hinc est, quod Anselmus ait, Mortuus quasi
non videtur, & nunc oblitus eius aspectus: noue-
runt multi, quamvis nullus iustum videat, Quasi di-
cat, abiectus esse videtur, & in ignoratione hominum verfa-
ri, licet genus illius multis constet, nemo tamen iustum videt,
qui ad tantum fastigium euehetur. Deinde dicit, hunc habi-
tatem ad Occidentem septicollis, non esse in regia
domo, sed caluum, id est spoliatum, eiectum, veluti qui non
in palatijs, sed ruri vitam inopem agere didicerit. Idcirco cūm
Senis iuri ciuili operam nauaret, à necessarijs & cognatis ad-
iutus fuit, neque id, propter subortum inter Senenses & Flo-
rentinos bellum, caritatem annonæ veritus, & nobilitatem

plebi Senensi suspectam cernens, diutius continuare potuit: ideoque voluntarium sibi velut exilium adscivit, secutus amplissimum virum Dominicum Capranicū, qui tum Senis iter faciens ad Basiliense Concilium proficiscebatur. Quò cùm peruenisset, cum Bartholomæo Nouariensi Episcopo Florentiam, ubi Eugenius Pontifex erat, delatus est, & in Nicolai sanctæ Crucis Cardinalis clientelam insinuatus, patris certè optimi, ac omnium opinione sanctissimi. Deinde factus est scriba in Synodo Basiliensi, & litterarum Apostolicarum abbreviator, magnoq; in honore semper apud omnes habitus, et inter Collatores beneficiorum bis electus: in eoque conuentu persæpe oravit, & quoties aliquid per nationes agendum erat, unus semper ex Italica deligebatur, qui rebus aegendis præfasset: tanta erat in homine morum facilitas, & ingenij dexteritas. Legationes verò plures Concilij caussa obiuit. orator deinde ad Fridericum Imperatorem à Felice missus, tantum dexteritate ingenij apud hominem valuit, ut eum corona Poetica donatum in amicos, & Protonotarium receperit, ac tandem in Senatorium ordinem retulerit: qui postea ad Eugenium nomine Imperatoris legationem obiuit. Mortuo autem eo tempore Eugenio, dum alter Pontifex in locum demortui suffragijs patrum deligitur, Aeneas conclavi præfuit: nullus enim orator tum in uerbe erat, tanto munere dignior. Interea moritur Episcopus Tergestinus, in cuius locum Aeneas, se quidem inscio, à Pontifice, & Imperatore suffectus est. Hunc postea Imperator in Italiam iter ingressus præmisit, ut Leonoræ uxori è Lusitania, vel Portugallia ad Hetruscum littus peruenturæ honoris gratia obuiam fieret: quam vni sibi creditam ad Imperatorem, qui tum Senis erat, perduxit, Rhomam deinde tum proficisciens, priuatim & publicè (dum Cæsar Imperij corona donaretur) egit omnia. Imperator præterea ad Alphonsum salutandi hominis caussa iturus,

Ladislaum regium adolescentem, quem Pannonij, & Bohemi furtim à se abducere s̄epe tentauerāt, Rhomæ sub tutela, & custodia Aeneæ, cui plurimam fidem præstabat, reliquit. Tandem Imperator Rhomam reuersus, cùm gratias Pontifici egisset, in Germaniam proficiscitur, quam vbi attigisset, Aeneam statim ex mandato Pontificis, cum summa potestate oratorem in Bohemiam, & omnes Austriae ciuitates mittit, ibiq; rebus compositis, haud ita multò pōst ad conuentum Ratissonensem, ac demum ad Francofordiensem ablegat. Postea mortuo Nicolao Pontifice, Germani ferè permouissent Imperatorem, quo minus Pontificibus amplius obtemperaret, nisi quedam ad pragmaticam tendentia ab ipsis prius impetrassent. Nec certè multum absfuit, quin Imperator tumultuantibus obsequeretur. Quo minus autem id fieret, grauissima Aeneæ autoritas intercessit. Quocirca Imperator, spreta populū postulatione, Aeneam oratorem deligit, qui ad Calixtum mitteretur, & Friderici iuramentum Pontifici de more exhiberet: tota eius oratio autem fuit potissimum de bello Thurcis inferendo: adeò erat ad eam rem animatus. Iussu quoque Pontificis Neapolim ad Alphonsum proficiscitur, quò etiam totius ferme Italæ Legati de pace acturi conuenerant, & solus impetravit pacem, ac per pulit regem, copiosissima oratione, ad bellum maritimum Orientalibus inferendum. Inde verò Rhomam abiens iter in patriam facturus, à Calixto Pontifice retentus est, à quo etiam non multò pōst patrum omnium consensu in numerum Cardinalium refertur. Apud Calixtum verò tanto au toritatis & gratiæ fuit, vt hominem impulerit oratores ad Senenses mittere, qui tum discordia ciuili laborabant, vt populum tumultuantem ad pacem & concordiam adhortarentur. At ve rò dū in balneis Viterbianis valetudinis caufsa esset, bistoriamq; Bohemicam inchoasset, mortuo Calixto, Rhomam statim rediit:

cuius expectatio tanta fuit, ut magna pars populi Rhomani, officij causa obuiam progressa, hominē (quasi diuinarent) ut Pontificem salutant. Ad hunc enim consensu omnium Pontificatus deferebatur. Ingressus itaque conclave, patrum omnium suffragijs Pontifex maximus cretur. Hinc iam prophetia Anselmi clarè cernitur, quomodo abiectus & spretus Aeneas in aspectum hominum venerit, idq; præter expectationem. Deinde quomodo à deitate & Oriente, id est diuina prouidentia, ab Austriæ principe, Friderico Imperatore, multis legationibus & munis, quæ imperatorio nomine obijt, manifestatus sit, & præter suam opinionem sceptra pontificatus obtinuerit subito. Stylus enim in coelo manifestatus, id est vniuerso orbi Aeneas tanquam columna & asylum pacis & sanctitatis innotuit. Præco inuisibilis, id est vox Dei, ter clamauit maxime, hoc est primò per Calixtum, qui illum consensu omnium Cardinalem declaravit: secundò, mortuo Calixto, per populum Rhomanū, qui illi ex thermis Rhomam properanti obuiam tanquam Pontifici facti sunt: tertio, suffragia omnium patrum in conclavi, quibus Pontifex creatus est. Hæc omnia inuisibilis ille præco maximo clamore, & quidem properè egit. maximus clamor est, Pontificis maxi: maximus clamor est, populi Rhomani: maximus item clamor suffragia omnium patrum. Festinantem hanc vocationem fuisse manifestum est, quia à Calixto Cardinalis factus, vixdū Viterbianas thermas ingressus erat, cum Calixti obitum accepit, & statim Rhomam rediit, quem populus ut Pontificem salutauit: mox conclave ingreditur, & Pontifex maximus salutatur omnium patrum vnanimi consensu. Quid ergo clamauit ter præco inuisibilis? Ite cum festinantia ad Occidentem septicollis, & inuenietis virum habitatorem: id est virum, quem pontificatu decorare debeatis, oriundus est ab Occiden-

cidente iuxta situm Rhomanum. Senæ autem, si Rhomā spēctes,
 ad Occidentem positæ sunt. Itē, ergo inquit, Senas, ite ad ther-
 mas sive balneas Viterbianas: Hinc vocate amicum meum, &c.
 Hunc Pontificem appellat amicum suum, id est pium, vnde
 & re, & nominis Pius fuit: appellat fortē, quia magni animi,
 veluti qui se totum, confirmata prius Ecclesiæ ditione, ad curam
 Reipub. Christianæ conuertit. Nam & bellum ante eius pontifi-
 catum in Umbria exortum, eo Pontifice sublatum est: Assissia
 & Nuceria ab hoste recepta. Inter Ferdinandum regem, & Si-
 gismundum Malatestam, quod difficillimū factu videbatur, com-
 positæ inducit. Media hyeme ab urbe discedit, & per eas ciuita-
 tes iter facit, quæ civili discordia ad bellum potius, quam ad pacē
 spectare videbantur, atq; populos ad concordiam & quietem ad-
 abortatur: Mantuā postremō undequaq; ventū est, & in illo cele-
 berrimo conuentu actum, Pio ipso dicente, ut bellū communi om-
 niū decreto Thurcis indiceretur. Nihil certè ab eo prætermisſū,
 quod ad mouendos Christianorū animos pertineret. Magna qui-
 dē in dicendo Pij laus fuit, quod cùm saepius yisdem de rebus loque-
 retur, diuersa semper visus est dicere: tāta erat in homine elegan-
 tia et copia. Gallorū querimonias et calumnias, tribus actionibus
 acerrimè cōfutauit. Totā Europā, relicto externo bello, ad inte-
 stinū animos atq; arma connertentē, ad pacē rededit & sedauit.
 Nemine vñq; bello attigit, ad quē legatos non prius miserit, si quo
 modo ad sanitatē rationibus adduci posset. Minas Gallorū et pol-
 licitationes facile cōtempſit. Sigismundi Malatestæ Eccl. Rho. ve-
 etigalis furores ac rabiē compressit. Ac ita grauiſſ. bellis libera-
 tus, postq; et Ferdinandus de Renate triumphasset, expeditionē
 Asiaticam, q; in Mantuano cōuentu, regū ac principū ambitione,
 & auaritia fuerat omis̄a, repetit: Regi Bohemiæ de fide Catho-
 lica male sentienti diē dicit. Tantæ inq; constantiae et fortitudinis
 fuit,

fuit, ut tota ægritudine, graui quidem & longa, occupationes intelligendi, causas diuersarum gentium audiendi, inhibendi, decernendi, iudicandi, signandi, admonendi, castigandi intermisserit nunquam. Non reges, non Duces, non populos, non tyrannos, in se, aut Ecclesiasticum quempiam delinquentes, bello, censuris, interdictis, execrationibus persequi prius destitit, quam eos ad sanitatem rediisse cognouerit. Nil regibus, nil ducibus, nil populis timore & auaritia concessit unquam. Quosdam verò severissimè arguit, quod ea peterent, que sine Ecclesiæ detrimento, & eius ignominia fieri nullo modo possent. Tantum terroris dominis quibusdam, Italicis præsertim, iniecit, ut officio & fide nil antiquius ducerent. Ut hostes publicos constanter persecutus est, sic amicos humanissimè & officiosissimè fouit. Fridericum Romanorum Imperatorem, Matthiam Scaligerum Hungarorum regem, Ferdinandum Alphonsi filium, Philippum Burgundum, Franciscum Sfortiam, Ludouicum Gonzagam vehementer dilexit. Viuendi rationem ita partiebatur, ut oīj & desidiae accusari nullo modo posset. Surgebat manè aurora illucentem, et habita ratione valetudinis, ac re Diuina castè & pie facta, ad negotia publica statim egrediebatur. Functus officio, ac per hortos recreandi animi gratia delatus prandebat, mediocribi vtebatur, non exquisito & lauto, cibos raro sibi apparari iussit, quod apponebatur hoc edebat. Vini parcissimus: dilutiq; ac lenis magis quam austeri amator. Sumpto cibo, dimidium horæ cum domesticis aut fabulabatur, aut disputabat. Cubiculum deinde ingressus, cum paululum quiescesset, horis Canonicas de more repetitis, tam diu legebat, aut scribebat, donec ei per munera publica licuisset. Idem faciebat noctu, quod die, post cœnam: Nam & legebat, & dictabat, usque ad multam noctem in lecto iacens, nec amplius quam horis quinque aut sex quiescebat. Aspectu severitatem, facilitatem

cilitate conditam ostendebat. Circa cultum corporis, neque morosus neque negligens, laboris patiens habebatur. Sitim aequo animo, & famem tolerauit. Habuit morbos familiarissimos tussim, calculum, & podagram. Aditu, etiā dum egrotaret, facilis erat, verborum parcus, iniuitus petita negauit. Pecuniarum quantum collegit, tantum erogauit: quarum neque studiosus, neque aspernator fuit. Dum numerarentur, dum reponerentur, interesse nunquā voluit. Multos, muneribus aulicis, & beneficijs Ecclesiasticis iuuit, literatos dico. Orantes, aut poemata recitantes, libēter audinit: eorumq; iudicio, qui aliquid sapere viderentur, sua scripta commisit. Mendaces & delatores odio habuit, iram facile collegit, collectam facillimè repressit. Lacescentibus eum conuicijs, & dictis petulantioribus constanter ignouit, nō Sedi Apostolicæ facta esset iniuria: cuius dignitatem adeò acriter tutatus est semper, ut eius causa magnorum regum ac principum graves inimicities frequenter suscepit. Erga domesticos mira comitate & facilitate vtebatur. Nam quos vel inscitia, vel ignavia delinquisse deprehendisset, paterna charitate admonebat. male de se opinantes, vel loquentes coercuit nunquam: liberè enim in libera ciuitate loqui omnes volebat. Querenti, nescio cui, apud se, quod male audiret, respondit: De me quoque, qui male sentiant, si in Campum Floræ proficisceris, multos audies Rara veste vtebatur, & argento frugali magis, quam regio. Eius enim voluptas omnis, quando à numere publico vacabat, in lectione & scriptione frequenti reposita erat. Libros plus quam sapphiros & smaragdos charos habuit, quibus Chrysolitorum magnam copiam inesse dicebat. Mensam autem artificiosam ita contempsigit, ut ad fontes, ad nemora, ad loca agrestia delatus, que sepe frequentabat animi causa, nō apparatu pontificio, sed humili ac propè rusticano sit vſus. Non libenter solus comedebat. Inter cœnandum

Q de stu-

de studijs bonarum artium loquebatur, memoriam veterum repe-
tebat: & quid quisq; laudis vel dicendo, vel scribendo consecutus
eset, exquisito iudicio ostendebat. Ad virtutem suos frequen-
ter adhortabatur, à vitijs deterrebat, cùm eorum res gestas
commemoraret, qui in vita aut rectè, aut perperam egissent.
Homo fuit verus, integer, apertus, nil habuit ficti, nil simu-
lati. Christianam autem religionem ita coluit, & obseruauit,
vt omnem prorsus hypocrisis suspicione à se remoueret, fre-
quenter confitebatur, & communicabat. Rem diuinam aut
ipse faciebat, aut dum fieret, obseruatis de more ceremo-
nijs omnibus, astabat. Somnia, portenta, prodigia, con-
tempsit semper. Fulgura procurauit nunquam. Geomantibus,
& cæteris id genus, nullam fidem adhibuit, timiditatis & in-
constantie signum nullum in homine cognitum. Extolli secun-
dis rebus, & perturbari aduersis nunquam visus est, suos ple-
runque vt timidos & formidolosos reprobavit, quod acceptas
clades (vt in bello contingit) aperte ei denunciare vereren-
tur. Incommodis enim consilio, & manu mederi posse dicebat, si
id tempus, quod accidisset, scitum foret. Socios belli, vel ma-
gnitudine impensa, vel hostium potentia perterritus deseruit
nunquam. Bella suscepit, innitus tamen, & mulcens, & maxi-
mis iniurijs lacefatus, pro tutela Ecclesiæ, pro defensione religio-
nis. Eo die, quo è vita migravit, duas horas ante extremum
vitæ spacium patres Cardinales ad se vocatos, constanti animo,
& voce non inconcinna, ad concordiam in eligendo nouo pontifi-
ce adhortatus est, quibus item honorem summi Dei, dignita-
tem Ecclesiæ Rhomanæ, bellum à se in Thurcos susceptum, sa-
lutem animæ suæ, familiam omnem, nepotes verò maximè, si
commendatione dignos se p̄æstiterint, constanti ac graui ora-
tione commendauit. Petijt sponte sacramenta omnia, & si-
gna

gna integrissimi Christiani omnibus in rebus præse tulit. Prætereà vero acerrimè tum quidem disputatione, cum Laurentio Rowerella Episcopo Ferrariensi, theologo doctissimo, Liceretne extremam vocationem iterare, qua semel inunctus fuerat, dum Basileæ pestilentia grauiissimè ægrotaret. Orationes Canonicas, ut intermitteret in tanta animi anxietate, neque domesticorum quidem precibus exorari potuit. Symbolum Athanasij constanter pronunciauit: & pronunciatum verissimum ac sanctissimum esse dixit: non mortem exhorruit, non perturbationis, aut inconstantiae, dum supremum spiritum efflaret, signum aliquot edidit. Extinctus profectò magis, quam mortuus, dici potest. Affirmant polinctores, viuacissimum cor in homine inuentum. Mortuus est Ancone anno sexagesimo quarto supra quadringentos & mille, decimo septimo Calendas Septembbris horam circiter tertiam noctis, anno pontificatus sui sexto, diebus sex minus. Hinc iam abundè satis constat, quod de hoc pontifice optimo prædixit Anselmus, idque ex Rabano, illum pius fuisse, formam, iustum, mansuetum, & mitem, atque prudentem, veluti qui præterita diligenter recognosceret, præsentia sedulò pensaret, & futura perniciitate quadam diuinii ingenij prospiceret. Vere ergo in hoc pontifice septicollis, id est Rhoma, habuit imperium, & bonam intentionem, atque charitas abundauit. Idcirco etiam depingitur hic papa, coronam suam, à capite suo deponens, eamque sibi commissis ouibus dans & impertiens. Utinam non tam pontifices, quam vniuersus clerus, hunc optimum, maximum pontificem, & patrem vniuersae Ecclesiæ, id quod noster optimus maximus pontifex Pius quintus sedulò fecit, imitentur, & eius vestigia insequantur, nihil quicquam dubitarem, quin Ecclesiæ simul cum ordine rediret pristinatum dignitas, tu tranquillitas, ad omnipotentis Dei gloriā, & accederet

et labascenti, quod accessit nascenti, videlicet timor principibus, qui sic Rempub. administrarent, tanquam breui regi regum de singulis rationem reddituri: prophetiae donum pastoribus, charitas triplex, quam dominus à Petro stipulatus est, cuius curam illi demandaturus: hanc certe in optimo hoc pontifice perspicue cernimus: Sacerdotibus sobrietatis & castitatis amor: populo bona voluntas obtemperandi præceptis diuinis, ac promptitudo obsequendi ijs, per quos iuxta suum animum Deus voluit res humanae administrari. Quis det viuere ut id videre contingat? O si vi-
derem in vita mea, Ecclesiam Dei talibus innixam columnis. O si
domini mei sp̄s am cernerem tantæ commissam fidei, tantæ cre-
ditam puritati. Quid me beatius quidue securius? cum eiusmodi
circa me vitæ meæ & custodes spectarem simul & testes: quibus
omnia mea secreta securè committerem, communicarem consilia:
quibus me totum refunderem, tāquam alteri mihi. Qui si vel-
lem aliquatenus deviare, non sinerent, frenarent præcipitem, dor-
mitantem fuscitarent: quorum me reuerentia & libertas extol-
lentem reprimeret, & excedentem corrigeret, quorum me con-
stantia & fortitudo nutantem firmaret, erigeret diffidentem:
quorum me fides & sanctitas, ad quæq; sancta, ad quæque bone-
sta, ad quæq; amabilia, & bonæ famæ pronocaret. Ut autem ex
plurimis huius optimi pontificis scriptis, in multos libros multa-
que volumina digestis, saltem aliquem gustum illius candoris &
pietatis habeas, ex sententijs, quas in proverbij modum reliquit
multas, partem aliquam, quòd ad institutionē humanæ vitæ per-
tinere visæ sunt (quam ob rem & nos hunc laborem suscepimus)
subiungere institui.

Diuinam naturam credendo melius, quam disputatione intelli-
gi, ac comprehendere posse dicebat.

Omnem sectam autoritate firmatam humanaratione carere.

Chri-

Christianam fidem, etiam si miraculis non esset approbata, honestate sua recipi debuisse.

Vnius diuinitatis tris esse personas, non qua ratione probetur, sed a quo dicatur, animaduertendum.

Mortales meſores cœli & terræ, audaces magis videri, quam veros.

Siderum inuenſigare cursus, pulchrius esse, quam utile.

Amicos Dei & hac, & futura perfrui vita.

Sine virtute nulli solidum esse gaudium.

Neq; auarum pecunia, neq; doctum cognitione rerum unquam repleri.

Cui plura nosſe datum est, cum maiora sequi dubia.

Plebeis argenti, nobilioris auri, principibus gemmarum loco, literas esse debere.

Bonas medicos non pecuniam, sed bonam valetudinem aegroti querere.

Artificiosam orationem stultos, non sapientes fleclere.

Sanctas esse leges, quæ vaganti frena licentia imponunt.

In plebem vim habere leges, in potentes mutas.

Res grauiores armis, non legibus diffiniri.

Urbaniſ ſuam domum ciuitati, ciuitatem regioni, regionem mundo, mundum Deo ſubijcit.

Lubricum esse primum apud reges locum.

Vt in mare flumina omnia, ſic vitia in magnas aulas fluere.

Affentatores maxime, quo volunt, reges ducere.

Nulli magis principes aures, quam delatori preſtare.

Pessimam regibus pestem adulatoris linguam.

Regem, qui nulli fudit inutilem eſe: nec meliorem, qui omnibus credit.

Qui multos regit, à multis regatur oportet.

*Non esse regio nomine dignum, qui suis commodis publicame-
titur: neq; qui sacra neglegit, Ecclesiæ prouetum: neq; regem qui
iuri dicundo non assidet, vœtigalia digna petere.*

*Litigatores, aues: forum, areā: iudicem, rete: patronos, aucu-
pes dicebat.*

Dignitatibus viros dandos, non dignitates hominibus.

*Magistratus alios mereri & habere: alios habere & non me-
reri.*

Graue pontificis onus, sed beatum ei qui benè fert.

Indoctum Episcopum asino comparandum.

Corpora malos medicos, animas imperitos sacerdotes occidere.

Vagum Monachum Diaboli mancipium esse.

Virtutes Clerum ditasse, vitia pauperem facere.

*Sacerdotibus magna ratione sublatas nuptias, maiori resti-
tuendas videri.*

Fideli amico nullum thesaurum anteferendum.

Vitam amico, ininidam morti comparandam.

Hostem in se nutrire, quinimis filio ignoscit.

Nulla in re auarum placere hominibus, nisi in morte.

Vitia hominum liberalitate obtegi, nudari auaritia.

Mentiri servile vitium esse.

Vini usum & labores, & mērbos auxisse mortalibus.

Vinum quod mentem excitet, non quod obruat sumendum.

Libidinem etatem omnem fœdere, senectutem extinguere.

Quietam vitam non aurum ipsum, non gemmas præbere.

Dulce bonis, durum inquis, mori.

*Generosam mortem turpi vitæ, omnium philosophorum sen-
tia, anteferandam.*

*Hæc & similia multa proverbia Pius secundus solebat in me-
diū proferre. Valeat ergo Chimæra pseudomagi.*

VATICINIVM XXVIII.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Præuaricatio concordia erit.

Ecce iterum homo de primo genere abscondito intrans, simul nudus venit de petra tenebrosa, & secundus splendentem incipit vitam, imago secundævitæ: verissimè tantum solidè solidus duplicatorum annorum introibit mortuus petram.

P A V.

PAVLVS SCALIGER.

Describitur hic Paulus secundus, Petrus Barbo antea vocatus, patria Venetus, pontifex creatus prid. Calend. Septembris 1464. quem Anselmus dicit esse de primo genere abscondito. Eugenij enim pontificis ex sorore nepos erat: Hic nudus venit de petra tenebrosa, id est de urbe Veneta, quae tenebrosa est, partim propter aquas, partim propter mercaturam, partim propter tyramidem, quibus rebus candor petræ Petri, atque etiam imperij obscuratur, tum quod diuites difficile regnum Dei apprehendant, tum quod omnia rapinis, dolis, fraude, & tyrannide Veneti, eieclis & pulsis veris dominis, & heredibus, ac Imperij principibus, contra Dei & Ecclesiæ doctrinam, naturæq; & legum omnium constitutiones, possideant: quo circa Venetiæ merito dicuntur tenebræ, & Ecclesiæ & Imperij. De urbe ergo Veneta, ex mercatura, prorsus inductus, venit iste Paulus. Adolescens enim adhuc itarus in mercaturam erat, & iam scrinium & arma in triremes detulerat, cum ei nunciatum est, Gabrielem Condelemarium, auunculum suum pontificem creatum esse. Substituit ista q; adhortantib. amicis, & Paulo Barbo maiore natu, ac literis licet iam adultus esset, operam dedit: nec tam ob ætatem admordū profecit: qui quoniā potius quietem, quam negotia appetebat, opera fratris Pauli, apud Eugenium sollicitantis, Petrus ab Eugenio auunculo vocatus, Archidiaconus Bononiensis, ac nō ita multo post Episcopus Ceruiae, & Protonotarius creatus est. Quibus facultatibus aliquot annis vitā dicens, tandem Cardinalis creatur, instantibus quibusdā Eugenij familiaribus. Ita ergo nudus bonis artib. & virtutibus, de petra tenebrosa accitus fuit, & tandem successit Pio secundo & ipse sibi Pauli secundi nomē deligēs, licet

licet dissimilis moribus, splendentem vitam agere cœpit, imaginem saltem secundæ vitæ, id est Pij secundi, non rem retinens. Nam statim ubi magistratum in ijt, siue quod ita pollicitus erat, cum permutare Episcopatum Vincentium in Patavinum, obstante Pio non potuerit, siue quod Pij decreta & acta oderat, abbreviatores omnes, quos Pius in ordinem redegerat, tanquam inutiles & indoctos (ut ipse dicebat) excutorauit, & bonis atque dignitate, indicta caussa, spolianuit: quos etiā propter eruditionem, & doctrinam ex toto orbe terrarum conquisitos, magnis pollicitationibus, & præmijs vocare ad se debuerat. Si quis illorum prouocabat ad publicos iudices (quos Rotæ auditores vocant) hunc ille toruis oculis aspiciens, Ita nos, inquit, ad iudices reuocas? ac si nescires omnia iura in scrinio pectoris nostri collocata esse? sic stat sententia, inquit: loco cedant omnes, eant quò volunt, nihil eos moror, Pontifex sum, mihiq; licet pro arbitrio animi aliorum acta & rescindere, & approbare. Hic prætere à nihil nisi noctu agebat. Multos innocentes in exilium egit, multos carceribus mancipauit, quæstionibus subiecit: multos etiā Canonicos viros pios suis Canonicatibus se abdicare impulit: licet quidam eius minas contemnentes, tempus vindicandæ libertatis expectarint: quod postea eo mortuo eluxit. Scarampos magnis facultatibus spolianuit. Auersanos comites oppresit, & nouem castellis exuit. Frigidas caussas prætendebat quibus iniurias inferret. Nam & eos pro hæreticis habebat, qui nomen Academie vel serio, vel ioco commemorarent. Omnia ferè dolo et insidijs aduersus omnes agebat. Ideo inquit Anselmus, præuaricatio concordia erit. Unde abundè patet Paulum secundum, neque Eugenij auunculi, neq; Pij secundi mores, quin potius imaginē quandom nudam pontificatus retinuisse. Vitam splendentem illū duxisse historia testatur. Erat enim magni ac vasti corporis, ad-

eo, ut, dum ad rem diuinam proficeretur, solus emineret. Fuerere qui dicerent eum, cum in publicum prodiret, faciem sibi fucis concinnare. De apparatu Pontificio, non est cur ambigas, maiores ab hoc uno superatos, regno presertim, siue mitram velis appellare, in quam multas opes contulit, coemptis vndiq; ac magnis precijs, adamatis, sapphiris, smaragdis, chrysolitis, iaspidibus, vniionibus, & quicquid gemmarum in precio est, quibus ornatus tanquam alter Aaron in publicū forma humana angustiore prodibat. Inspicitum ab omnibus volebat & admirari. Hanc obrem nonnunquam peregrinos in urbe retinuit, intermissa ostendendi sudarij consuetudine, quo à pluribus eodem tempore cerneretur. Præterea verò ne solus à cæteris differre videretur, publico decreto mandauit proposita pena, ne quispiā bireta coccinea (ita appellant capitis tegmen) præter Cardinales ferret: quibus etiā primo pontificatus sui anno pannum eiusdem coloris dono dedit, quo equos vel mulas sternerent, dum equitant. Voluit præterea indecretum referre, ut galeri Cardinalium ex serico coccineo fierent: sed id quo minus decerneretur, vetuere illi, qui bene sentientes, diminuendam esse Ecclesiæ pompam, non augendā cum detrimen-
to Christianæ religionis, prædicabant. In pecunijs colligendis ita diligens fuit, ut ferè semper Beneficia, & Episcopatus his comiteteret, qui officiū aliquod venale haberent, unde elici munus posset. Omnia enim officia tempore suo venalia erant, quamobrē factum est, ut qui Episcopatū, aut beneficium vellet, officiū aliquod emeret, quo lenocinio, quod vellet, consequeretur, superatis competitioribus omnibus doctrina et probitate vitæ quoquis magistratus et honore dignis. Præterea verò cum Episcopatus vacaret, quo plures annatae eodem tempore soluerentur, digniores (ut ipse prædicabat) ad ubriores Episcopatus mouens, magnā pecuniarum vim vndiq; colligebat. Redimendarū quoq; pensionū usum nō improba-

probauit. His autem pecunijs interdū etiam ad liberalitatem vtebatur. Nā & Cardinales, pauperes maximē, & Episcopos, et principes ac nobiles domo extorres, virgines & viduas: agrotos frequenter iuuabat. Curauit item, vt Rhomae annona, ceteraq; ad victum pertinentia vilius, quam antea venderentur. Fecit etiā, vt Matthias Scaliger, rex Hungariae, et stirpe Georgij Bohemi funditus sustulerit, & nomen hæreticorum fuerit deleturus, nī Poloni id regnū ad se pertinere dicentes Matthiā tenuissent bello laceſſitum, quo minus regno Bohemiae potiretur. Aedificauit etiā Paulus splendide ac magnifice tum apud S. Marcū, tum verò in Vaticano, quod ad munificentia pertinet. Venationē quoq; miro apparatu edidit Duci Ferrarensi in campo Merulæ. Adire hominem die dormientē, ac noctu vigilantē, attreclantemq; gemmas, & margaritas difficile erat, nec nisi post multas vigilias: quod si tibi patruissent fores, audire hominē, non audiri ab homine necesse erat. Saepè quod promiserat, mutata sententia, inuertebat. Amicitias principū ac populorū non diu seruauit, quod viarum partiū haberetur. Varia cibi genera sibi apponi volebat, & peiora queq; semper degustabat. Clamabat interdū, nisi que expetebat ex sententia ei apposita fuissent. Bibacissimus quidem erat, sed vina parua admodum & diluta bibebat. Peponum esu, cancrorum, pastillorū, piscium, succidi e admodum delectabatur. Quibus ex rebus creditū est ortam apoplexiā illā, qua ē vita solus in cubiculo, nemine vidente, secūda hora noctis, cùm eo die letus etiam consistoriū habuisset, sublatuſ est, pont. sui anno sexto, mense 15. Kal. Augusti. 1471. Nā duos pepones et quidē prægrandes comederaſt eo die, quo sequenti nocte mortuus est. Iustus tamen est habitus, et clemēs. Plerosq; aut latrones poena carceris ad sanitatē redigere conatus est: fures, parricidas, perfidos, piuros. His manitatis aut studia ita oderat, et cōtemnebat, vt eius studiosos

uno nomine hæreticos appellaret. Hanc ob rem Rhomanos adhortabatur, ne filios duntius in studijs literarum versari paterentur, satis esse si legere & scribere didicissent. Durus interdum, et inexorabilis, si quid ab eo peteres, habebatur: neque hoc contentus, connicia & probra in te coniiciebat: plura tamen praestabat quam vultu præ se ferret. Vno postremo tamen laudari potest, quod domii monstran non aluerit, quodq; domesticos suos & familiares in officio continuerit, ne ob fastum, & insolentiam populo Rhomano, & aulicis stomachū facerent. Ita satis apparet quantum mutatus fuerit à suo prædecessore Pio secundo, & aunculo Eugenio, quorum non nisi fictam quandam imaginem, & splendorem externum vitæ præ se tulit. Idcirco inquit Anselmus, verissimè tantum solidè solidus duplicatorum annorum introibit mortuus petram, id est, putabat ad senectutē usq; se vitā perducturū: Cæterū falsus opinione, cùm iam firmasset pontificatum, et omnia integrā pro voto composuisset, duplicatorum annorum petram introiuit, hoc est sex annis elapsis mortuus sepultus q; est. Solidum namque dicitur quod tres dimensiones habet: Hic autem dimensio pro anno accipitur. Tria igitur duplicata, efficiunt sex: sexto etenim anno, mense decimo sui pontificatus è viuis excescit, ut dictum est. Imaginis proinde sensus est, Angelum astare Pontifici, coronam capitis illius ad se inclinatam primis digitis tangere, ex quo tactu attonitus, subito manus ad Deum tendens concidit, id est apoplecticus moritur: quod vel apoplexiæ etymon secum adfert: addit hic quedam ex Rabano Theolosphorus minus apta. Valeat ergo Pseudomagus cum sua chimærica electione.

VATICINIVM XXIX.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona occasio viuentium, sacra cessabunt.

Accipe Cidarim mundam tibi commissam, & superinduere nouis vestimentis senex sensu, sacerdos Dei magne, ne pigriteris, sed recipias: potentissimè pensa de fine, & ad bonum dirige sceptrigeram, alia quidem non metuens. Tempus enim de super istud recepisti, so-

R. 3 Iùm

lum tribus auroris circumdati anni, & vndenario stelllarum completum: vni tandem fini sacratum, quod admiraris, reliquisti: placide placasti altercationem, sequere vocationem: ad præsentem gloriam benè venisti. Dixit autem principijs, Benè comple vniuersam culturam, & habitationes cœlestes ambula. Cœlestie nim inest principium bonorum & finis.

PAVLVS SCALIGER.

Hoc vaticinium ad Sextum quartum, Franciscum à Ruere antè dictum, genere Ligurem, vrbe Sauona oriundum, ordinis fratrum Minorum ministrum accuratissimum, spectat. Hic vir certè non minus arte, quām ingenio clarus fuit, politioribus literis apprimè à teneris annis imbutus, labore incredibili ad diuinarum humanarumq; artium apicem concendit, ut omnes Italos literis laceffere, & vincere facile potuerit, quod facile produnt ex eius scrinio chartaceo nonnulla eius opera, nō minus concinnè, quām eleganter scripta: quæ iam in lucem prodierunt: scilicet, De potentia Dei, De sanguine Christi, De conceptione beatæ Mariæ, & aliorum innumera propè supellex, fortasse puluerulento situ squalida iacent. Et ut ante pontificatū adeptum, clemens, pius, & in omnes mansuetus extitit, ita magistratu pontificio insignitus, omni virtute cœpit cæteros præcellere: ad vitia testudineus: ad virtutis & bonarum artium studia equis velisq; ocyus anhelabat. In pauperes pius, in religiosos munificus, & ad ius cuique reddendum vigilansissimus erat. Principes clade militari patria extorres & proprio regno pulsos, præsertim Palæologorū liberos, ex quibus Magdalena Thomæ Palæologi filia, ac neptem Constantini vltimi Græcorum Imperatoris, Matthia

rege

rege procurante, Bonifacio filio Nicolai Scaligeri, cuius suprà
mentio facta est in Eugenio quarto, elocavit: & Bosnae reginam
Stephani Scaligeri regis vxorem, Magdalena Lazarus Despo-
ta Seruia filiam et heredem (Stephanus enim à Mahomete ex-
coriatus fuerat anno Domini 1464. & regno exutus) aliosq; cō-
plures à Thurco infestatos summa opera iuuare curauit. Vrbem
Rhomam cœnosam, & strati penè expertem, cariosa vetustate
desolatam, nec non debilioribus fulcris nutantem, eiusq; templis,
omni ope instaurare sategit, nec non omnia eius compita cultissi-
mè strauit, & varijs beneficijs sibi Rhomam adeò astrinxit, ut
non iniuria ipsius alter Rhomæ conditor vocandus sit. A quarto
sui pontificatus anno Iubileū per totum Christianitatis orbem ho-
norificè celebrauit, vt quam diu vitia delituerant recondita, sta-
tim cor de contrito confessa Christi fidelibus abluerentur. Et li-
cet hic multos habuerit detraactores (id quod viris sanctis propriū
est) optimus tamen Pōtifex fuit. Summa enim alacritate & ani-
marum custos extitit, & cupiditatem à se resecauit, & iras com-
pressit, & malitias extirpauit. Quocirca inquit Anselmus, Ac-
cipe cidarim mundam, id est pontificium capituli insigne tue
fidei cōmissum: & super induere nouis vestimentis senex
sensu, id est sapientia & potestate noua atque diuina. Hoc onus
sacerdos magne Dei, ne recuses, sed recipias animo prōpto
atq; hilari: & in potestate constitutus pensa, id est age de fine,
hoc est inter Italie principatus, compositis rebus, tam immanem
tumultum seda, eiusq; furor ifinem impone, Et ad bonū dirige
sceptrigeram, id est regnum Apulie: alia quidem non me-
tuens. Nihil enim Italie magis exitio fuit, quam contentiones et
bella, quæ suscepta erant pro regno Apulie. Spacium autē huius
penititationis datur Rhomanis pontificibus tempus, quod tribus
auroris annuæ reuolutionis, id est tribus Imperatoribus,

Friderico, Maximiliano & Carolo quinto, atque stellis compleatis vndecim tantum, id est vndecim Pontificibus duxerat, constat. videlicet Sexto quarto, qui diem suum obiit 1483. Innocentio octauo, qui mortuus est 1492. Alexandro sexto, sub cuius pontificatu natus est Michael filius Bonifacy Scaligeri pater meus, anno Domini 1498. in festo Margaretha: decessit auctem Alexander 1503. Pio, Pij secundi nepote, qui fatis concessit sui pontif. die 16. Iulio secundo, qui vita morte commutauit 1513. Huius pontif. anno tertio, hoc est 1506. Albertus Dux Bauariæ, & Rupertus Dux & comes Palatinus, Monachio per literas, in festo Pentecostes exaratas, apud Sigismundum Franciscum Ducem Beneuenti, & principem Vironiticæ in Croatia, Michaelis Scaligeri tutorē, intercedunt pro Scaligeris in Bauaria existentibus, quod illorum testamentaria ratio habeatur, si Michaelem sine hærede contingat mori: quod illos Bonifacius Michaelis pater neglexisset, & omnia in Benedictum fratrem & quosdam alios trāstulisset. Leone decimo, qui excessit è viuis 1522. sub quo à Vladislao Hungariæ rege vocatur Michael Scaliger, ad comitiam Hungarica Budam &c. ut suo loco videre est, anno 1514. & 1515. Hadriano sexto, qui vitam cum morte permuteauit 1524. Clemente septimo, qui è vinculis corporis evolauit 1533. Ad hunc Clementem anno pontif. illius primo, id est 1525. ablegatus fuit à Michaeli Scaligeri Valentinus Scaliger Dominus Nemesiangæ: qui etiam Mantua in festo Paschæ Michaeli rescripsit: Itē anno 1527. Ioannes Scaliger Dominus Nemesiangæ ad nuptias Michaelis Scaligeri quosdam principes invitatum, ex quorū numero Dux Beneuenti, Mantua princeps, Carlouich &c. fuere, missus erat. Paulo tertio, qui mortem obiit 1549. sub quo ego Paulus, Michaelis Scaligeri, ex Catharina Sigismundi Francisci Ducis Beneuenti & principis Vironiticæ filia, atq; nepte Ferdinandi regis

diregis Apulie filius, anno 1534. in festo trium Regum natus sum:
 & Ioannes Christophorus Scaliger Bauarus ad Michaelem patrem decimo septimo Ianuarij literas dedit, referens quid apud Cæsarem in causa illius effecerit: & Laurentius Ripach Secretarius, regis Ferdinandi postea Cæsaris nomine, Catharinæ, Michaelis Scaligeri consorti viduae matri meæ anno 1537. in festo Michaelis Viennæ, idque in conspectu regio, tanquam interpres retulit, maiestatem suam benignè petitam tutelam mei & sororis meæ Ursulæ suscepisse. Iulio tertio, qui animam Deo reddidit anno 1555. quo anno Ferdinandus rex tandem Cæsar gloriissimus, prima Martij ex certa scientia & animo benè deliberato, mihi Paulo & patruelibus meis privilegia Scaligerorum, id est Belæ regis donationem, quo ad omnes illius clausulas & articulos, in publicis Comitijs Augustæ Vindelicorū, confirmauit. Marcello secundo, qui non superuixit pontif. sui diem Vigesimum. Porro Paulus quartus, qui anima exhalauit 1559. quis fuerit omnes norunt: & itidem quis Pius quartus, qui fato functus est 1565. nemo ignorat. Hodie Pius quintus felicissimus Ecclesiæ Pontifex viuat ad multos annos, qui verè pius est, & Catholicus. Ceterum sub Carolo quinto tertiae aurore Imperatore quantas calamitates Rhoma & Italia ob regnum Apulie passa sit, nemo non nouit. Itaque inquit vni fini sacratum quod admiraris reliquisti, id est cum hoc tempus transactum fuerit, tum scias sacrificiorum, qui apud te in precio sunt, profanationē ad futuram. Neque falsus est Anselmus. Nam sub imperio Caroli quinti variae hereses & contentiones subortae sunt. Hereses autem, quarum princeps Lutherus, omnia sacrata, & sanctorum Martyrum reliquias, & sanctos, & præfules, & universum Clerum, et ceremonias Ecclesiæ, & venerabile atque tremendum sacrificium, & quicquid in Ecclesia sacratum admiramur, euerterunt: quin, ne

sacrati quidem sacratorum ratione habita, in sacrificatos defenire
omiserunt: quod Caraphæ historia, illo ipso tempore, de quo hic
Anselmus agit, manifestè docet: miserè enim Cardinalis existens
iussu Pontificis Pij quarti, qui duodecimus consecratus, & deci-
mus tertius electus à Sixto numeratur, exactis illis undecim, ut
superiori vaticinio dictum est, laqueo è medio sublatus, spiritum
exhalauit magno Catholicorum scandalo, & hereticorum iubilo:
unde haud postrema his accessit calumniandi R̄omanam Ec-
clesiam, ansa & occasio. Poterant autem delicta illius aliter ex-
piari. Adycit Anselmus, Placidè placasti altercationem, id
est tumultus Italicos compojuisti. Ideo inquit, Sequere vocati-
onem: ad præsentem gloriam benè venisti. Annos enim
tredecim & vocationi incubuit, & piè pontificatum gessit, tan-
dem principijs illius, id est aūspicijs dixit, Comple om-
nem culturam, id est fac Pontifex officium & per uadas cœ-
lestes habitationes, scilicet fines terræ verbo Dei instaura.
Cœlesti enim inest principium bonorum & finis, Quasi
diceret, Qui ita complet, & consummat cursum suum, ille reposi-
tam gloriæ coronam, cui & principium & finis omnium bono-
rum inest, in cœlis cum sanctis & electis Dei, quam omnibus le-
gitime in hac vita decertantibus Deus pater Domini nostri Iesu
Christi promisit, certò accipiet. Hic textus apud Theologophorum
de Cusentia ita habetur, lib. De magnis tribulationibus & statu
Ecclesie, folio vigesimo primo. Tempus etenim desuper
istud redemisti, solum tribus auroris, circundati anni,
vndenario stellæ completo, bono fine sacratus. Quid
admiraris? Reliquisti placide vanitatem, planta nunc
habitationem, sequere vocantem ad præsentem glori-
am. Benè finisti diem in principijs. Bono fine comple-
vniuersam culturam, & habitationes ambula cœlestes.
Et-

Etenim in te principium bonorum & finis, id est ut sce-
 ptriferam dirigas impetrasti tempus triginta sex men-
 sium, felici omne, & in bonum finem Pontifex inau-
 guratus: non est ergo quod mireris. Agè, iam antea mo-
 nachum agens, huius seculi vanitatibus valedixisti: in
 staura nunc templum Rhomanū, & vocationi obtem-
 pera, atque sicut principium monachatus benè iecisti,
 ita in pontificatu exequere officium tuum, & ea, quæ
 cœlestia sunt, spectato. sic fiet, ut ad tuam vocationem
 omne bonum referatur ex eaque principium & finis
 bonorum in Ecclesia militanti dependeat. *Idem Theo-*
lophorus ibidem fol. vigesimo sexto hoc ipsum vaticinium reci-
tat variatum inquiens, Respice donum ne prigeris se-
nex sensu: sed recipias potentissimè, pensa de fine: ad
 bonum dirige scepteram, alia quidem non metues:
tempus etenim desuper istud redemisti: solum tribus
 auroris circumdantur anni: uno denario stellas com-
 ple: benè fini, sacramentum quod amittis admiratio-
 ne recipis: reliquisti placide planctam à luctatione. se-
 quere vocantem ad præsentem gloriam. Benè fuisti
 diem in principijs: bono fine comple vniuersam crea-
 turam (vel culturam) & habitationes ambula cœle-
 stes. In te enim principium bonorum & finis. *Hæc*
varietas arguit Theolophori hallucinationem. Itaque iuxta
symbolicam scientiam textus à nobis recitatus, cuius olim co-
piam ab optimo Cæsare Ferdinando, ex peruetuilo manu scri-
pto exemplari habuimus, veritati per omnia optimè conuenit.
Iam vtrinque patet, quid Anselmus innuere voluerit per bo-
nam occasionem viuentium, quidue per sacrorum cessationem.
Bonam occasionem, viuentes habent, id est magnam

commoditatem ad vitam æternam, si cœlestia se clentur: magnā
item occasionem ad mortem, si terrestria amplectuntur, & de-
spiciant cœlestia, unde profanatio & cessatio sacrorum nascitur.
Neque enim hodie propter alias caussas sacra profanantur, id est
Clerus, Ecclesiasticae ceremoniae, sacramēta, et maximè tremen-
dum illud sacrificium, quām propter facultates istas terrenas.
Omnes malunt delicate ex bonis Ecclesiæ, scilicet eleemosynis
pauperum, & peccatis populorum vivere, terrestria occupare,
quām ad vitam Angelicam, et cœlestem patriam anhelare. Pau-
ci sanè hodie Ecclesiastici inuenirentur, si patrimonium Petri nō
faceret, Quod cūm opulentum sit, bonam occasionem ex illis vi-
nendi habent y, qui illo potiuntur. Et propter hanc ipsam occasi-
onem fit, vt principes huius seculi affectent Episcopatus & prin-
cipatus Ecclesiæ, & sacrorum immemores, sacra negligant, ne
dicam spernant. Quotus quisque est hodie, etiam ex Catholicis,
qui sincerè & ex animo aut faciat, aut audiat sacra? omnes Ec-
clesiastici ferè, malunt hodie militiam, aut mercaturam, & id
genus alia incitamenta malorum sequi, quām Ecclesiam. Piget
vnam horulam pietati incumbere, & officio diuino insumere: nō
piget continuos menses, me dicam annos, dies noctesq; poculis, a-
leis, scortis, canibus, venationibus, et similibus rebus magna cum
alacritate & hilaritate transfigere. Hæc res facit, vt delicate
viventes sacra non tam negligamus, quām etiam ab illis abhor-
reamus. Quo fit, vt non modò hæresibus, sed multò magis nostræ
ignoriam, secordiæ, & impietati adscribamus, quod sacra hodie
cessarint. Propterea etiam aufert Deus bonos Pontifices ex ocu-
lis nostris: peccata enim nostra merentur, vt non bonum, sed hy-
pocritatam habeamus Pontificem, regem, magistratum. Quia cūm
cognouissemus Deum, non sicut Deum glorificauimus, aut gra-
tias egimus, sed euaniimus in nostro luxu, crapula, & prauita-
te,

te, abutentes donis diuinis ad nostram libidinem. Idcirco obscu-
ratum est insipiens cor nostrum, ut indigni simus vlo pio & iu-
sto magistratu. Quod si aliquando nobis Deus optimos magistra-
tus donat: id certe non nostris meritis, sed sua infinita misericor-
dia, qua ouibus palantibus, & erroribus turbulentis implicitis
ultra succurrit. Nam ergo sensus imaginis hic est, quod propter
negligentiam, & contemptum sacrorum, atque inlunium nostram,
moresque perditos, & depravatam atque impiam vitam Ange-
li, iussu summi Dei, bonum Pontificem & magistratum, cidari
antea ornatum, tandem verò expansa & explicita, ex per-
ditorum hominum cœtu in cœlestem patriam, subue-
bant. Valeat igitur Pseudomagus im-
postor cum sua noua
missa.

S 3 VATL

VATICINIVM VLTIMVM.

ANSELMVS EPISCOPVS.

Bona vita.

Inuenisti vitam ab ingloriatione , à virtute accepisti plus quam à fortuna : sed nequaquam virtuosam lucraberis gratiam. Inuidia enim contingens iudicatibi nocentia inducit, ut priueris à sole defuper (*Refert Theologo-*

*lophorus, Inuidi enim contingētes iudicia tibi recentia,
non priuaberis à forte desuper. Verūm Cæsar is exemplar
censeo imitandum) Væ ciuitas sanguinum, vniuersa men-
dacijs, dilaceratione plena, non recedat à terapina, vox
flagelli, vox impetus, rotæ, & equi frementis.*

Reuerentia & deuotio augmētabuntur. cor eius
ab habitatione commutabitur. cor feræ datur ei,
& septem tempora mutabuntur, super euni.

PAVLVS SCALIGER.

*Depingitur hoc vaticinio Innocentius octauus, Ioannes Baptis-
ta antea dictus, patria Genuensis, ex mediocri genere, honorato
tamen, patre Aaron viro sanè probo ortus, cùm virtutis atq;
disciplinarum omnium specimen foret, Cardinaliū a spicys, Sixto
è medio sublato, summus Pontifex creatus anno Christi 1484.
Idib. Augusti. Propterea ait Anselmus, Inuenisti ab inglo-
riatione, id est ex non glorioso stemmate, sed virtute magis quā
fortuna, ad fastigium pontificatus concendisti. Affabilis enim
erat, mansuetus, eloquio facundus & comis: quem matusus in-
cessus, morum non morosa grauitas, nec non gemina indoles ex-
ornabant. Perspicacis ingenij fuit, vt altiora rimanti faciliter
innotescerent. nec defuit illi verborum lepos, non iniucundus,
multis salibus cultus cùm tempestivum erat. Pacem Christianis
principibus commendans, eos, abieclis mutuis odijs, fædus per-
cutere hortabatur, ne Thurcorum insidias molientum viribus
. Christianitas detrimentum subiret. Non iniuria igitur Innocen-
tius dictus est, cùm vita innocentia, mansueta indole clarius,*

non

non iracundus, inexorabilis, aut morosus, inter cæteros veluti sy-
dus emicuerit. Et cum consideratius consilio maturo animad-
uerteret pro Ecclesiæ dignitate, & subditorum tutela, ea armis
quærenda esse, quæ raptu, aut temerarijs aliorum Pontificū do-
nis ablata fuerant, dicebat arma sumenda non propter victoriā
aut gloriam, sed ut pax inde sequatur. Singulos principum Chri-
stianorum oratores, cum in sui Pontificatus principio eum de mo-
re salutatū venirent, ad pacem admonebat, suadens armis tem-
pla profanari, funditus demoliri, Dei cultum intermitte, puellas
incestari, fruges & bonorum quodcunque genus populari: quod
testatur Lucanus dicens:

Nulla fides pietasq; viris, qui castra sequuntur.

Quam plurima Italiae templa crebris donis cumulatisima reddi-
dit. Summa, hic Pontifex fuit morum probitate, vitæ sanctimo-
nia, atque omni disciplinarum genere ornatus, tam proceribus,
quam plebeis dilectissimus, quorum omnium non paruo mero
vitam exhalauit anno sui pontif. octauo, die 26. Iulij, 1492. Cæ-
terum nequaquam, sicut virtus illius merebatur, reportauit gra-
tiam. Vrsini enim & Columnenses Rhomani proceres eius pios
hortatus aspernati, intestinis bellis urbem infestantes, se inui-
cem lacerabant, & incredibili damno, inuitio Pontifice, urbem
affecerunt. Ilcicrco inuidia gloriam consecuta, iudiciaque
nocentia super se inducta sentiens, tum quia valetudinarius e-
rat, tum propter crebros bellorum & pestis insultus, quibus to-
ta Italia laborabat, complura, quæ sanctius consultiusque animo
conceperat, reliquit, atque fatis concedens vita excessit. Hoc er-
go illud est, quod Anselmus inquit, ut priueris à sole desuper.
Supremus enim Sole est Deus, quinos bonis magistratibus priuat,
cum à nobis proni hilo ducuntur. Cæterum quid tandem huius o-
ptimi Pontificis mortem consequitur? sanè non aliud, quam quod
Ansel-

Anselmus prædixit, Væ Ciuitas sanguinum, vniuersa mē-
 dacij, dilaceratione plena: Vrsinos & Columnenses tum san-
 guinolentos, se inuicem dilacerantes, expresse innuens: atq; id ge-
 nus alios. Quid sequitur? Non recedat, inquit Anselmus, à te ra-
 pina, vox flagelli, & vox impetus, rotæ & equi frenen-
 tis, id quod Rhomæ, mortuo Innocētio sub Alexandro sexto per-
 sensit. Rhomam enim Carolus Francorum rex octauus subegit,
 & Valentiniū Borgiam pontificis propinquum, cum quibusdam
 castellis obsidem à Pōtifice accepit. Breui tota Italia subacta, Eu-
 ropam Asiamq; tāto terrore oppleuit, vt, audita eius fama formi-
 dabilis, Thurcus de bello cogitare cōperit. Nihil dicam de Iulij se-
 cundi intestinis bellis, multi sudoris & sanguinis: profectò Caro-
 lus Borbonius, vt antea dictū est, acerbissimè in Rhomā inuasit,
 & crudelissimè in ea capta sœvitū est, capto etiā Clemente ponti-
 fice, ipsaq; Rhoma populata, direpta, & propemodum solo æqua-
 tafuit, atq; sedes Rhomana grauissimam cladē accepit. sed tandem
 cum omnia gesta Cæsare nesciente fuissent, reverētia & deuo-
 tio Rhomæ restituta est. Non multò pōst enim Cæsar pontificē
 priori dignitati restituit, & facta turbarum omnium obliuione,
 in amicitiam recepit. Ceterum vt imago fidem inueniat, Caroli
 Francorum regis cor ab habitatione, id est obediētia Rhomæ
 Ecclesiæ cōmutatum fuit, eiq; cor feræ, id est crudele &
 astutū, quod bestia crudeli, & cauda vulpina testatur, datū, quo tā
 formidabilis omnibus est effectus. Huic coactus est pontifex co-
 ronam pontificiam, id est obsides dare. Hæc sœvitia per se-
 ptē tempora duravit, sicut Nabuchodonosoris cū beluis pastus
 Dan. 4. Aut si ad pontificē referatur tunc symbolicus sensus erit.
 Cor pontificis est Germania, veluti cui pōtifex imperij Rhomani
 sceptrū admēs Græcis, dedit. Posteaq; enim Cōstantinus Magn⁹,
 relicta Rhoma ad Orientē desedit, et sublatū Imperiū 330. annis

post Augustulum in Oriente cessauit, Leo Papa tertius, Carolum Magnum contra quorundam tyrannidem euocauit Rhomam, ibi que Imperatorem etiam populi Rhomani precibus declarauit, & diadematice Imperatorum peruetusto, Anno Christi 801. inaugu- ratum consecravit, tandem defunctis Carolinis, Otto primus Ger- manorum imperator à Ioanne XII. pont. anno Christi 962. cre- atus. Itaq; imperio ad Ottones deuoluto, in Germaniam transla- tum est: ubi huc usq; cōseruatur, quod ut apud Germanos solidius, & firmius subsisteret, supra quatuor columnas fundatum est, ut omnes dignitates quaternionibus cōstarent, exceptis Electorib. Ecclesiasticis, qui triade consistunt. Electores proinde septem cō- stituti Imperatorem delectum, vltimò in perpetuam memoriam potestatis Pontificiae, & donationis, Pontifici Rhomano inaugu- randum & consecrandum relinquunt, ut qui ab eo in auguratus nō sit, non nisi electus Imperator dici possit. Hæc ideo addere volui, ut omnes principes Imperij reluctantes Pontifici e potestate, in- telligant, se crimine læse Maiestatis teneri, & ab ingratitu- dine non multum distare, cum illum spernunt, à quo omnia habēt. Igitur Cor Pontificis, id est Germania ab habitatione com- mutabitur, id est auertetur ab Ecclesia Rhomana: cor feræ dabitur ei, id est Germania fera, agrestis, ingrata, indomita, scilicet hæresibus infecta, schismaticis factionibus & tumultibus agitabitur, donec septem tempora mutantur super eam, id est septem reges vel Cæsares: Hæc enim ad inuicem Geometria proportione intelligenda veniunt. Quocirca imago bestiæ Ger- manicam denotat hæresim, quæ pontificiam potestatem sibi arro- gat. Id quod & Ioachim super Esa. part. i. De onerib. sexti. temp. expressit, inquiens, Futurum est, ut Ecclesiam Rhomanā in partibus occiduis constitutam, Theutonicorum po- tentia conculcet. Nam sicut peccati radix Antiochus finem:

finem Iudaicis dedit historijs: sic imperio perditionis filius, prælijs Germanorum. Nullus enim populorum legitur ad tantam amaritudinem perduxisse Rhomanam Ecclesiam sicut domesticus Alemannus: ab Aquiloniæ Germaniæ illa pandetur hæresis & afflictio, quæ non solùm inuoluet reprobos, sed & electos afficiet, temporibus præfinitis. Huius Aquilonis mater est Saxonie: filiæ verò Magdeburgum, Brádenburgum, Misnia, Mechelburgum, Islebium &c. leuantes contrado-
minum spiritum pestilentem. *Hæc ille. Quid obsecro clari-*
us dici poterat de Lutherò? patria illius Saxonia, & locus nati-
sitatis Islebium, quod est Mansfeldiorum ditionis oppidū nomi-
natum exprimitur. Hunc ait tantum fore hæreticum, ut non so-
lum reprobos, sed etiam electos sua hæresi sit implicaturus, idque
vñq; ad tempus diuinitus præfinitum, & permisum. Hæc prophe-
tia noua non est, sed anno Domini 1178. Ioachimo tradita, & po-
stremò, quod sciam, typis, Lazari Soardi Venetijs anno Domini
1516. excusa, cuius exemplar penes nos est: cum tamen Lutherus
cæperit insanire anno Domini 1517. De hoc Lutherò Ioannes
Liechtenbergius, anno Domini 1488. Calend. Aprilis hæc prædi-
xit, quæ sequuntur. Monachus, inquit, in cuculla, & diabo-
lus in scapulis eius retro, habens loripium longum ad
terram, cum amplis etiam brachijs habens discipulum
secum stantem. Hic propheta erit dijs & dæmonibus
terribilis, signa multa, & prodigia faciet, eius quoque
aduentum praui dæmonum spiritus fugient, præclarū
habebit ingenium, multarumq; rerum scientiam & sa-
pientiam in hypocrisi, tamen mendacium sèpius lo-
quetur, & cauterizatam habebit conscientiam. Erit
quoque multi sanguinis effusionis caussa. Quanquam

ita signa multa & prodigia dederit, iuxta tamen salutis
feram Christi doctrinam minimè ei adhærendum erit:
imò de illis esse videbitur, quos Christus futuros an-
nunciauit, quemadmodum sacris literis à salvatore
nostro proditum reperitur. Matth. 24. Si quis vobis
dixerit, Ecce hic est Christus, aut illic, nolite credere.
Surgent enim Pseudochristi, & Pseudoprophetæ, &
dabunt signa magna & prodigia, ita ut in errorē duca-
tur, si fieri possit, etiam electi. Ecce prædixi vobis. Si igi-
tū dixerint vobis, Ecce in deserto est, nolite exire.

Ecce in penetralibus est, nolite credere, &c.

Hac ille. Imago, ut illam Liechtenber-

gius depinxit, talis est.

Recte

Recte hic Lutherus depingitur. Fuit enim Monachus sub
instituto Eremitarum beati Augustini. Tot signa edidit ut e-
tiam electis imposuerit. Fuisse autem illum caussam multi
sanguinis effusionis, nemo est, qui nesciat, & hodie passim non
videat. Porro mendacia splendidissima saepe illū protulisse,
scripta illius testatur. Discipulum habuit Melachthonem,
& suum logodædalum. Optimè igitur Joachim loco citato prædi-
xit. Alemanni inquit, insidiabitur Ecclesia cum suo filio perdi-
tionis: & cum Francis conspirabunt aduersus apostatricem Eccle-
siam

siam in pontificibus bellicosis. Idcirco in spiritu Amon & Moabitarum, Angli & Franci verè fallaces & duplices in angustia temporis secuturi, non solum in reges suos desæuent, sed & præsules de terra proscribent. Hæc ille. Nihil poterat clarius de nostris turbulentis istis temporibus & calamitosis dixisse. Filium perditionis Lutherum intelligit, cum quo, id est cuius doctrina freti Alemanni insidiatur Ecclesiæ. Nec sufficiebat id illos tantum moliri, nisi & Anglos & Francos in illam concitassent. Quod autem apostratricē Ecclesiam Rhomanam appellat, non est quod id nobis Pseudomagus obijciat: nō enim hic fidei quicquam derogat, sed luxui & malis illius operibus. Imò eodem loco, hæc sunt Iohachimi verba. Quoniam, inquit, Rhomana Ecclesia non sicut Iudea, & Græcia in fide refriguit: et si ab operibus iustitiae deuiauit: quia tamē aliarum respectu sedium, in atrium exterius, quod est foris templum gentibus datum tributarum, Solis æterni cintas reputatur: semen in ea Dominus benedictionis & gratiae dederit: per quod usq; in finem seculi, filij pro patribus surgeret, indiscissam fidei tunicam, inter mūdana dissidia conseruarent: unde sequitur, Nisi Dominus exercitum reliquisset nobis semen, quasi Sodoma fuissimus, & quasi Gomorra similes essemus. Sed non auferetur sceptrum de Iuda, nec dux de fæmore. Genes. 49. Deinde inquit Dominus Matth. 16. Tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam: ipsa est firmamentum in medio aquarum Gen. 1. Portæ inferi non præualebunt aduersus eam. Venerunt flumina & flauerunt venti & impetierunt domum illam, nec corruit: fundata enim est super petram. Matt. 7. Idcirco spiritus Domini, illud septiforme candelabrum reprobavit, scriptura dicente, Repulit tabernaculum Silo: & iterum, Tribus Efrem non elegit, sed tribum Iuda, montem Sion, quem dilexit. Ex quibus colligitur, quod Orientali Ecclesia reprobata pro meritis,

Rhomæ

Romanam Ecclesiam vbiq; diffusam Dominus reservauit in tēplum. Itaq; et si ad subuertendam humilium pietatem, furor istiusmodi Chaldaeorum ferocium in odium Petri sedis exeritur: tamen diebus Aquile discurrentibus, vndequaq; fulminibus reprimitur, vt tam in Citensibus, quam Saltzburghensis ex Iuda omnis armatura depereat, vel persequendi materia reticescat. Quocirca Rhomana Ecclesia mysticè præfecta est cunctis Ecclesijs, sicut tribus Iuda cæteris tribubus Israe lis. Ipsa enim est de qua Zacharias scribit, Ponam Ierusalem in lapide oneris: licet à pressura seculi expers esse non poterit. Hæc ille. Plura in effigie duplicitis Ecclesiae, eiusdemq; dupli facie. Vnde abunde satis constat, quid de potestate & principatu Rhomanæ Ecclesie, atq; perpetuitate, & puritate fidei illius Ioachim sentiat: quamuis à iustitiæ operibus deflectat aliquando: quia militans est, non triumphans, que & cadit & resurgit, & bonos illa & malos continet. Neq; verò quisquam in Ecclesia, Apostolorum pietati cōferendus est: tamen Apostolos docuit dominus ipse orare, vt dimitatur illis debita: Si ergo Apostoli peccatores fuerunt: sicut & Ioannes inquit, Qui dicit se absq; peccato esse mendax est, & veritas in eo nulla: quid igitur Pseudomagus, neglectis suis peccatis, tātoperè aliena perstringit? Eyciat prius trabem ex oculo suo, tandem ad festucam proximi se conuertat: sed valeat turpisimus pseudomagus cū suis nugis. Et hic enim bestiam formidabilem in agnum commutauit: cui tamen nec vaticinium respondet, nec vetustissimum exemplar. Ita patet inxta veritatem historicam, & Symbolicam scienciam, quam primo tomo Miscellaneorum tradidimus, hæc vaticinia omnia iam transacta esse, nihilq; horum imminere, & Pseudomagum turpisime errasse, & multis pijs imposuisse, atque omnia illa ab eo non in aliud finem excogitata & conficta esse, quā ad concitandos aduersus Clerum vulgi animos, & factiones atq; sedis

*seditiones constituendas : quod auertatis, qui est pacis omni-
umque rerum autor & Dominus, Amen. Postremò diligenter obseruanda sunt paradoxa vaticiniorum. Quotiescunque
enim in aliquem magistratum incidit aliquid illorum, non
dubites quin illud idem vaticinium, illi
paradoxo conueniens,
enieriat.*

F I N I S.

